

Documentar: Clima care ucide

FLACĂRA

FLACĂRA

Interviu
**Cornel
Nistorescu**

Doroftei:
MI-A
FOST
FRICĂ

Vara 2002. Doroftei învingător, după meciul epuizant cu Raul Balbi.
Toamna 2003. Duelul cu Miguel Callist n-a mai avut loc. Înving de
cântar, Doroftei declară: „Mi-a fost frică să nu se termine urât”

Cât de mare poate fi o imagine?

Sună și vei afla!

P/11304

NOU

PRINT OUTDOOR SOLVENT
Banner, Blueback, Mesh, etc.

Plotare afișe polichromie 1200dpi, lățime maximă 1,5M; diferite tipuri de media; Plotare AutoCAD laser alb/negru, 300dpi, lățime maximă 0,88M; Plotare AutoCAD inkjet linii color, 600dpi, lățime maximă 1,5M; Printare laser color și alb/negru, 600dpi, format maxim A1; Copiere alb/negru, lățime maximă 0,88M; Copiere color, format maxim A3; Laminare, încapsulare orice format, lățime maximă 1,5M; Servicii de finisare: bînduire, capsare, pliere, tăiere; Concepție grafică, machetare și design; Cărți de vizită alb/negru și color; Bancă de imagini; etc.

Blue Ridge
Art & Graphics

Șos. Ștefan cel Mare 50 București 2; Tel.: 210 68 28, Fax: 211 96 98; e-mail: plotare@blueridge.ro, www.blueridge.ro

De fiecare dată
când te urci la volan, ești altul ...
... dar nu știi când se poate rupe filmul.
Ar fi bine să treci mai întâi
pe la noi!

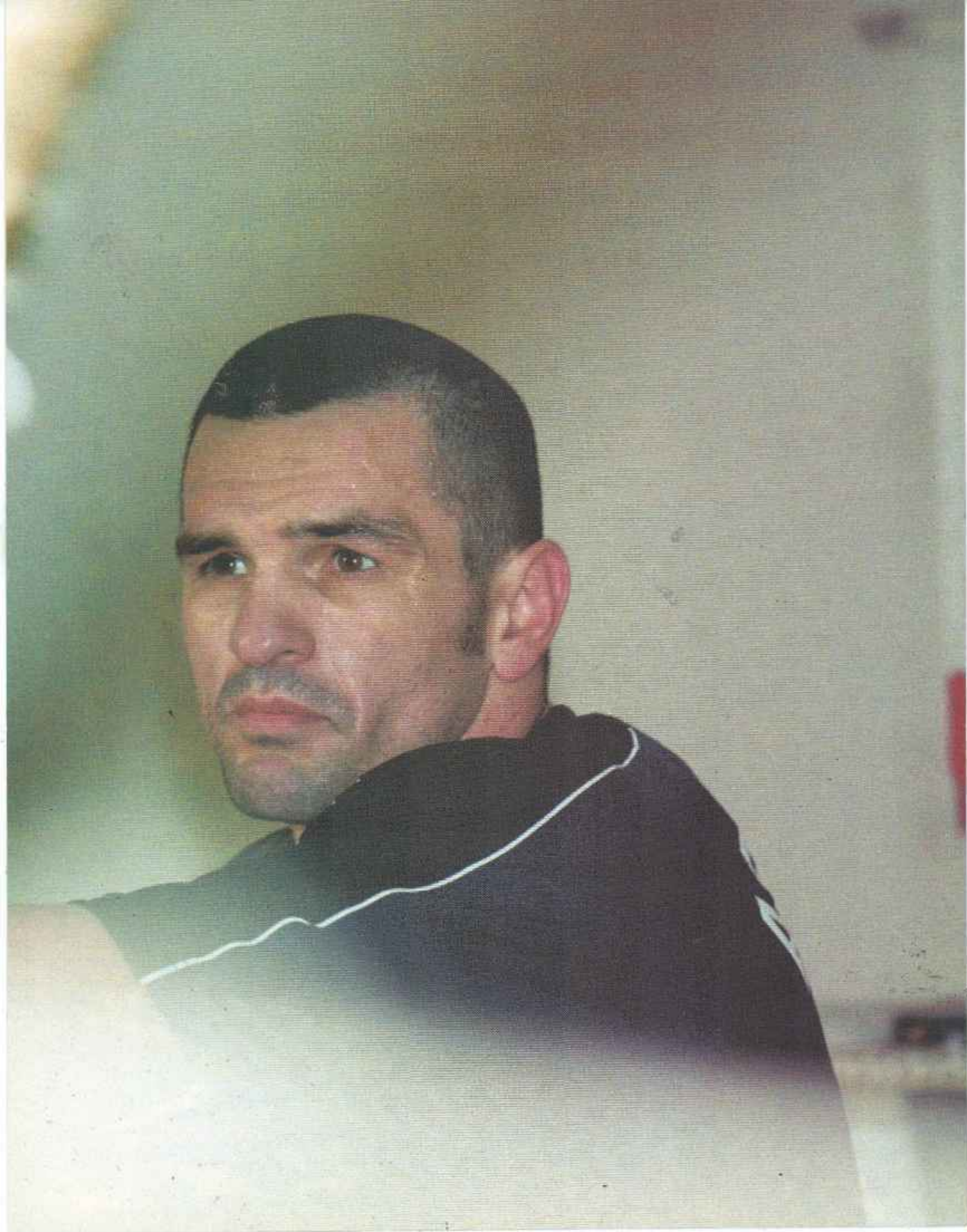
ASIGURAREA DE CARE AVEȚI NEVOIE

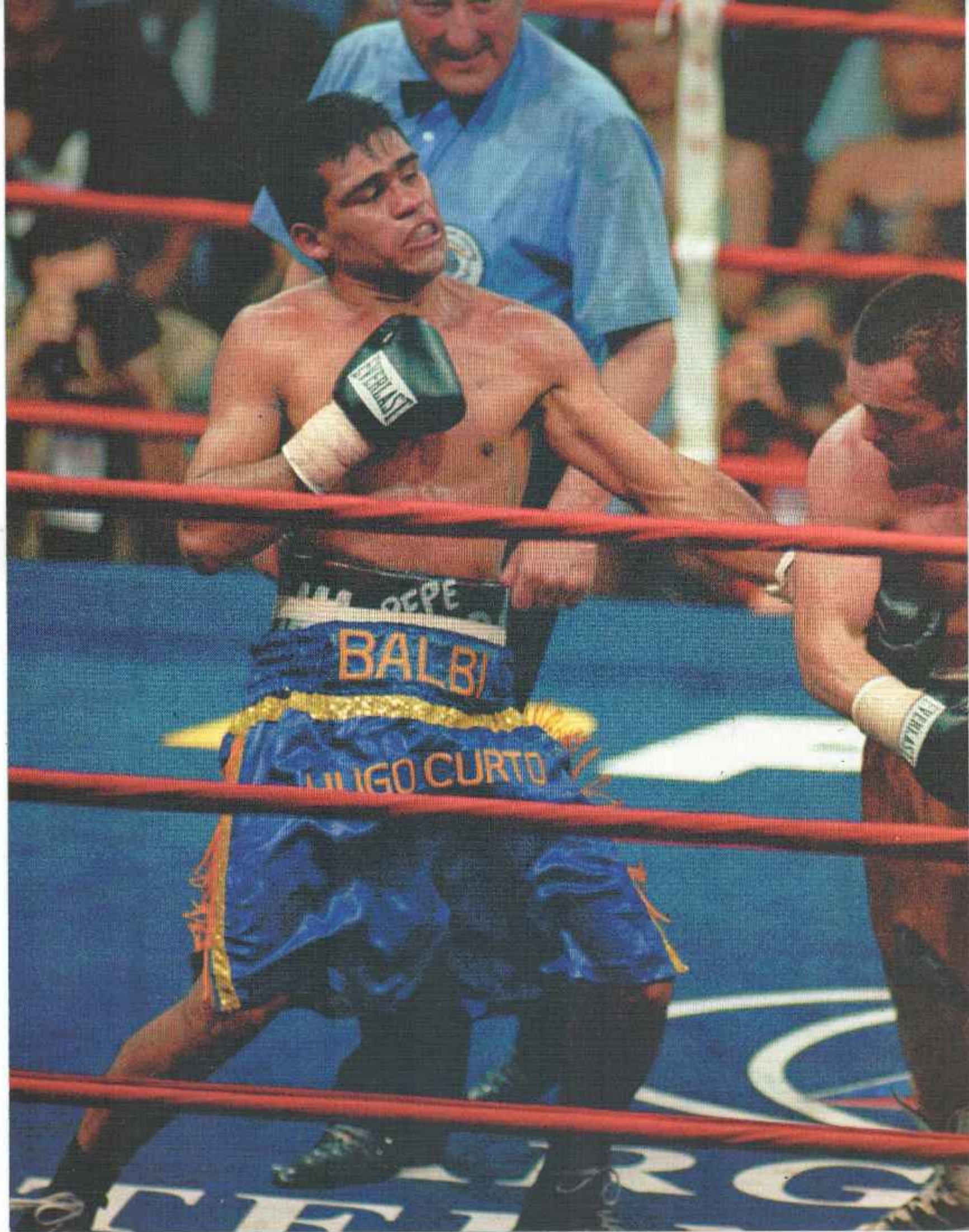

eveniment

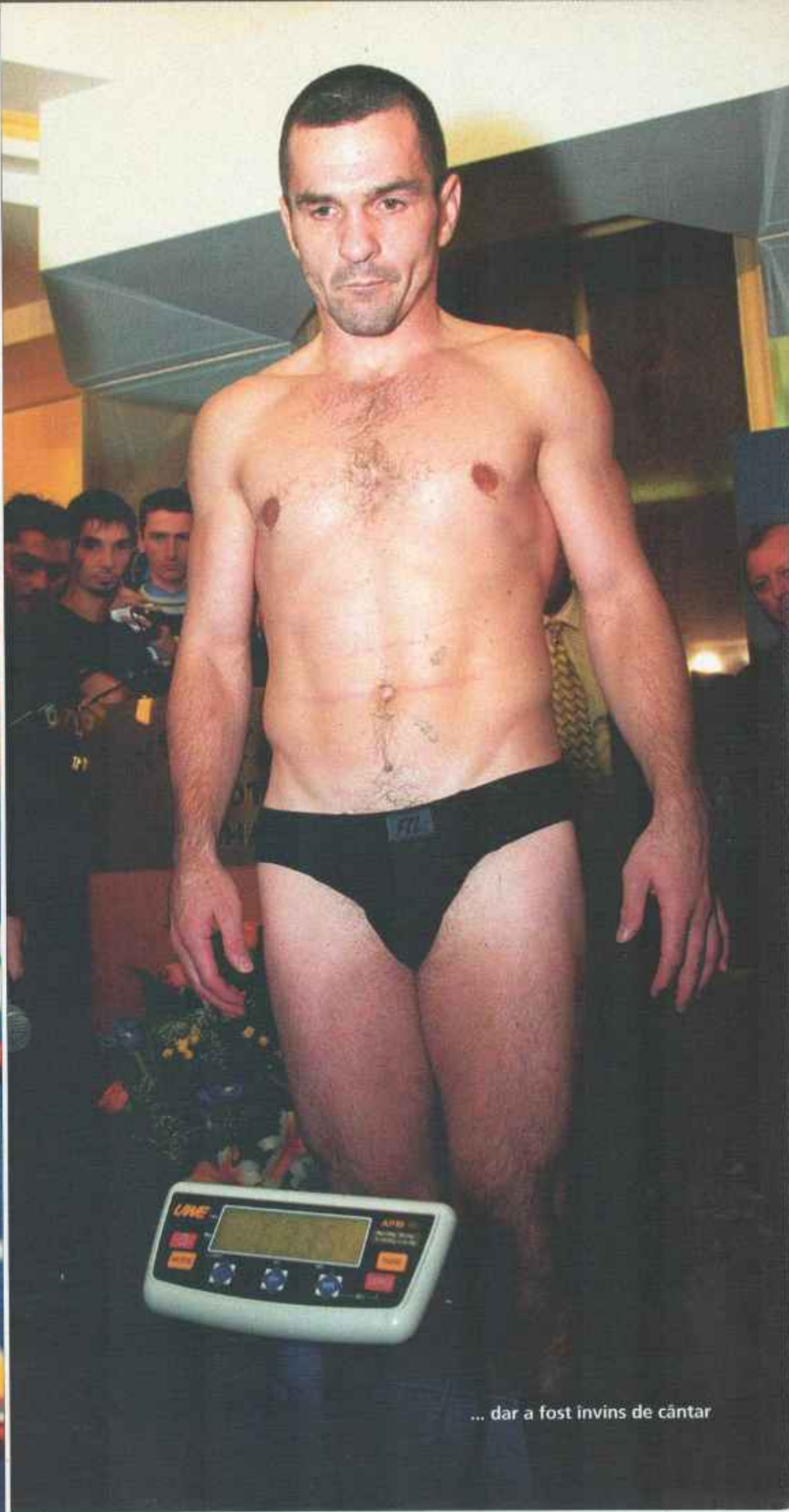
Dincolo de ring

Leonard Doroftei a agăţat probabil definitiv mănuşile de box în cui, dar marile bătălii rămân încă în faţa sa. La cei 33 de ani ai săi, marele campion are o familie, o legendă şi o imagine de apărat. A început cu cea din urmă şi, nu e nici o îndoială, Leonard Doroftei nu va avea vreodată nevoie de specialişti în relaţii publice. Stând în faţa casei sale din Montreal, Canada, răspunde cu plăcere şi fără grabă la telefoanele ziariştilor din ţară. În curând, însă, luptele vieţii le va purta din România unde Leonard doreşte să se stabilească definitiv. Într-o discuţie telefonică de o oră campionul a disecat ultimele evenimente din cariera sa de sportiv, dar a vorbit şi despre noile provocări care-l aşteaptă în viaţa de după ring.

Doroftei l-a bătut pe Balbi...

... dar a fost învins de cântar

Leonard Doroftei: „Mă simt dărâmat”

Domnule Doroftei, cum vă simțiți?

– Nu mai sunt eu. Stau mereu cu gândul la ceea ce s-a întâmplat acasă. N-am avut curajul să spun ce s-a întâmplat acolo. Din bun simț mi-am asumat întreaga vină.

Niciodată nu v-a lipsit curajul de a face declarații. De ce nu le-ați făcut?

– Am fost atât de obosit încât am dat vina numai pe mine. M-am simțit un om fără viață. Parcă n-aș fi făcut nimic în viața mea. M-am simțit dărâmat și sunt în continuare în aceeași stare.

A trecut ceva timp. Întâlnirea cu familia nu v-a făcut să vă reveniți?

– Nu m-a ajutat nimic. Pe măsură ce trec zilele astea, parcă sufăr mai tare.

De ce ați revenit asupra declarațiilor?

– Pentru că singura mea vină este că am crezut în alții și în felul în care mi-au făcut ei programul.

Ați făcut același lucru și în meciurile anterioare și n-ați pierdut niciodată.

– De această dată a fost un program schimbat. Au venit cu idei noi, au venit cu experiențe noi care pe mine m-au costat cariera.

Cum v-ar fi putut costa cariera, când ați fost un campion mondial și vă pregăteați de mult să renunțați la box? În plus, ați coborât neînvinși din ring.

– Am coborât neînvinși din respect pentru oameni. Dacă aș fi fost materialist, aș fi făcut un efort suplimentar și aș fi reușit să scap de kilograme. Nu se poate să nu fi existat ceva să scap de ceea ce mai aveam, dar n-am vrut să fiu o mumie pe ring. Dacă ați urmărit ultimele mele meciuri, ați văzut că am urcat cu fruntea sus și am coborât cu fruntea sus.

V-a fost frică?

– Frică de ce?

Că veți pierde meciul.

– Mi-a fost frică de o evoluție urâtă. Atâta tot. Asta m-a durut cel mai tare în viața mea. Dacă pierdeam, pierdeam în fața unui sportiv. Nu de a pierde meciul, ci de o evoluție urâtă mi-a fost frică. Am vrut să-mi închei cariera cu amintiri frumoase.

De ce au schimbat Interbox, tocmai aici, programul dumneavoastră? Cum l-au schimbat?

– Au făcut un program al nutriționistei Melanie Olivier. Ea și antrenorul Larouche au spus că au o strategie de a elimina grăsimile din organism, de a rămâne numai apă. Au continuat să-mi dea mâncare. S-au obișnuit ca eu să muncesc până la epuizare, să cad, să mă ridic și să muncesc din nou. Au spus că merge și de data asta.

La conferința de presă, cu două zile înainte de meci, păreați dezinvolt, vesel. Ce s-a putut întâmpla în două zile?

– I s-a părut lumii că arătam bine, dar nimeni nu știe ce era în sufletul sau în stomacul meu. În ultimele două zile mi s-a tăiat macaroana.

Dar același program a funcționat în alte dați.

– În alte dați n-a fost aceeași slăbirea. Acum a fost o slăbire grea, care m-a sleit de toate puterile.

La primul antrenament pe care l-ați făcut în România, ați transpirat abundent după abia câteva mișcări în ring. Nu v-ați antrenat suficient în prealabil?

– N-are a face cu antrenamentul. Eram gras, eram mare și ei m-au ținut așa. Am eliminat grăsimea și a rămas apă. Ei așa au spus: elimini grăsimea și apoi elimini apă. Am eliminat apă o zi, două, trei, șase. Dar odată cu apă mi se scurgea și puterea din mine. Ultimele antrenamente au fost o catastrofă. Eu sunt obișnuit să finalizez în forță, să intru în viteză, de data asta trebuia să-mi dea antrenorul cu palma în mânuși ca să am impresia că mă antrenez. Asta nu s-a mai întâmplat niciodată. Nici când am fost cel mai slăbit, cel mai chinat, nu m-am simțit așa. Eu când am ajuns în România și am început să mă simt din ce în ce mai rău i-am zis antrenorului meu: „Stephan, ce se întâmplă, ce facem?” „Dorin, stai liniștit, o să-ți revii”, îmi răspundea. Am căzut psihic și asta a fost. Cine vrea să mă condamne, să o facă.

Problema psihică s-a datorat și stresului prea mare?

– Când ești nemâncat, poți să fii în deplinătatea facultăților tale mintale? Poți să gândești la fel cum ai gândi când ești mâncat? Stați câteva zile nemâncat și vedeți apoi dacă puteți să scrieți un articol cu poftă. Încercați asta și spuneți-mi vă rog apoi și mie cum e.

Dar presiunea de afară: apariții publice, interviuri peste interviuri? Nu trebuia să stați mai departe de public, de media și de toate astea?

– Eu trebuia să apar în presă. Acesta era programul stabilit de la început de organizații.

La un moment dat nu mai părea o luptă, ci doar un show cu dezmodământul știut dinainte.

– Asta nu-l vina mea, e a Interbox că nu s-au impus. Trebuiau să spună: stop! Ei au vrut să-mi dea avânt pentru că doreau să vândă gala: a trebuit să mă duc acolo, dincolo, apariții publice peste apariții.

Nici dumneavoastră nu păreați deranjat de

asta. Puteați spune: stop, nu e profesionist să fac asta înainte de meci.

– Așa fac și cu dumneavoastră acum: pierd timpul și vă explic una și alta. Așa m-am dus peste tot. Nu am refuzat pe nimeni niciodată. Aș putea să vă refuz, să zic: „Gata, acum plec că am treabă.” N-ați avea ce să-mi faceți. Dar o să spuneți: „Ce scârbă e, s-a ajuns românul.” Mi-a fost urât de asta mereu. Cât am putut fi aproape de oameni, să răspund întrebărilor lor, am fost. N-am refuzat și n-o să refuz pe nimeni niciodată. Asta sunt, dacă am greșit, vă rog, spuneți-mi unde?

Nu vă judec, doar vă întreb...

– Eu răspund la orice. Nu sunt un om perfect, am spus-o întotdeauna. Am încercat să fac ceva cât am putut de bine. Asta am știut să fac în ring. N-am făcut lucruri rele nici în afara ringului: n-am cazier, nu mă arată lumea cu degetul că am făcut rele. N-am făcut decât sport și am încercat să-l fac cât pot de bine. De asta am și venit acasă fiindcă altfel aș fi renunțat la box. Dacă mi-au spus că meciul e acasă, am hotărât să îl fac.

Cum a fost întoarcerea lângă familie? V-a ajutat asta?

– E șansa mea că sunt cu ei, mă liniștesc cu ei. Dar abia aștept să mă întorc în România. Presiunea aici este mult mai mare. Vreau să mă întorc, să fiu acasă și să vorbesc cu lumea, să explic ce s-a întâmplat și ce-am simțit. Cine vrea să mă-nțeleagă, bine, cine nu, iar bine. N-am ce să fac. Când am plecat la profesioniști nu m-a susținut nimeni. Am muncit, mi-am văzut de treabă, am ajuns sus și v-ați trezit cu un campion. Acum toată lumea vrea să-l tragă la răspundere pe campion că „ce s-a întâmplat?” Românii au vrut o gală, eu am vrut să le-o ofer. A fost o greșeală. Acum tăiați-mi capul, omorâți-mă!

Regreți faptul că nu v-ați retras înainte?

– Nu regret nimic. Am încercat, nu s-a putut.

Care e problema contractuală cu Interbox? Ce clauze contractuale vă leagă de ei?

– Există clauze, lucruri care n-au importanță. O să vedem în continuare ce-mi impută ei mie. Deocamdată n-au venit cu nici o pretenție. O să vedem dacă am și ce am de plătit și atunci o să vă spun. Între mine și Interbox există sau a existat o relație frumoasă.

Nu riscați să o stricați prin ultimele dv. declarații?

– Problema nu este între mine și Interbox. Problema este între mine, Stephan Larouche și Melanie Olivier.

– **Au mai existat astfel de probleme între dumneavoastră și cei doi?**

– N-au mai existat, fiindcă dacă ar fi existat nu mai eram aici. E prima dată când au venit cu marele lor experiment: să mănânc bine și să respect programul lor.

– **Cum vă vedeți viitorul? Interesul publicului față de dumneavoastră este în continuare mare.**

– Eu m-am urcat în ring pentru public. Oamenii și-au pus speranțe să vadă un român victorios pentru că așa l-am obișnuit. Cum puteam să mă urc în ring și să arăt ca o legumă?

– **De prea multe ori ați anunțat că vă retrageți, apoi ați revenit. Asta poate părea o treabă neserioasă.**

– N-a fost o treabă neserioasă, pentru că am explicat lumii de ce am revenit. După primul meci cu Balbi, a trebuit să arăt lumii că am fost mai bun decât Balbi și n-a fost un noroc că am câștigat titlul ăla. Apoi a venit o șansă care nu se ivește prea des în viața unui boxer: o unificare de titluri, o luptă cu un alt mare campion. Am spus apoi: gata, ajunge! Au venit cei de la Interbox și mi-au spus că-mi pot oferi o gală în România. Am zis OK, dacă e să mor, să mor acasă. Și uite că acasă am murit.

– **Nu cumva luați lucrurile prea în tragic?**

– Pentru mine nu-i tragic. Am avut curajul să recunosc în fața lumii că nu mai pot. Nu m-am dus să păcălesc lumea în România. Dacă n-am mai putut să fac box, nu m-am suit în ring. Puteam să urc, să stau o repriză-două,

să-mi iau cașcavalul și să mă întorc cu el acasă în Canada. Închideam Internetul, telefonul și în două luni lumea uita de Doroftei. N-am gândit așa. Am dorit ca lumea să spună: „Da, n-a putut să-și ia categoria, dar, dacă se suia în ring, ăsta rupea tot”. Unii mă acuză: că trebuie să mai fac un meci, că sunt dator. Nu m-am simțit bine, nu m-am simțit capabil, nu m-am suit în ring. Mie nu mi-e frică să spun asta pentru că am o carieră în spate. Sunt ani de zile în care nu m-a învins nimeni, nici unul nu m-a pus jos și nimeni nu se poate lăuda că m-a bătut până m-a scos din ghetă. N-am nici o obligație în fața nimănui: așa am considerat de cuviință, așa am făcut.

– **Hotărârea de a vă încheia cariera e definitivă de această dată?**

– În momentul de față, da. Am vorbit și cu managerul meu de la Interbox și i-am spus că vreau să plec în România, să vorbesc cu lumea acolo. Nu sunt canadian și nu vreau să rămân aici. Am venit în Canada să fac box și a venit timpul să mă întorc acolo unde mi-e locul.

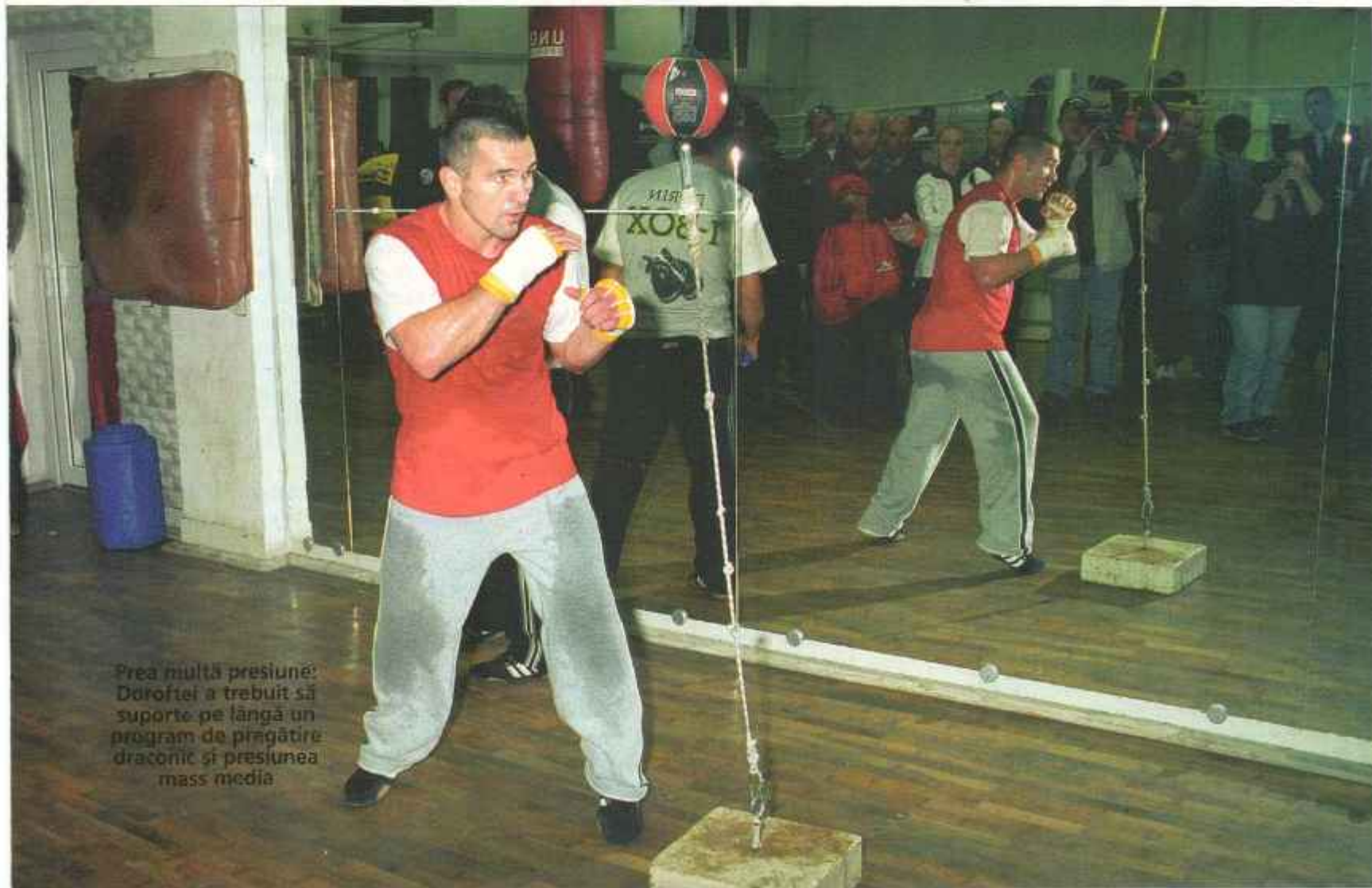
– **Nu e un risc prea mare a mai reveni asupra acestei povești care e deja istorie? Lumea deja vă cunoaște poziția.**

– Lumea până acum n-a știut nimic. S-au scris tot felul: ori că e vis urât, că lumea încă mă iubește, că lumea consideră că am câștigat meciul, ori au vrut să mă jignească total. Lucrurile stau așa: a fost o întâmplare,

un program greșit făcut de niște oameni care au facultăți aici. Dar eu n-am facultate, și slăbeam în țară la mine pe muncă, nu pe programe.

– **Lumea vă cunoaște ca pe un om vesel, optimist, un învingător. De ce să reluați din nou și din nou imaginea unui Doroftei doborât?**

– Păi, ce să fac? Nu trebuie să spun lumii cum s-a întâmplat? Cum, la antrenamente am căzut în genunchi, în ring, cum m-am trezit luat pe sus și dus în saună? Atunci am spus: „Bino, fraților, ce faceți cu mine? Ați muncit cu mine, ați luat pumni cu mine?” Uite-așa mi-a intrat în creier că nu mai fac și nu mai pot și gata. Eu spun lucrurile astea râzând și n-am de ce să plâng. Nu pot fi judecat după această greșală. E-adevărat, n-ați avut ocazia să vedeți decât două-trei meciuri, dar dacă urmăriți cariera mea în ultimii șapte ani, vedeți cum se luptă un om pentru a supraviețui. Ați văzut doar câteva meciuri la sfârșitul carierei mele pentru că, până atunci, nici o televiziune nu s-a îndurat să scoată 15-20 mii de dolari cât costa să preia un meci al lui Doroftei care întâlnea adversar după adversar în drumul lung spre centură. M-ați văzut abia după 18 ani de box când fiecare luptă pentru mine însemna sfârșitul. Ziceam: „Nu mai pot!” După antrenament nu mi mai luam geanta și fugeam ca în tinerețe, ci trebuia să stau zece minute pe bancă să-mi revin. Dar am muncit, n-am zis nu.

Prea multă presiune: Doroftei a trebuit să suporte pe lângă un program de pregătire draconic și presiunea mass media

– Cât de mari ar putea fi problemele financiare după acest meci anulat? Sunt motive să fii îngrijorat?

– Da, sunt niște vise distruse. Visam să-mi fac o casă, să pun niște bani în bancă pentru copii, să aibă și ei mai încolo. Cu banii pe care-i am acum doar supraviețuiesc. N-am făcut bani în Canada.

– Deci nu sunteți un milionar în dolari?

– Ferească Dumnezeu! Grijă milioanele o au alții. Nu îmi e rușine de sărăcie. Nu sunt sărac, dar nu sunt nici bogat.

– Alte oferte financiare nu vă vor determina să reveniți asupra deciziei de a renunța?

– Asta am vrut să explic lumii: nu fac box pentru bani, ci pentru țara mea. Fiecare om simte că are o menire în viață. Eu am simțit în sufletul meu că prin box pot să fac ceva pentru țara mea. Să-i întorc ceva din ceea ce mi-a dat: m-a ținut în loturi, în cantonamente.

– Leonard Doroftei este o legendă acum. Veți prefera să stați mai departe de lumea boxului, pentru a avea o carieră publică?

– În mod normal sper să stau mai departe de lumea boxului. Dacă mă lasă în pace, pentru că propuneri sunt destule. Cu sala de la Ploiești, să antrenez copii pentru care sunt un exemplu și multe altele.

– Ar însemna să vă îngropați într-o sală de box.

– Nu știu ce-o să fie. În România e posibil orice.

– Lumea nu s-ar mira să vă vadă în politică.

– Nu. În politică n-am ce căuta.

– Politicienii v-au căutat compania. Nu simțiți aceeași atracție pentru ei?

– Poate când m-oi întoarce în România voi avea o preferință pentru un partid politic sau altul, dar nu știu ce aș putea face eu în politică. Toată viața mea am făcut sport și am avut un singur țel: să stau pe cea mai înaltă treaptă a podiumului.

– A fost vreo propunere din partea premierului Năstase în ultimele dumneavoastră întâlniri?

– N-a fost nici o propunere, în afară de faptul că ne-am strâns mâinile și am stat de vorbă ca între doi oameni politicoși. Nu premierul ar trebui să-mi facă o propunere. Dacă ar fi, propunerea ar veni din partea mea. Dar nu vād de ce mi-ar face mie premierul o propunere de a intra în partid.

– Cum vă veți gestiona capitalul de imagine pe care-l aveți?

– Când îmi vorbiți de chestiile astea mă simt un pic speriat. Eu sunt un om cu o educație mediocră. În copilărie am citit multe cărți și astea m-au ajutat să am măcar o exprimare cât de cât corectă și coerentă. N-am pretenții mai mari.

– Impresia este că imaginea și timpul lui Leonard Doroftei n-au fost folosite într-un mod foarte judicios. Prea mulți s-au folosit de ele.

– Mie îmi face plăcere să discut cu oamenii, să vorbesc cu cei care vor să afle despre mine. Acesta este omul Doroftei.

– Cu greu poți vinde omul Doroftei. Publicul vrea super-oameni, eroi.

– Eu n-am încercat să fiu super-om sau erou. Am încercat să fiu doar eu. Alții m-au făcut super-om, super-băiat-talentat, super-erou. Le mulțumesc celor care au făcut asta și încerc să fiu la înălțime, dar eu sunt același om.

– În afară de familie, cine v-a fost mai aproape în această perioadă?

– Am simțit aproape toată România. De-aia și vreau să mă întorc acasă. Vedeți, stau de două ore pe scară în fața casei și nici nu m-am salutat cu cineva. Lumea mă cunoaște și aici, dar fiecare își vede de treaba lui.

– N-ați ascuns niciodată faptul că îl considerați pe Fane Spoitoru un prieten...

– Cât am stat în Canada am fost prieten cu toată lumea. Fane a fost un prieten adevărat: m-a încurajat, a fost lângă mine la meciuri, m-a ajutat să-mi vād de treabă. De asta îi mulțumesc lui Fane.

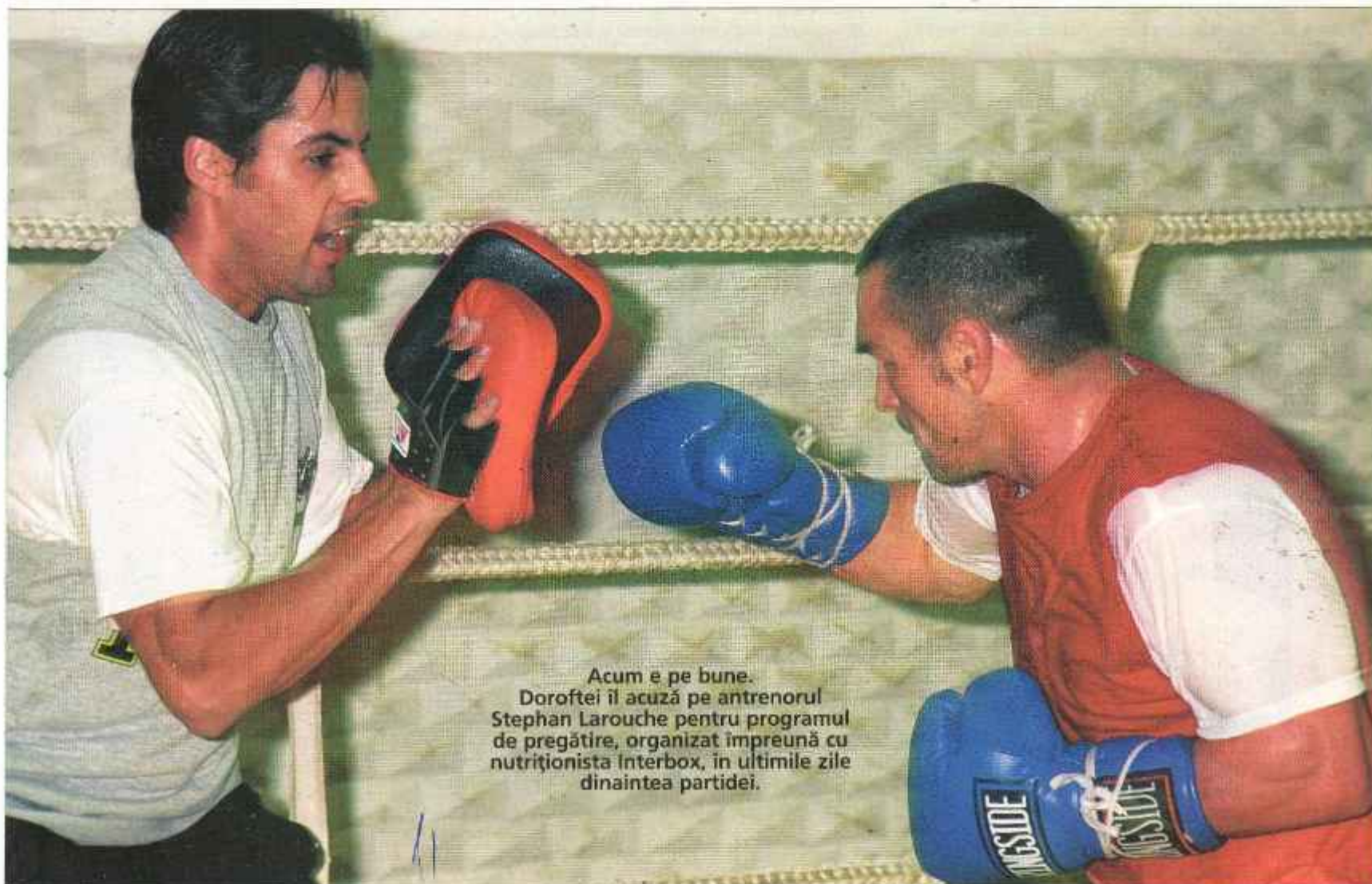
– Tocmai a ieșit din pușcărie. V-a sunat?

– Nu, n-am vorbit. Poate m-o fi sunat și nu m-a găsit pentru că n-am prea stat acasă în ultimele zile. Sau poate a văzut prin câte trec și a vrut să mă menajeze.

Interviu de Dan Tornea

foto Paco Pascal, Octavian Tibăr

și Robert Hanciarec

Acum e pe bune.
Doroftei îl acuză pe antrenorul
Stephan Larouche pentru programul
de pregătire, organizat împreună cu
nutriționista Interbox, în ultimile zile
dinaintea partidei.

Viața ca o luptă

Doroftei este, teoretic, al patrulea campion mondial român la box profesionist. Dar... Petrică Paraschiv a câștigat versiunea Pentabox, una cam „de cartier”, Mihai Leu a izbândit la WBO, recunoscută mai mult în Europa, iar Toni „Bad Boy” Badea a cucerit laurii la IBO, versiune care în America este trecută la „și altele”. Până la Leonard, nici un român n-a intrat măcar în primele cinci locuri ale categoriilor WBA, WBC sau IBF.

Drumul lui Leo a curs ca un râu învolburat și sinuos, așa cum îl descriu Adrian Fetcău și Viorel Sima în cartea *Doroftei cel Mare* (prin amabilitatea cărora publicăm fotografiile de arhivă prezente în volumul citat).

Familia lui locuiește, de peste 40 de ani, pe strada Izvoarele, la nr. 46, în cartierul ploieștean Dorobanțu. Dorin s-a născut pe 3 aprilie 1970, al treilea copil al familiei. Mama, Lăzărica, s-a angajat asistentă la Spitalul Șuler, pentru că salariul soțului, Gheorghe, nu mai ajungea. La doar nouă luni, Doru a luat de la sora lui, Florentina, vârsat de vânt și era să se prăpădească. La șase ani, pentru că umbla pe străzi în picioarele goale, s-a ales cu reumatism și nu mai putea merge! A trebuit să facă, timp de un an, injecții cu *Moldamin*, de două ori pe săptămână.

La șapte ani, Leonard rămâne orfan de tată. Gheorghe Doroftei suferise în 1951 un grav accident de muncă, în urma căruia i se „montase” o placă metalică în craniu. Ar fi trebuit s-o scoată peste un an, dar, de frică, n-a mai fost niciodată la medic! La 56 de ani a paralizat și, după o

comotie cerebrală, s-a stins din viață.

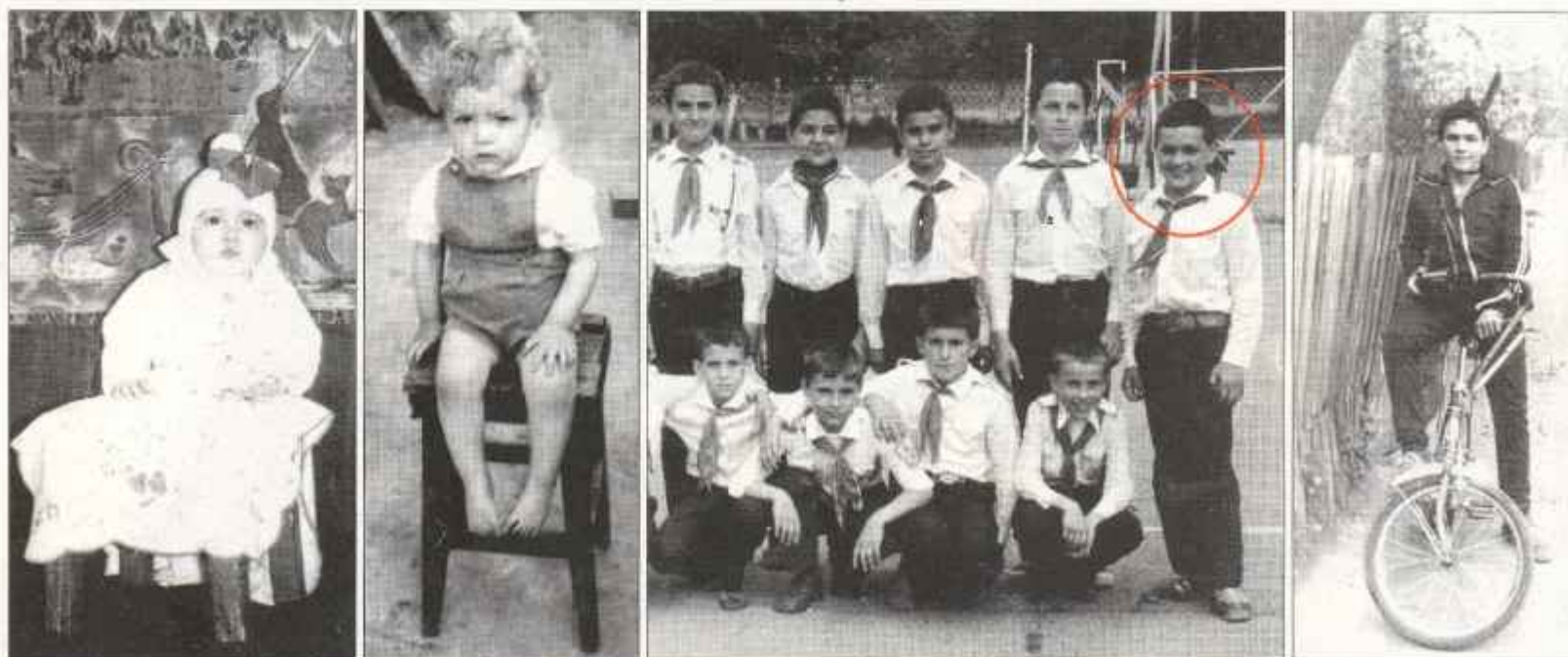
Cum în anii aceia TVR transmitea marile meciuri ale lui Cassius Clay & Co, micul Doroftei era lipit de ecranul televizorului la 4-5 dimineata. Îi plăcea sportul în general, motiv pentru care s-a rugat de maică-sa cu cerul și pământul să-i ia o bicicletă – cel mai frumos cadou din toată copilăria. Sportul preferat era, însă, la 13 ani, alergatul după trenuri, alături de prietenii din cartier! A încercat și luptele, la sala clubului *Petrolul*, dar s-a plictisit repede. De altfel, nu și-ar fi permis să dea banii de cotizație și nu avea cu ce să-și cumpere echipament de competiție. Până la urmă, Mihai, fratele lui, l-a convins să vină cu el la fotbal, unde micuțul a suferit amarnic: din cauza efortului, i se făcea rău, chiar vomitase o dată!

La 14 ani, un banal freccuș, pe stradă, între „echipele” de... tras prin teava cu cornete i-a dat prilejul să se afirme prima dată la box, în fața unui găligan pe care l-a sifonat bine. Auras Rădulescu, fratele respectivului, departe de-a încerca să se răzbune, i-a propus să vină cu el la antrenamente. Astfel l-a cunoscut, la sala

Prahova, pe Titi „Prosop” Tudor, primul lui antrenor, care l-a botezat Moșu’. Așa a-nceput totul. 1986 – campion național la juniori. A urmat prietenia cu Feri Vastag și Rudel Obreja. 1988 – primele probleme cu categoria de greutate: slăbea cu greu! În același an a fost furat de arbitri în semifinalele Europeanelor de juniori. 1989 – vicecampion național la seniori. Încă de atunci, ziaristii care stăteau de vorbă cu el erau impresionați de inteligența și eleganța boxerului. 1990 – cel mai greu an, după propriile declarații. Nu reușea să slăbească, nu mai avea chef de box. A fost la un pas să renunțe, mai ales după ce a pierdut finala la *Centura de aur*. A fugit din gară, înaintea finalelor naționale! A revenit și i-a spus lui nea Titi că nu vrea bani, ci doar să demonstreze că e bun. Outsider la semișoară, câștigă titlul!

În 1992, se îndrăgostește chiar la prima vedere de Monica, pe atunci în vârstă de... 16 ani.

La „lotul mare” lucrează cu mulți antrenori: Dumitru, Bala, Anton, Vrâncănu. Ultimul i-l arată drept model pe Tyson! La Olimpiada de la Barcelona, Leo obține singura medalie (de

bronz) a lotului român de box. După victoria din sferturi, Doroftei încinge între corzi o sărbătoare care lasă lumea cu gura căscată. Dar, apoi, a fost stopat în drumul spre finală de incorectitudinea arbitrilor.

Anul următor, Dorin și Monica se ceartă și apoi se împacă (în ciuda opoziției tatălui fetei!). La europenele din Turcia obține din nou bronzul, de care declară că s-a cam săturat...

1994: Feri intră la el în cantonament și-i zice direct: „Dacă te hotărăști să te însori cu fata asta, eu te cununt!” Zis și făcut, pe 15 octombrie, la Ploiești, firește.

1995: Aurul de la Centură îl anticipează pe cel de la mondialele programate la Berlin, unde nașul și fiinul defilează în paralel spre titlurile supreme ale categoriilor respective. Nu înainte, însă, ca, în cantonament, Leonard să aibă mari probleme în a-și „realiza” categoria. Slăbitul este o problemă permanentă pentru boxerul de 1,62 metri!

La doar două săptămâni de la „aurul” berlinez, o bucurie și mai mare: se naște Leonard Adrian, primul copil. Iar în decembrie, Leo e declarat „sportivul anului”! În sezonul următor obține titlul european, în Danemarca. După turneu, petrece cu familia... două zile! Din nefericire, după Centura de aur (un nou titlu pentru Doroftei) și înainte de Olimpiadă, echipa este târâtă într-un prea obositor turneu francez. Urmarea: la Atlanta, Feri (accidentat în Franța) pierde în primul tur, iar Leonard – în semifinale (obținând astfel bronzul). A doua urmare: la Naționalele din noiembrie, se declanșează primul scandal de proporții din sânul lotului național și este debarcat antrenorul principal Relu Auruș.

Martie 1997: Doroftei are în spate opt luni de pauză (!) și s-a îngrășat iar prea mult. Și totuși, obține o nouă victorie la Centură, în mai. Dar la Naționale este convins cu greu să participe, ceea ce nu-l împiedică să câștige... cu ajutor din partea arbitrilor și huiduit de o parte a publicului... Cu

greu „face” categoria pentru Mondialele de la Budapesta, unde, însă, pierde în sferturi, furat de arbitri. „Aș putea deveni campion mondial la slăbiri, căci am ajuns să vomit la comandă”, se plânge Leonard. În aceeași zi, Ion Șerban, președintele FRB, îi propune să treacă la profesionism: „Niște canadieni vor să te ia la Montreal”. Urmează întâlnirea cu antrenorul Stephan Larouche și cu cei de la Interbox, care îi va schimba destinul. În decembrie 1997, în casa părintească din Ploiești, făcându-și bagajele să plece în Canada, Doroftei spune tranșant: „O să lupt pentru titlul mondial. E visul meu de mic copil”. La întoarcere (cu contractul semnat), Monica îl anunță că vor mai avea un copil! „Să ai grijă de el, că ăsta o să fie cotățean canadian!”, zice Moșu’.

„Michel Doroftei” debutează ca profesionist

în 24 aprilie 1998, la Montreal, cu victorie în fața canadianului Jerry Villareal. Un început cu dreptul! Urmează alte 18 meciuri (și victorii), pe bandă rulantă, și prietenia cu... Fane Spoitoru, supporter înfocat...

În 16 iulie se naște Nicolae Alexandru. În 30 aprilie 1999, Leo câștigă centura WBC Continental, „sora mai mică” a World Boxing Council. Doroftei boxează mereu, câștigă mereu, a devenit vedetă în America, a apărut în *The Ring*, „Biblia boxului profesionist”, dar este măcinat de faptul că nu i se dă ocazia să lupte pentru titlul de la superușoară. Se va întâmpla abia pe 5 ianuarie 2002, la San Antonio – primul meci cu Raul Balbi, în urma căruia devine cu adevărat Doroftei cel Mare, campionul mondial. Restul îl știți, mai mult sau mai puțin...

Text: Tudor Călin Zarojanu

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Banu

Publicație auditată BRAT

DIRECTOR: ALEXANDRU ARION
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Zeluț Stoian
SENIOR EDITOR: Alina Petruț, Tudor Călin Zărnescu
EDITOR: Gică Iova, Dan Târziu
SPORT: Pompiliu Laurențiu Dumitrescu
SENIOR EDITOR FOTO: Octavian Tibi
FOTOREPORTER: Paul Agăric, Robert Mănciulescu, Florin Ioniță
TEHNOREDACTOR: Lăduț Tibi
CULEGERE COMPUTERIZATĂ: Angela Ciocăzanu
COLABORATORI PERMANENȚI:
 Emil Hurezeanu, Roda Ionescu,
 Nicolae Măndulescu, Ștefan Nicolae,
 H. Popoviciu, Dan Pavel, Horia Rădușcu,
 Bogdan Ștefan, Alex. Ștefănescu
CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE:
 Gabriel Adam (Italia), Ion Niță (SUA)

Grafică tehnoredactată
a preluare imagine

Societate cu răspundere limitată în
Olimp Repetitiv Comitetul Național
Societate 40/2000/1991 de 26.02.1999
Cod Unic de Registrare 1302275

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membru al
Breslei Române de Audit al Titlurilor - BRAT

Consiliu de Administrație:
PREȘEDINTE: DIRECTOR GENERAL: George Arion
VICEPREȘEDINTE: Alexandru Pășărin
MEMBRI: Manuela Roxandra Arion, Alexandru Arion, Dan Ștana
DIRECTOR EXECUTIV: Beatrice Anca Arion
DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bombă
CONTABIL ȘEF: Elena Anghel

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING: Emil Dumitru
 E-mail: emil.dumitru@flacara21.ro
SECRETARAT: Ilana Teșelaru Tel. 224.36.88; 224.37.44
 Fax 224.37.13 E-mail: iacoma@flacara21.ro
 Adresa: București, sectorul 1, Piața Pieșei nr. 1, cod 71361
 C.F. 33, C.P. 12

Cont. lei 2511 1799 1/ROL BCR, sector 1, București
 Cont. valută 2511 1799 3/JSD BCR, sector 1, București

Fundația „Promilia Flacăra - România”

Președinte: George Arion
 Director executiv: Manuela Roxandra Arion

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂȘĂRIN

REBUS®

Redactor-șef: MIHAI ZGURBEA
 Revista Rebus are Certificat de Audit aliberat de BRAT

REBUSACHE®

Redactor-șef: DANIEL POPA
 Redactor-șef: Ayel Ștefan Alexandrescu
 Tehnoredactare computerizată: Dan Vintilă
 Colectură: Ioan Găganuță

Publicitate și marketing: Florin Toma

Telefon, fax: 222.67.38, 224.36.88

Distribuție (222.66.28; 224.37.44): Marian Călcău

Constantin Epure, Mircea Ion, Nicolae Prădescu

Cititorii din țară și din străinătate se pot abona

prin S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Cititorii se pot abona și prin: S.C. "AT PRESS IMPEX S.R.L.", București
 Tel./Fax: 021/255.48.15, 021/255.48.16, 021/255.48.17

**Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus,
 Rebus, Almanah Rebus, Rebusache
 sunt mărci înregistrate
 ale SC Publicațiile Flacăra SA**

Pativit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul
 articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenți
 de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le
 aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

REPORTAJ

Repatriatii

VIP

Dorina Mihai: Dragoste în vârful sabiei

SENZAȚIONAL

Primul european

DOSAR

Clima care ucide

INTERVIU

Cornel Nistorescu: O voce, atâta tot

REPORTAJ

Cașcaveaua și Constituția 32

MEMORIE

92 de ani împreună 40

VIP

Loredana 48

BUSINESS

Explozia vânzărilor în rate 58

SPECTACOLUL POLITIC

Jenant și fără miză 66

FILM

Dulapul
Pirații din Caraibe 70

TEATRU

Viața crudă a insectelor disecată
la teatrul din Ploiești 72

SPORT

Accelerând spre noi recorduri 76

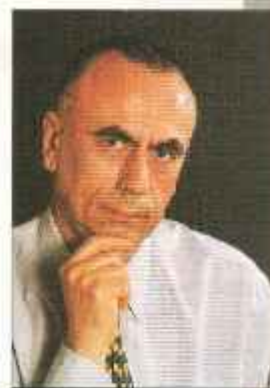
AUTO

Vedete exotice la București 80

Coperta 1: Leonard Doroftei
foto: Paco Pascal

Altceva

Se spune că „minciuna are picioare scurte”.

GOGONATA MINCIUNĂ ROMÂNEASCĂ

Poate prin alte părți în România, minciuna are picioarele lungi, ba, mai mult, își pune și catalige, ca să fie mai impozantă. Circulă făloasă și intangibilă. Baronul Münchhausen ar păli de invidie dacă ar trebui să se ia la întrecere cu mincinoșii care populează teritoriul carpato-danubian. Indiferent pe ce scară socială se află, cei mai mulți mint cu o voluptate fără margini. Minte președintele țării, minte prim-ministrul, mint membrii cabinetului său, mint deputații și senatorii, oamenii de afaceri cu averi imposibil de justificat, polițiștii care cer șpagă, scriitorii care se laudă cu opere lipsite de valoare, ziaristii năimiți de cei aflați la putere, funcționarii publici. Minte muncitorul care lucrează de mântuială și se vaită că nu-l ajunge cât câștigă, minte țăranul care nu-și cultivă pământul și zace burdușit de băutură în bodega satului. Nu-i nevoie să mai răscolim trecutul care nici măcar nu-l așa de îndepărtat și să mai punem pe tapet neadevărurile legate de teroriști, mineriade, Bancorex, Caritas, FNI, contrabanda cu petrol. E suficient să ne amintim de ceea ce s-a petrecut numai luna trecută ca să realizăm grozăvia minciunii în care trăim: scandalul legat de referendum, scandalul provocat de deturnarea unor fonduri PHARE, scandalul referitor la piagiatul de care s-a făcut vinovat un ministru și, ceea ce e dureros, de ceață care înconjoară sfârșitul de carieră al unui mare sportiv. Întreaga țară e cuprinsă de minciună ca într-o diabolică și indestructibilă plasă de pălanjen. Se măsluiesc sondaje, statistici, se raportează cu emfază realizări inexistente, cum ar fi cea referitoare la lupta împotriva corupției. Dar poate cea mai gogonată minciună e aceea care ne spune de multe decenii cât de grozavi și importanți suntem. E de ajuns însă ca președintele țării să ajungă în SUA și, pe masa la care poartă discuții cu înalte oficialități americane, în loc de steagul României să fie pus alt steag ca să pricepem cât de puțin contăm pe această planetă și cât de puțin respectați suntem. Iar totul se datorează minciunii în care ne complacem, de parcă ne-am scălda într-o baie cu jacuzzi, în valuri de spumă parfumată.

Sergiu Bricea

Al-Queda în Filipine

Mahmoud Afif Abdeljalil, suspectat de a fi un lider al organizației teroriste Al-Queda, este escortat, cu cătușe la mâini, în afara sediului Biroului filipinez de imigrări. Abdeljalil, 36 de ani, a fost arestat la Zamboanga pentru încălcarea legii imigrării și este considerat mâna dreaptă a lui Mohammed Jamal

Khalifa, om de afaceri saudit, căsătorit cu una dintre surorile lui Oussama bin Laden. Autoritățile filipineze îl acuză pe Khalifa că ar fi înființat o celulă locală Al-Queda la sfârșitul anilor '80, utilizând fonduri destinate unei organizații de... caritate! ■

Salvare regală

Elisabeta I, Regina Marii Britanii, pozează în fața sculpturii *Trei grații*, de Antonio Canova, în timpul unei vizite la Galeria Hayward din Londra. Prezența Reginei a fost prilejuită de vernisajul expoziției *Salvare! 100 de ani ai Fondului Colectiei Naționale de Artă*. ■

Plonjon norocos

Kirk Jones, din Canton, Michigan, a devenit primul om din lume care a trecut „pe jos” prin cascada Niagara, în urma unui plonjon din care a scăpat miraculos cu viață. Cum, însă, o atare performanță este strict interzisă (până acum a fost realizată cu diverse dispozitive de siguranță improvizate, în colaci de salvare, bărci sau chiar butoaie), pe Jones îl paște cel puțin o amendă. Între timp, vasul *Maid of the Mist* plutește liniștit la baza cascadei, sub un superb curcubeu. ■

Dar nu (numai) în afacerile dâmbovițene. Cercetătorii de la Centrul Național american de Cercetări Submarine au adus la suprafață, în largul portului Key Largo, din Florida, 13 tunuri din secolul 18. Acestea provin dintr-o zonă a Sanctuarului Marin Național Florida Keys. Expertii urmează să le studieze pentru a încerca să identifice de pe ce vas provin, dar presupun că au fost aruncate de pe o corabie engleză, înainte de a acosta. ■

Martor prețios

James Allan Gray Jr., președinte al ziarului *Bessemer Daily News*, își șterge fața, probabil tulburat, după ce a depus mărturie în procesul în care John Allen Muhammad este judecat drept principal suspect în dosarul lunetistului care a îngrozit anul trecut Statele Unite. Gray l-a văzut pe suspect în timpul unui schimb de focuri petrecut într-un magazin de băuturi, în Alabama. Procesul așteptat cu sufletul la gură de către americani are loc în Virginia Beach. ■

La ei...

Dan Barter, elev în clasa a VII-a, mănuieste un lap-top la ora de Limbajul artei, în *Boothbay Middle School* din Boothbay Harbour, în statul american Maine. Majoritatea profesorilor și a oficialităților au fost de acord că programul, în valoare de 37.2 milioane de dolari, care a oferit calculatoare portabile celor 34.000 de elevi și 3.000 de dascăli din Maine, s-a dovedit a fi un succes. Oare câte lap-top-uri or fi existând în școlile din România? ■

CRÉATEUR D'AUTOMOBILES

RENAULT MEGANE
SEDAN

Noul MEGANE Sedan.
Elegant, dar îndrăzneț!

- Temperament dinamic și siguranță;
- Interior generos și confortabil pentru toți pasagerii;
- Portbagaj voluminos;
- Gamă completă de motorizări pe benzină și turbodiesel Common-Rail.

Ca într-un zbor lin...
Noul MEGANE.
SEDAN

Alege un Sedan care știe să te pună în valoare! **Preț începând de la 10.318 EURO*** și rată leasing pornind de la 109 EURO/lună**. Vizitați www.renault.ro

PUBLICIS

Pentru informații suplimentare sunați la (021) 203 88 58. Mașina din imagine este cu titlu de prezentare. *Preț fără taxe. **Oferta RCI Leasing România, cu avans 50%, durată 48 luni, valoare reziduală 20%, nu include TVA și asigurare. Detalii și condiții de comercializare în Rețeaua Renault.

Mirela este cel mai mic dintre repatriați. Are doar cinci luni și s-a născut în Spania. Mama ei o tot îmbrobodește, cu o păturică, de teamă să nu o vadă rudele la televizor. De-acum se bazează pe ele. Dincolo câștiga 600 de euro pe lună, ca menajeră. Aici nu are idee din ce va trăi. Și mai ales cum o să-și crească fetița.

reportaj

Repatriatii

Unii oameni nu-și găsesc locul în propria lor țară. Între granițele ei simt frustrarea unei veșnice pușcării. Și dorința de a se furișa, uneori cu prețul vieții, dincolo de granițe. Din motive de sărăcie, conflicte politice și religioase. Sau, pur și simplu, dintr-un greu explicabil dor de ducă. În căutarea norocului. Asociat cu o viață mai ușoară. Și cu „oriunde este mai bine decât acasă.”

Nicăieri în lume, însă, cetățenii străini nu sunt primiți chiar cu brațele deschise. Cu atât mai mult cu cât mulți dintre ei nu sunt nici ușa de biserică. Se dedau la infracțiuni, intra în conflict cu legea. De aici până la repatriere nu mai este decât un pas. În primele opt luni ale acestui an, peste 12.000 de români au fost „impachetați” de prin Europa și „expediați” acasă. La rândul lor, autoritățile române au repatriat, în aceeași perioadă, în jur de 250 de cetățeni străini.

„Domiciliu forțat în România, cano

O după-amiază friguroasă de toamnă. Personalul Aeroportului Băneasa se pregătește de „eveniment”. Un nou lot de „căpșunari”, de peste 60 de persoane, este repatriat. Cursa WD 9953, de la Madrid, aterizează cu întârziere de o oră. Cam așa se întâmplă de obicei, pentru că românii nu se întorc cu drag acasă. Înainte de îmbarcare, mai fac un ultim spectacol. Protestează, se dau victime, îi apucă leșinul sau răul de înălțime. Nici de data asta, însă, n-au avut spor. Occidentalii și-au pierdut demult sensibilitatea față de astfel de „manifestări artistice”. Așa că avionul IBER WORLD și-a îndeplinit misiunea.

Pasagerii sunt așteptați, la scară, de oficiali ai Poliției de frontieră. Se numără, se verifică acte. Un autobuz îi aduce până în fața aeroportului.

Când să coboare, parcă am nimerit într-un film cu stafii. Aproape toți își acoperă fața cu tricouri, pulovere, pături. Ziariști prezenți sunt numiți „vânători de cadavre”. Înghionțiți, înjurați, trimiși către dracu' sau alte rude ale sale. În sala de așteptare, până să fie verificați „la sânge”, respectiv acte, cazier, amprente, repatriții devin ceva mai cumsecade. Ne împrietărim mai mult din interes, pe bază de țigări. Verificările durează ore în șir. „Căpșunarii” au răbdare, dar n-au tutun. „Că am fost luați cu japca, de pe stradă, n-am avut timp să ne cumpărăm de nici unele”, susține o jună foarte blondă. Și mult prea dezbrăcată pentru frigul de-afară. Ilie Florea, de undeva de prin Teleorman, e foc și pară pe spanioli: „De-a dracului ce sunt ne-au trimis acasă, altfel n-aveau motive. Eram în viză, lucram în construcții, n-am făcut nici o măgărie. Ziceam și eu că mă cârlesc de niște bani. Și m-au luat din parc, ca hingherii, am stat 35 de zile în pușcăria aia a lor, până s-a făcut un grup de avion. Nici vorbă de condiții decente, ne dădea o cutie de suc și un pachet de biscuiți pe zi.” Încet, dar sigur, proaspeții repatriați își dau drumul la gură. Liviu încearcă să ne explice

„Uitați-vă la mine, am 43 de ani, se vede că nu sunt tânără, că nu am plecat la Madrid să fac trotuarul. Am muncit de mi-au sărit ochii. Ghinionul meu este că am pierdut pașaportul”, se plânde Emilia. Într-adevăr, situația ei pare tragică. Bărbatul i-a murit de artrită, are patru copii de întreținut. Părinții sunt amărâți și ei, n-o pot ajuta.

libertate“

că în România n-are nici o șansă: „Am 26 de ani. Și trei copii mici. Normal că mi-a fost dor de ei, normal că nicăieri nu e mai bine decât acasă. Dar ce să fac dacă aici nu-mi găsesc de muncă? Credeți că-mi convine să mă hăituiască ăia, prin Madrid, ca pe un animal? Nu, dar n-am de ales. Vă spun, la modul cel mai sincer, cu sau fără pașaport, îmi risc și viața numai să ajung din nou afară.”

Cu toată tinerețea ei, Alina tremură de frig. Pare o puștoaică de liceu, dar nu-și spune vârsta. Întâmplător sau nu, pe tricoul ei super-decoltat, în dreptul inimii, este desenat steagul Spaniei: „Am stat cinci luni, în Valencia, la-o prietenă. E foarte frumos acolo, dar nu mi-am găsit de lucru. Șansele sunt mici, pentru că români există pe toate drumurile. E plin orașul, n-ai loc de ei. Poliția face razii foarte dese, te saltă din magazin, de pe stradă, când ți-e lumea mai dragă. Așa am pățit și eu, aveam viza expirată. Nu m-au lăsat nici să comentez. N-am apucat să-mi iau la revedere de la prieteni, n-am nici un bagaj. Am venit, uitați-vă, îmbrăcată de vară și cu mâinile în buzunare.”

Chiar dacă verificările merg greu, Poliția de frontieră este obligată să le finalizeze în 24 de ore. După aceea, repatriații se împart în „liberi” și „predați Poliției”.

Bilanțul grupului de 65 de români tocmai expulzați din Spania nu este nici pe departe vesel: trei infracțiuni de fals privind identitatea, două treceri frauduloase a frontierei unui stat străin și 23 de sancțiuni contravenționale pentru pierderea pașapoartelor. Sentința cea mai grea, însă, este dată de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 84/2003. Tuturor cetățenilor români returnați li se suspendă dreptul de folosire a pașaportului pe perioade cuprinse între unu și cinci ani. În traducerea repatriaților, asta înseamnă „domiciliu forțat în România, canci libertate, frig la iarnă, foame și disperare.”

Inspectorul principal Tony Taloi, șeful Poliției de frontieră Băneasa, enumeră principalele motive ale repatrierii cetățenilor români: termen de ședere depășit, muncă la negru, pașapoarte pierdute, persoane date în urmărire generală. Cele mai multe avioane vin din Spania, Italia și Anglia. Întrebăm cine achită nota de plată. Interlocutorul nostru zâmbește: „Autoritățile din țara respectivă plătesc costurile deplasării. Este interesul lor!”

Repatriații din Spania stau la coadă pentru verificarea identității

În cazul expulzaților cu probleme, interviurile pot să dureze ore în șir
Nimeni nu scapă de luarea amprentelor

Unii se taie cu lama, alții își cos buzele între ele

Indieni, iranieni, chinezi, palestinieni, ruși, albanezi, irakieni. Să tot fie vreo 42. În urmă cu o lună erau 90. Centrul de cazare a străinilor luați în custodie publică – Otopeni „funcționa” la întreaga sa capacitate. Greu să „păstorești” o adunătură atât de pestriță. Diferite sunt mentalitățile, obiceiurile,

religiile, modalitățile de protest. Se țipă, se dă din mâini și picioare, se fac reclamații cu carul. Se aplaudă la mișto: *I love you, Romania!* Unii se taie cu lama, alții își cos buzele între ele. Cei care au fugit au fost aduși înapoi. La ambasadă sau la spital se merge sub escortă.

Chiar dacă au neveste și copii în București, palestinienii Talal Nabir Nabils și Marin Hinda Jamal stau ilegal în România. Nu au viză, în schimb „dețin” niște infracțiuni.

Infractorii străini ne trag cu drepturile omului în cap

O să vă întrebați, desigur, ce-i cu străinii ăștia? Ce-au făcut de-au ajuns aici? Ne lămurește articolul 94, din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002, aprobată prin Legea 357/2003: „Centrele de cazare sunt locuri închise, special amenajate, administrate de Autoritatea pentru străini și destinate cazării temporare a străinilor declarați indesezirabili sau împotriva cărora s-a dispus măsura returnării ori expulzării și au fost luați în custodie publică.” Luarea în custodie este o măsură de restrângere a libertății de mișcare, dispusă de magistrat împotriva străinilor care nu au pufut fi returnați în termenul prevăzut de lege. Motivele sunt diverse: și-au pierdut actele, le-au distrus intenționat, își dau o identitate falsă. Cei mai mulți dintre străinii în cauză au și experiența închisorilor românești. Pentru trafic de stupefiante, tâlhărie, tentativă de omor. Dacă au documente, sunt expulzați imediat după ispășirea pedepsei. Dacă nu, sunt cazați la Otopeni, pentru maximum șase luni. De multe ori, însă, lucrurile nu se clarifică în acest interval de timp. Și străinii chiar își doresc asta.

Este situația în care suntem obligați să-i tolerăm pe teritoriul României, ca să-și rezolve singuri problemele, în alte șase luni de libertate. Vezi să nu fie așa! Indesezirabilii noștri se apucă de alte „afaceri”. Își mai trag câte o nevastă din România, dacă nu o au deja, mai pun de-un scandal, de-o închisoare, de-o mică forțare de frontieră, spre Occident. Unii „se pierd”, pur și simplu, prin România sau mai departe. Alții ajung tot la Centrul din Otopeni. Furioși, răzvrătiți, cu

drepturile omului în sus și în jos. Este momentul să amintim că străinii cazați aici sunt foarte bine informați. Cunosce legile în detaliu, știu tot ce mișcă în branșă, au învățat și românește. Cu alte cuvinte, nu te pui cu ei! „Știau și când mi-au schimbat șeful”, se minunează Alexandru Grigoriu, directorul Centrului Otopeni.

În rest, iranienii, indienii, palestinienii și ce-or mai fi sunt tot timpul nemulțumiți. Ba nu le place mâncarea, n-au nu știu ce medicament, eventual și o menajeră. Ca și când statul român ar fi obligat să le asigure condiții mult peste nivelul de trai al cetățenilor săi. Dacă le amintești că România, în general, nu stă tocmai pe roze, ți-o retează scurt: „Atunci de ce s-a băgat la semnare tratat internațional cu drepturile omului?”

Așa stând lucrurile, cu doar cinci-șase cadre pe schimb, personalul de la Centrul Otopeni musai să facă uz de diplomatie. Să impace și capra și varza. Să-i supravegheze atent pe „locatari”, dar nu ostentativ. Cel puțin asta își dorește dl Grigoriu: „Unii sunt bolnavi psihic, alții fac crize de nervi când primesc sentințe definitive. N-aș spune că e liniște pe-aici, se poate isca un scandal din orice. Stau de vorbă cu ei ore în șir, fac un fel de combinație între negociere și psihologie. Discut un dosar de la cap la coadă. Încerc să-i explic omului că e vina lui că a ajuns aici, nu a mea.”

text **Liliana Petruș**

foto **Robert Hancuș** și **Octavian Tîbăr**

Centrul de cazare a străinilor luați în custodie publică - Camera musulmanilor ține loc și de moschee

„Dacă mă întorc în Iran, voi fi spânzurat, pentru că m-am convertit la catolici. Sunt sătul de islam și în țara mea asta înseamnă condamnare la moarte”, susține Heidari Mohammad Ali. „Biografia” lui românească mai conține o arestare pentru trafic de stupefiante, vreo 25 de citații la tribunal, o nevastă dâmbovițeană și o mândrețe de gemeni, în vârstă de zece ani.

La doar 23 de ani, armeanul Simon Ion Așot și-a ispășit, deja, pedeapsa pentru tentativă de omor. A fost un scandal, în Constanța, nici nu mai vrea să-și aducă aminte. Acum așteaptă să i se reconstituie actele pierdute, ca să plece în Rusia.

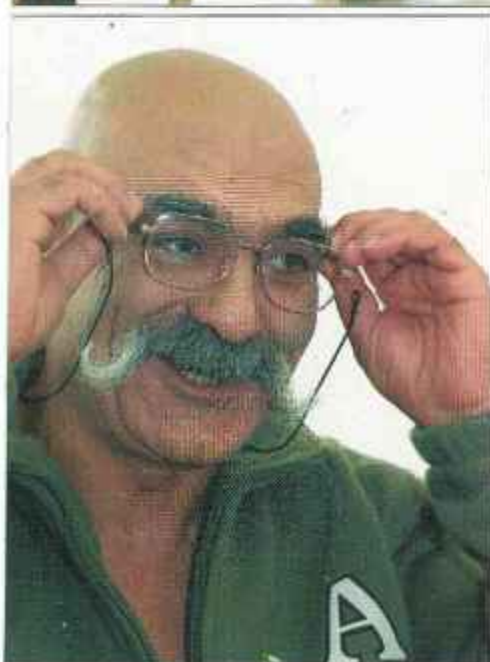
peni

Holurile sunt monitorizate non-stop

Conducerea centrului nu agreează gratiile. Cele de la uși au fost scoase. La geamuri și înspre locul de primire a vizitatorilor, însă, sunt necesare.

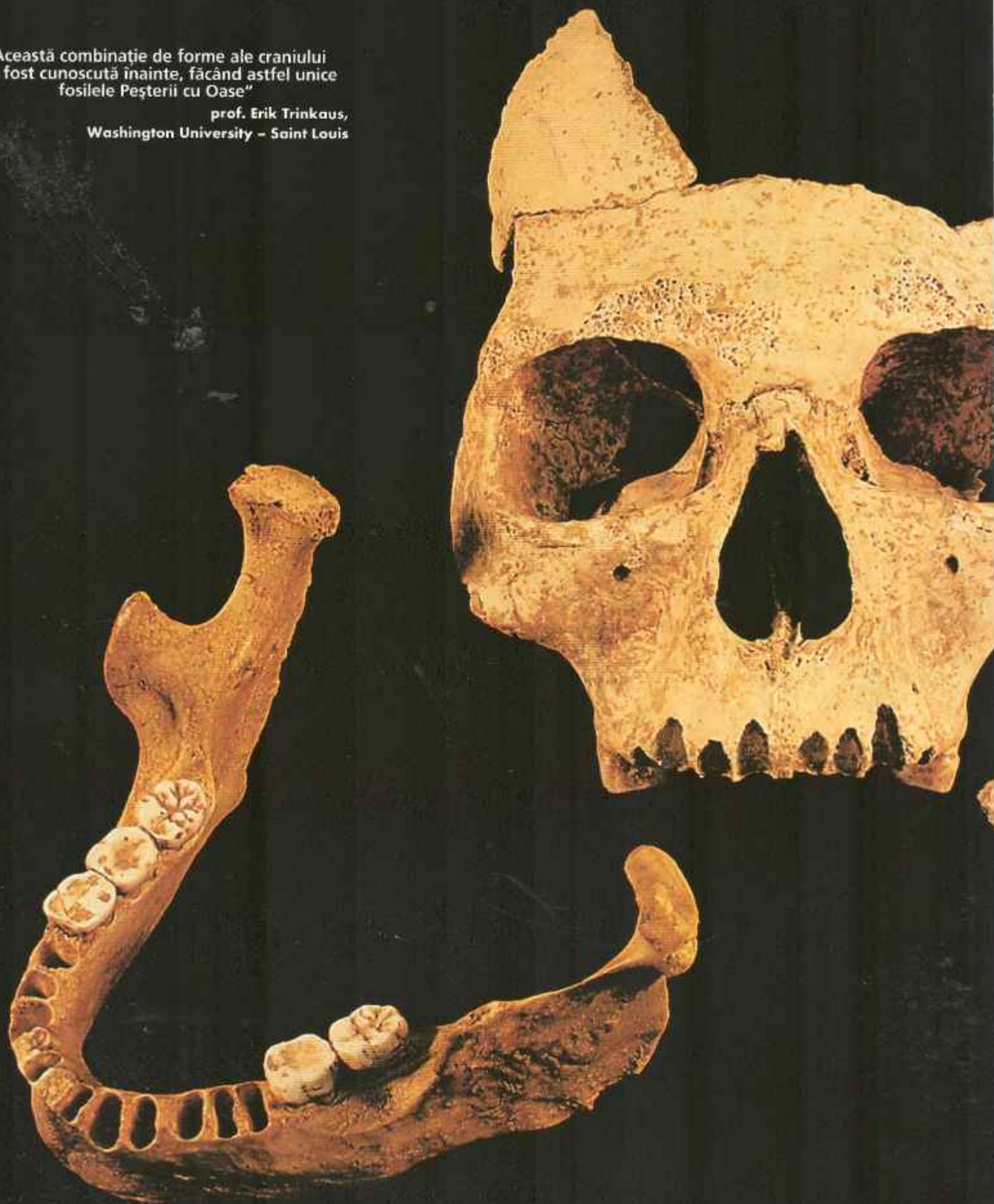

Iranianul Seyyed Mansur a venit în România în 1990. Nu a avut viză de ședere niciodată. Dar asta nu înseamnă că nu s-a apucat de afaceri. În Capitală, Arad, Timișoara și Constanța: „În '96 am avut ghinion, am intrat la bătaie cu etnia rromă. Asta mi-a costat șapte ani de închisoare. Acum am făcut cerere pentru titlu de călătorie. Vreau să plec în Elveția sau în altă țară care mă acceptă. Familia mea este în Iran, dar eu am protecție umanitară, nu mă întorc acolo nici mort.”

„Această combinație de forme ale craniului
n-a fost cunoscută înainte, făcând astfel unice
fosilele Peșterii cu Oase”

prof. Erik Trinkaus,
Washington University - Saint Louis

senzațional

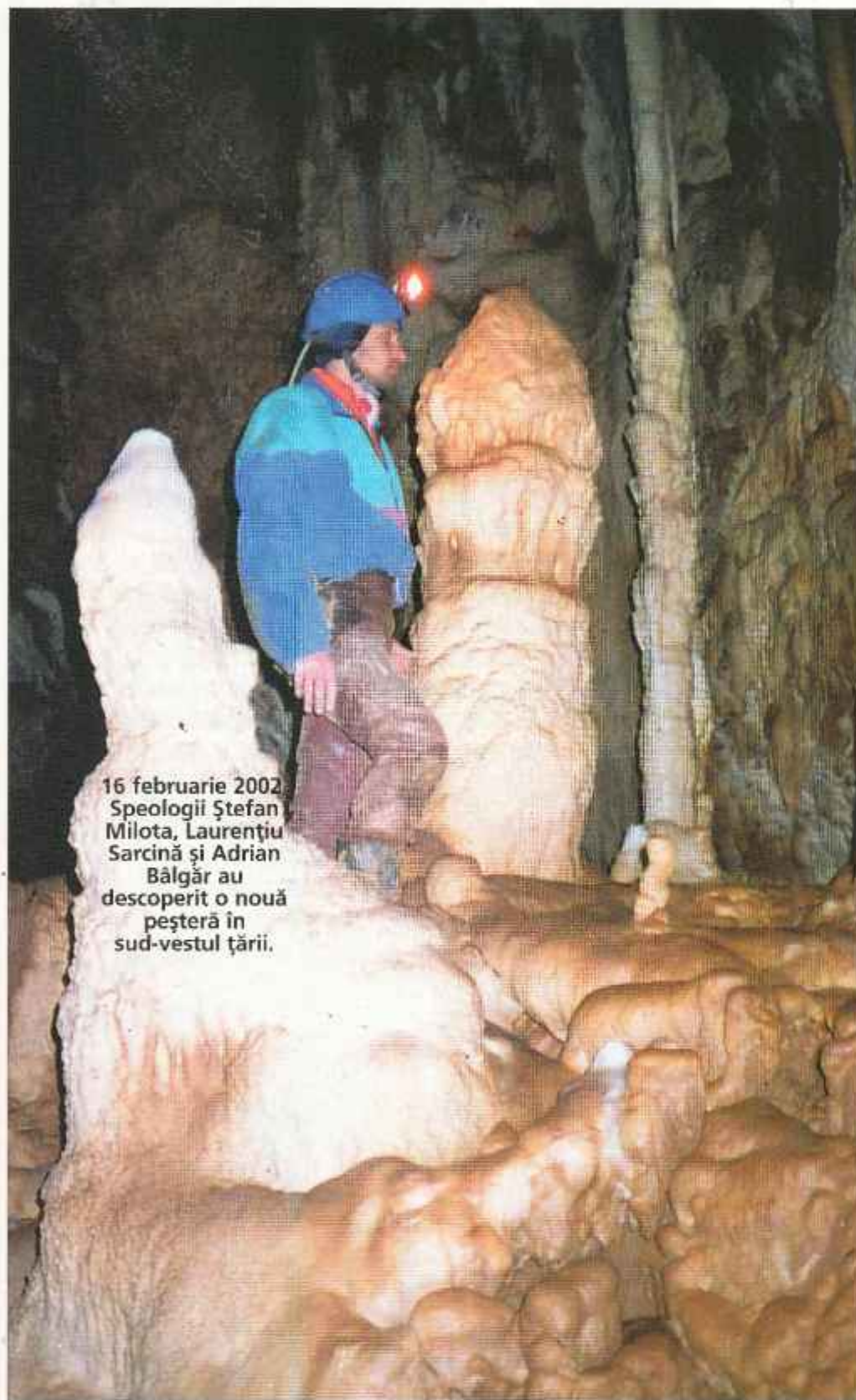
Primul european

În februarie 2002, trei speologi români au găsit, din întâmplare, într-o peșteră din sud-vestul țării, un fragment de craniu fosilizat. Prima reacție a fost în glumă: „Uite-l pe Ion, unde-o fi Mărie?” Mai apoi, însă, descoperirea s-a dovedit a fi extrem de serioasă. În urma analizelor efectuate de antropologi din Statele Unite, lui Ion al nostru i s-a pus un „diagnostic” senzațional: „cea mai veche fosilă a unui european din epoca modernă”. Acest *homo sapiens* a trăit cu 34.000-36.000 de ani în urmă.

Există teorii ale arheologilor români care susțin existența unor populații ale omului modern în spațiul dunărean mai vechi decât în restul Europei. Este descoperirea lui Ion o nouă dovadă a acestor teorii? Săpăturile arheologice care vor începe anul viitor vor da răspunsul la multe întrebări pe care și le pun oamenii de știință.

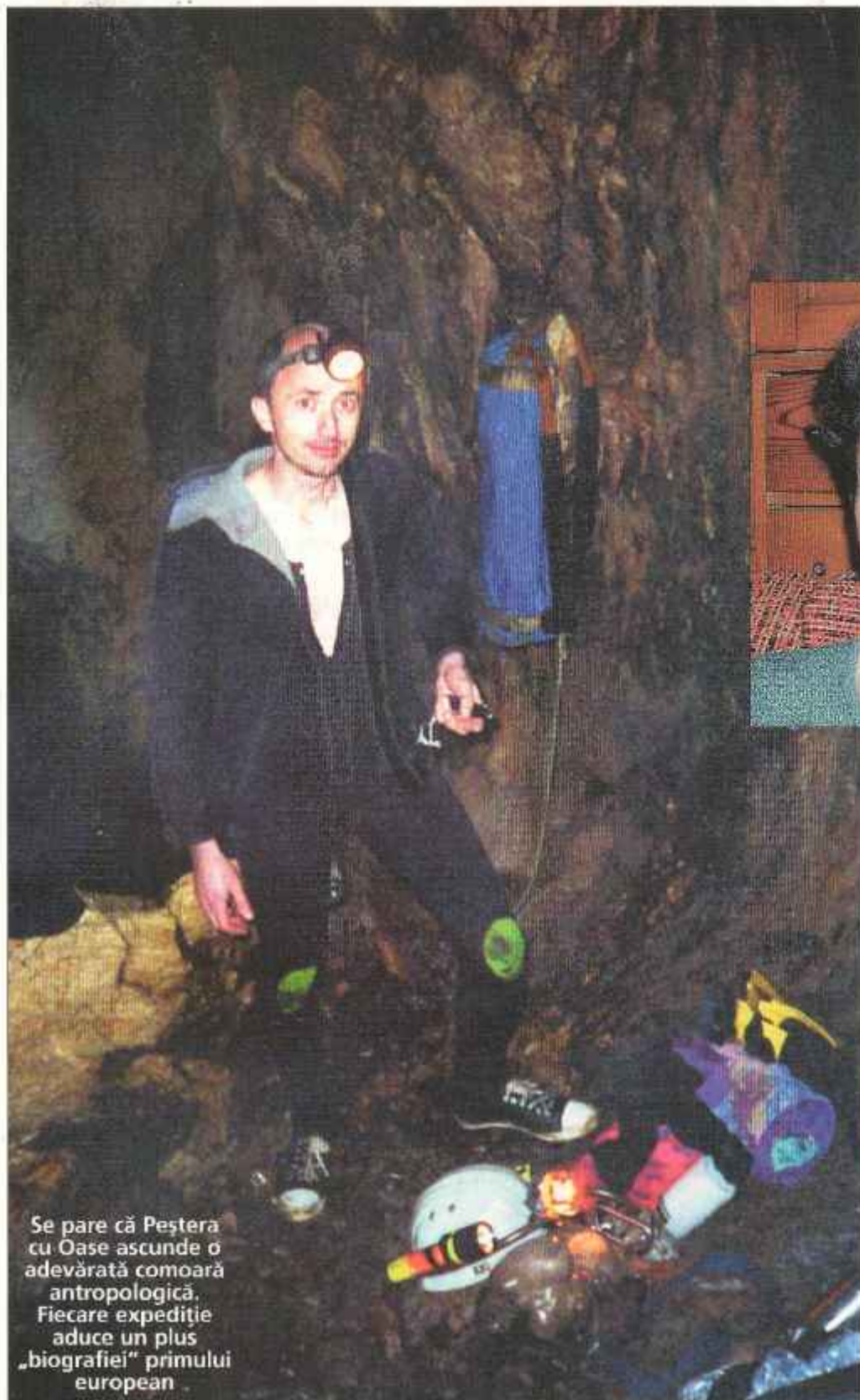
„Mi-e frică să nu fie j

16 februarie 2002
Speologii Ștefan
Milota, Laurențiu
Sarcină și Adrian
Bălgăr au
descoperit o nouă
peșteră în
sud-vestul țării.

Până mai ieri, Ștefan Milota era un om nu tocmai obișnuit. Cu 34 de ani la purtător, o profesie cam ciudată, alpinism utilitar, și o pasiune de n-o găsești pe toate drumurile, speologia subacvatică, timișoreanul în cauză figura, deja, pe lista locală a „suspecților” de senzațional. Anul trecut, însă, bănuielele s-au adeverit cu vârf și îndesat. Împreună cu doi prieteni speologi, Laurențiu Sarcină și Adrian Bălgăr, Ștefan a descoperit un fragment osos care s-ar putea să schimbe teoriile privind evoluția omului modern. Chiar dacă pare banală, la prima vedere, întâmplarea cu pricina a făcut, rapid, înconjurul lumii. De-abia când s-au văzut pe prima pagină a ziarelor și revistelor de specialitate din Europa și America, cei trei speologi și-au dat seama în ce s-au „băgat”. Destul de prudent, zgârcit în detalii, ba chiar neliniștit de orice întrebare în plus, Ștefan Milota a acceptat, totuși, să ne spună povestea: „În sud-vestul țării este o zonă carstică, ceea ce înseamnă că acolo există multe peșteri. Noi căutam la întâmplare, pur și simplu. În 16 februarie 2002 am descoperit așa-zisa Peșteră cu Oase. Am început explorarea, ca de obicei, și, la un moment dat, am găsit o mandibulă. Tipete de bucurie, glume cu Ion și Mărie, mă rog, un entuziasm general. Apoi am realizat că mai sunt și alte resturi de oase. Și, nu știu cum să vă spun, am simțit că e ceva important, care ți se întâmplă o singură dată în viață. Așa că am luat legătura cu profesioniștii de la Institutul de Speologie Emil Răcoviță, din Cluj. După primele analize, am fost șocat. Ideea că s-ar putea să fi descoperit chiar primul european mă face să trăiesc un stres destul de mare. Mi-e frică să nu se afle unde este peștera și să nu fie jefuită. În zonă sunt mulți hoți de fosile, se vând foarte bine în străinătate, pe Internet. La început mi-a fost teamă și de colaboratori, am avut dubii în legătură cu toți specialiștii alături de care am lucrat. Din punctul acesta de vedere, însă, m-am liniștit. Avem o echipă bine sudată, sunt mulțumit de cum evoluează cercetările. Direcția Institutului de Speologie din Cluj este un bun specialist și un om minunat, iar profesorul Trinkaus, din Statele Unite, e de-a dreptul fantastic. Lucrează cu atâta pasiune la acest caz încât ai senzația că e problema lui personală. În vara aceasta am fost împreună într-o expediție, în aceeași peșteră, și am mai găsit și alte oase. Încă n-au fost studiate, dar sper să confirme și ele ipoteza că primul european a trăit la noi, în România.”

efuită peștera“

Oana Moldovan, directorul Institutului de Speologie din Cluj, și Geza Rajka, angajat al aceleiași instituții, au discutat soarta descoperirii și șansele ca ea să fie importantă. S-a luat legătura cu profesorul Erik Trinkaus, de la Universitatea Washington din Saint Louis (SUA), reputat antropolog, ale cărui studii făcute pe material din Europa sunt cunoscute în toată lumea: „Prima impresie a lui Erik a fost puțin încurajatoare, susține Oana Moldovan. Dar după un intens schimb de mesaje prin e-mail, de-a lungul mai multor săptămâni, adică după studiul mai aprofundat al mandibulei, încântarea și speranța deveneau din ce în ce mai puternice. Ca urmare, s-a hotărât prelevarea unui fragment de circa un gram din os care să fie datat cu C 14. Prima dintre datări, făcută în Anglia, a «aruncat» acel singuratic fragment osos la venerabila vârstă de 35.000 de ani. Cel mai bătrân locuitor al continentului european! Bucuria și superlativul la

adresa lui Ion nu mai încetau în mesajele schimbate între toți cei implicați în acest caz. Dată fiind importanța descoperirii, era necesară verificarea datării și testarea la un alt laborator. Astfel, un fragment a fost trimis în Olanda, unde a fost confirmată prima vârstă obținută. Studiul antropologic făcut asupra mandibulei a

dus și la alte concluzii: unele caractere apropiate populația din care făcea parte Ion de *Omul de Neanderthal*, iar altele de oameni fosili din Africa. Să fi fost Dunărea calea de migrație a populațiilor umane din nordul Africii prin Asia Mică spre Europa? Oare populația căreia îi aparținea Ion reprezintă o populație arhaică dispărută ulterior, care mai păstra câteva caracteristici ale strămoșilor ei? Există teorii ale arheologilor români care susțin existența unor populații ale omului modern în spațiul dunărean mai vechi decât în restul Europei. Este descoperirea lui Ion o nouă dovadă a acestor teorii? Săpăturile arheologice care vor începe anul viitor vor da răspunsul la multe dintre aceste întrebări pe care și le pun oamenii de știință. Sperăm ca și autoritățile române să sprijine demersurile Institutului de Speologie, Compartimentul din Cluj-Napoca, pentru obținerea de fonduri necesare începerii exploatării științifice a sitului. Nădăjduim, de asemenea, să fim ajutați în eforturile de protecție a peșterii, care de acum, prin descoperirea făcută, a intrat în patrimoniul universal.”

Se pare că Peștera cu Oase ascunde o adevărată comoară antropologică. Fiecare expediție aduce un plus „biografiei” primului european

„Avem trei indivizi semnalati i

Pentru a verifica entuziasmul speologilor români în legătură cu primul european, am corespondat, prin e-mail, cu profesorul Erik Trinkaus, de la Washington University - Saint Louis. Domnia sa ne-a confirmat importanța acestei descoperiri și șansele ca ea să revoluționeze o parte dintre teoriile privind evoluția omului mo-

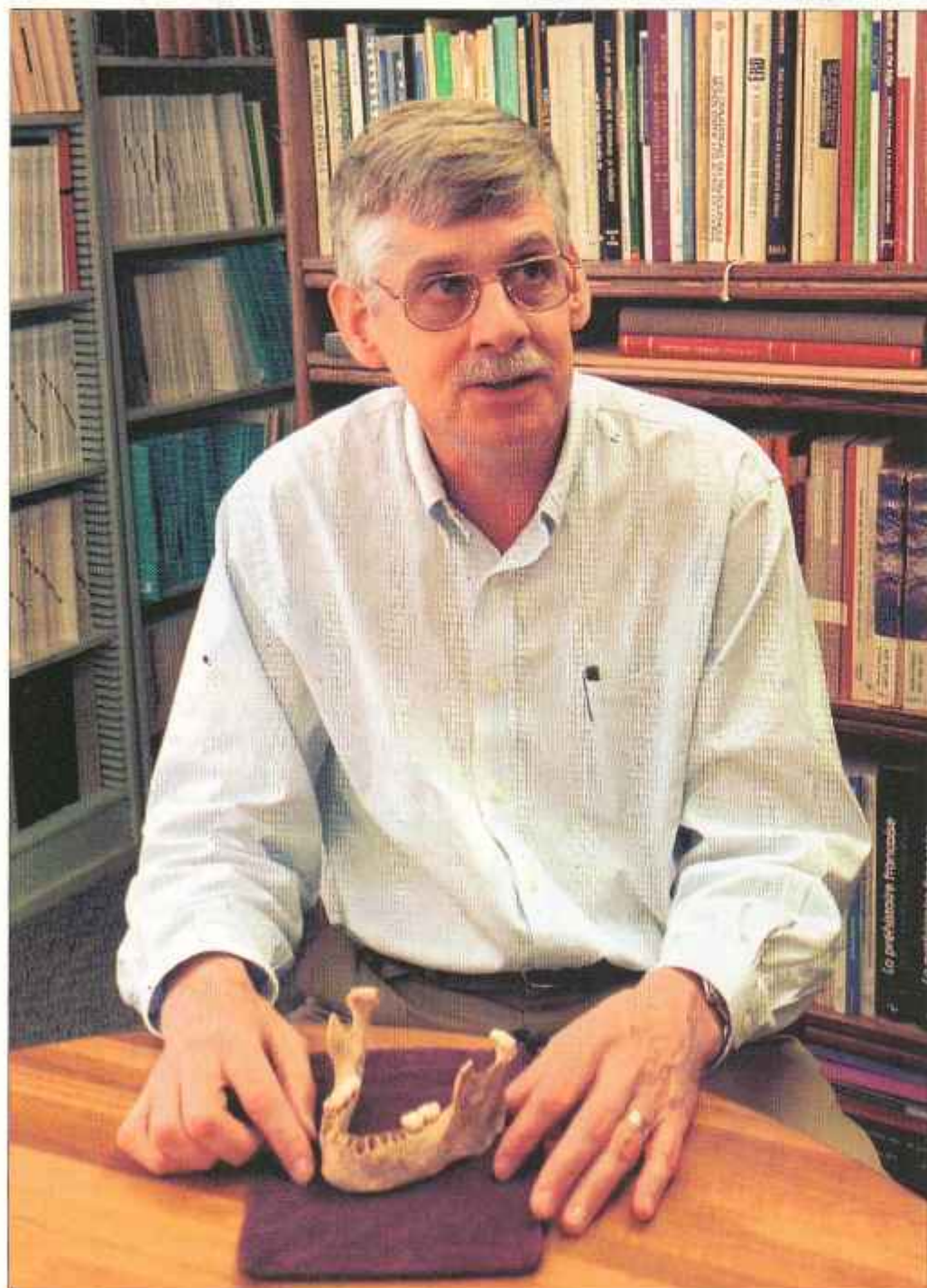
dern. Antropologul american a analizat mostra din România în două dintre cele mai cunoscute laboratoare de specialitate din lume, respectiv la Oxford și la Groeningen. Rezultatele au fost surprinzătoare. Mandibula aparține unui bărbat care a trăit în urmă cu 34.000-36.000 de ani. Asta înseamnă că putem vorbi despre cel mai vechi os

de *homo sapiens* descoperit în Europa și al doilea ca vechime din lume, după un fragment găsit în Africa. Până la Ion, cel mai vechi fragment uman aparținând omului modern descoperit în Europa data de acum 25.000 de ani. Mai mult, profesorul Trinkaus a avut și amabilitatea să ne explice contextul și implicațiile fosilelor umane de la Peștera cu Oase: „În ultimii 20 de ani, câmpul paleontologiei umane, cu ajutorul analizei biologiei moleculare umane, a format o secvență consistentă pentru recunoașterea evoluționară a omului modern. Se pare că primii oameni moderni au evoluat la început din arhaicii lor strămoși, undeva în regiunea Sahara-Africa, cu 100.000-150.000 de ani în urmă, aproximativ în zona ocupată acum de Ethiopia, Sudan, poate chiar Kenya. Pe scurt, cu 90.000 de ani în urmă, în timpul unei faze de excepțională căldură a globului, când zonele ecologice africane s-au întins spre nord, aceste tipuri de oameni moderni au ocupat pentru o scurtă perioadă suprafața Levantului sudic, în regiunea actuală a Israelului și Iordaniei și se presupun și interferențe regionale din Egipt. În orice caz, ei erau altfel restrânși la o suprafață a sub-Saharei Africane, până aproape cu 40.000 ani în urmă.”

Grup uman preistoric în sud-vestul României

„Pentru motive ce nu sunt cunoscute, cândva, în urmă cu 40.000 de ani, ei s-au întins către Africa de Nord și până în Estul Apropiat (Orientul Apropiat), ajungând chiar în sud-estul Asiei și în Australia. Cam în acest timp noi ne așteptăm să găsim omul modern timpuriu întinzându-se în Europa, aproape sigur prin Anatolia, în jurul Mării Negre și în lungul coridoarelor râurilor precum cele ale Văii Dunării. Această interpretare este susținută de apariția în Europa, cu 37.000 de ani în urmă, a unui nou complex cultural cunoscut ca *Aurignacian*. Faze mai recente ale *Aurignacian*-ului, cam cu 30.000-32.000 ani în urmă, sunt asociate cu oameni moderni timpurii, dar nu se știe cine a alcătuit primele faze ale *Aurignacian*-ului.

Sunt câteva fosile umane ale omului modern timpuriu identificate în Europa, dar cele mai bine dotate dintre ele nu sunt mai vechi de 32.000 de ani, iar cele mai multe - 30.000 de ani sau mai puțin. De asemenea, există o evidență a ultimilor oameni arhaici europeni, *neanderthalii*, trăind cu aproape 30.000 ani în urmă în Crimeea, Croația și cei mai mulți în Iberia. Înaintea recențelor descoperiri din România, din Peștera cu Oase, s-a știut puțin despre oamenii moderni timpurii din Europa. Când au venit aici, din vestul Asiei, cine sunt primii care au constituit *Aurignacian*-ul...

În luna 2003, prof. Erik Trinkaus a participat la o expediție în Peștera cu Oase. Din „echipaj” nu putea lipsi, bineînțeles, speologul român Ștefan Milota, unul dintre autorii descoperirii celui mai vechi european. Și de această dată, peștera s-a dovedit a fi plină de surprize. S-au găsit și alte resturi umane, respectiv o față, bucăți din carcasa creierului și o bucată din regiunea urechii. Pieseile noi au fost numite Oase 2 și Oase 3.

n Peștera cu Oase“

Peștera cu Oase, o cavitate în sud-vestul munților Carpați, a fost descoperită în februarie 2002 de o echipă de exploratori speologi, incluzându-i pe Ștefan Milota, Adrian Bălgăr și Laurențiu Sărcină. Când au intrat, au recunoscut imediat importanța ei ca loc de hibernare a ursului. De asemenea, au recunoscut un maxilar uman. Pentru confirmare, ei au contactat-o pe dr. Oana Moldovan, de la Institutul de Speologie Emil Racoviță, Cluj, care, la rândul ei, m-a consultat pe mine prin e-mail, cerându-mi părerea în legătură cu descoperirea. Când ne-am întâlnit, în mai 2002, a fost clar că este vorba despre maxilarul de jos (mandibula) al unui om mai degrabă robust. Oricum, toți am fost surprinși când datarea radiocarbonică a bucății de os luată din mandibulă a ieșit mai veche de 35.000 de ani, identificând astfel cel mai vechi om modern cunoscut din Europa, aproape de vremea când s-a întins *Aurignacian*-ul. Următoarele datări au confirmat vârsta în jurul a 35.000 de ani și analiza paleontologică a stabilit mai degrabă o anatomie modernă.

În lumina acestor descoperiri, noi am făcut o mică expediție la Peștera cu Oase, în iunie 2003, să ne documentăm în continuare și să furnizăm informațiile necesare pentru a planifica viitorul lucru acolo. Echipa a fost formată din Ștefan Milota, Gerharc Mircea, Ricardo Rodrigo, Oana Moldovan și eu. În timpul cercetării suprafeței peșterii, primii trei membri ai echipei au găsit alte resturi umane, o față și bucăți din carcasa creierului, care s-au dovedit ulterior a fi ale unui bărbat, precum și regiunea urechii altui individ. Alte două piese nu se potrivesc împreună și nici cu maxilarul inferior, așa că avem trei indivizi semnalati în Peștera cu Oase, prin piese ale craniului. Pieseile noi au fost numite Oase 2 și respectiv 3.

Vârsta acestor din urmă rămășițe nu este confirmată încă, deoarece nu a trecut suficient timp – bucățile sunt la laboratorul de radiocarbon și așteptăm rezultatele în decursul acestui an. În orice caz, anatomia noilor rămășițe se potrivește foarte bine cu ce-a fost analizat din forma mandibulei, așa că noi presupunem că derivă din același grup uman preistoric din sud-vestul României.

Fosilele din Peștera cu Oase arată numeroase semne distinctive umane moderne, cum ar fi bărbie pronunțată, o deschidere mică pentru nas și o serie de detalii ale feței și regiunii urechii. Acestea demonstrează clar întinderea omului modern în sud-estul Europei cu cel puțin 35.000 de ani în urmă.

Oricum, Oase 1 și Oase 2 sunt fețe largi, cu obraji pronunțați. Măselele indivizilor sunt foarte mari (dinții din față erau căzuți, probabil

unde în peșteră) și se măresc pe măsură ce merg în spatele gurii. În particular, molarii și măselele de minte sunt excepțional de mari, mai mari decât ale oricărui om cunoscut în ultimele sute de mii de ani. Este, de asemenea, o creastă osoasă după regiunea urechii, la Oase 3, similară celor de la omul arhaic.

Această combinație de forme ale craniului n-a fost cunoscută înainte, făcând astfel unice fosilele Peșterii cu Oase. Oricum, câteva forme sunt caracteristice oamenilor în viață, altele sunt în general similare ultimilor arhaici și primilor oameni moderni în Africa de Nord (din Egipt, în Maroc) și vreo două aspecte sunt similare *Neanderthalilor* din Europa și Orientului Apropiat. Credem că strămoșii oamenilor moderni din Peștera cu Oase au pierdut cele mai multe din trăsăturile arhaice. Populația respectivă fie a re-evoluat aceste aspecte arhaice, fie le-a obținut de la alți strămoși. Cea mai simplă explicație ar fi coabitarea cu localnicii *Neanderthali*, când primii strămoși ai omului modern de la Peștera cu Oase s-au întins către vestul Asiei, în Europa.

Neglijând strămoșii indivizilor de la Peștera cu Oase, se pare că aceștia sunt semnificativ mai arhaici decât cei din urmă cu 28.000-32.000 de

Molarii și măselele de minte ale indivizilor din Peștera cu Oase sunt mai mari decât ale oricărui om cunoscut în ultimele sute de mii de ani

ani, descendenți moderni din *Aurignacian* (incluzând craniul de la Ciclovina, România) și în special mai arhaici decât orice populație europeană recentă. Acestea sunt argumente puternice pentru evoluția continuă a anatomiei umane, după întinderea inițială pe care noi am numit-o „primii oameni moderni.”

Pagini realizate de **Liliana Petrus**
și **Tudor Călin Zorojanu**

Ică Giurgiu,
speolog,
Clubul „Racoviță”,
București

„Există contradicții foarte mari în ceea ce s-a publicat asupra acestui subiect, după părerea mea. Este adevărat, datările performante costă foarte mult. Vârsta de 36.000 de ani e o afirmație ciudată și care, oricum, nu prea spune mare lucru, e foarte mică. Pentru oamenii vechi se avansează cifre de la patru milioane de ani în sus.

Cercetările recente apreciază că Europa nu este la coada apariției oamenilor, ci undeva în față, or din cifra asta rezultă exact contrariul. Ape, metodele de datare au și ele niște erori. Faptul că în acest caz nu se specifică eroarea poate ridica niște semne de întrebare asupra seriozității demersului. Oricum, problema a plecat fals la nivel internațional, pentru că metodele de datare nu permit o scară unificatoare. De 20 de ani nu s-a mai făcut o sinteză asupra acestui subiect, să vedem ce spun toți specialiștii, din toată lumea, și să se ajungă la un numitor comun.”

Dan Teodor,
directorul Institutului de
Arheologie al Academiei
Române, Iași.

„Am aflat și eu despre această descoperire din presă. Este vorba mai degrabă despre o chestiune de antropologie, decât de arheologie, or, la ora actuală, noi nu prea mai avem specialiști de marcă în acest domeniu. Dan Răscuța s-a stins din viață, la fel Olga Necrasov și eleva ei, Maria Cristescu. Sigur, zona în care a trăit cel mai vechi european poate fi oriunde pe continent, deci de ce nu în România? S-ar putea să fie adevărat. Dacă oasele sunt numeroase, e mai ușor de făcut determinarea vechimii, dacă e doar o bucată de craniu sau o mandibulă, pot apărea îndoieli. De regulă, laboratoarele din Marea Britanie și Franța sunt cele care conferă «omologarea» unei asemenea descoperiri. Pe de altă parte, ar trebui ca rezultatele să fie prezentate comunității științifice în cadrul unui simpozion, dar probabil că nu există deocamdată capacitatea organizatorică necesară. Până una-alta, știrea am luat-o ca atare. De altfel, la noi s-au mai descoperit asemenea vestigii, de pildă la Ciclovina, în Banat, dar erau mai noi decât se pare că sunt cele din Peștera cu Oase.”

reportaj

Cașcaveaua și Constituția

Dacă ar fi să folosim o metaforă, am spune că pe Valea Doftanei curge lapte. Zona este prima din județul Prahova și a treia din țară ca număr de animale. Să tot fie vreo două mii de juninci și peste șase mii de oi. În aceste condiții, pare firească o sărbătoare cu gust de brânză. Cam asta se vrea Festivalul Cașcavalului.

Și este, de fapt, mai mult un pretext. Că să se veselească localnicii. După o vară de trudă și căț să „predice” mulțimii vreo doi-trei politicieni. Despre legătura „indisolubilă” dintre cașcaval și Constituție.

Bâlci cu de toate

Cașcaveaua este o rudă apropiată a cașcavalului. Numai că are ceva în plus. Unii spun că ar fi vorba despre parfumul fânețelor, transmis prin lapte. Alții susțin că e treabă de meșteșug. De cheag pus cum trebuie și încercare la saramură. O rețetă păstrată din bătrâni. Și incredințată, de curând, Camerei de Comerț și Industrie a României. Spre omologare. Până atunci, Cornel Bântoiu, primarul din Valea Doftanei, nu suflă nici o vorbă despre „procesul tehnologic”: „Până la omologarea pe plan național, până cașcaveaua de Valea Doftanei nu va deveni marcă înregistrată, secretul de fabricație trebuie păstrat. Altfel... ne putem trezi că ne pierdem întâietatea. Ați văzut ce s-a întâmplat cu palinca. Contextul integrării în Uniunea Europeană, unde numai produsele omologate vor putea circula, ne obligă la prudență.”

Asa că mai bine o punem de un festival. Mai exact, un fel de bâlci. Cu de toate. Deschidere festivă, cuvântări despre intrarea în Europa. Explicit, ca să priceapă tot ciobanul. Și, eventual, să le-o traducă și oilor. Probabil că un mic învățământ politico-ideologic chiar n-ar strica pe la stână. Cel puțin așa ne-a sugerat senatorul Antonie Iorgovan. De pe o scenă improvizată. Dă-i în sus și în jos cu „Votați Constituția!” Că de aici până la internaționalizarea cașcavelei nu mai este decât un pas. Țăranii îl aprobau între două îmbucături. Bună pastrama stropită cu vin. Fum de grătare, cotlete și mici. Baloane, halviță, șuruburi, ciorapi. Bere, covrigi, papagali, mobilă și... durere. Că nu prea se găsește cașcavea. Doar în două-trei locuri, la 150 de mii de lei kilogramul. Până să se tocnească orașenii, că e cam scumpă, ia-o de unde nu-i. Se stă la coadă și la brânza de burduf. Mai o muzică, un taraf, o ciuleandă. Expoziție de vaci, mămăligi la ceaun. Până și o partidă de fotbal, cu galerie în toată regula. „Montana”-Valea Doftanei, contra „Unirea”-Lipănești. Nu, dom’le, cică meciul n-a fost cumpărat. Gazdele au câștigat pe bune. Între timp, și pastrama e pe ducă. Prețul urcă vertiginos. De la 130 de mii, la 200 de mii de lei kilogramul. Proaspătul naș al minorei-prințese Cioabă, Doru Viorel Ursu, stă cuminte la rând. Blitz-uri, emoții, panică printre organizatori. Dacă nu mai apucă? După cum vă spuneam, a fost frumos la Festivalul cașcavelei. Doar că n-am prea văzut cașcavea.

Nea Vasile Buzosinu a fost vedeta baltinilor. Din mâinile lui a ieșit cel mai gustos bulz. Reteta pare simplă: amesteci o mămăligă, cu căsăleurul, la tuci. Obligația nu să fie pe jar. Apoi o desarti pe un fund de bucăți potrivite, le umpli cu brânză de burduf, le rotunjești ca pe o minge. Dacă le mai pui și pe gratar, preț de câteva minute, iese un bulz ca la mama lui, mai precis la stăna.

„Oile se împutinează, tineretul nu mai vrea să lucreze cu așa ceva.”

Iulian Postolache face 33 de ani de oierit. Adică jumătate din viața lui. Nici vorbă să-i pară rău. Cu oile și-a făcut rost în lume. Stâna e la Mușița, la vreo 30 de kilometri spre Brașov. Acolo deja a nins. Nu se mai poate merge decât în căruță. Preț de vreo două ore. I-au mai rămas cam o sută de oi. Lupii și urșii au făcut pagubă vara asta. Vreo zece animale au fost sfârțecate. Pășunea e închiriată de la primărie. Vreo două sute de hectare îl costă spre opt milioane de lei. Din primăvară până toamna. Și-apoi tot plătește, că-i treabă multă. Între opt și zece cioabani „seminează condica” la nea Iulian. De dimineața de la patru, când începe mulsul. Până noaptea, târziu, când au vreme de-o țuică. Și adorm în schimburi scurte. Nu e somn, e un fel de veghe. Bani mai dă

și la coșai, la femeile de-i strâng fânul. Nu se încumetă să intre în iarnă fără 60 de căruțe. Adică vreo 36 de tone de nutreț. Spre primăvară, când să fete, oile sunt răsățate și cu porumb. Câștigul mai mare se strânge din miei. Cu brânza nu prea iese la piață. E mai mult o afacere de familie. Pensiunea Crăița are tot timpul bucate proaspete. Băiatul lucrează la Ocolul Silvic, dar îi ajută și în gospodărie. Iulian Postolache zice că treaba asta cu agroturismul poate să ridice zona Doftanei. Cam așa se vede viitorul: „Că oile se împutinează, tineretul nu mai vrea să lucreze cu așa ceva.”

lex: **Liliana Petruș**

fota: **Octavian Tîbăr**

Chiar dacă n-avea dezlegare de la primărie, Valeria Postolache ne-a povestit cum se prepară celebra, de-acum, cașcavea: „Încălzesc laptele, îi dau cheag și-l las să se strângă. Apoi îl adun bulgăre și-l pun într-un vas, la acrit, opt-nouă ore. Când vine vremea îl încerc în apă fiartă. Dacă se întinde, așa, ca ața înseamnă că e bun, se poate lucra. Îl fac cașcavea și-l pun în tipare, mai mici și mai mari, pe gramaj. Îl dau o saramură, o zi și-o noapte. Și vreo două-trei zile de fum. Și-i gata cașcaveaua!”

Flacăra 92

A mai trecut un an din existența revistei *Flacăra* – una dintre cele mai îndelungate din istoria presei românești contemporane, o poveste frumoasă care a început în octombrie 1911 cu liberalul Constantin Banu. Drumul celor peste nouă decenii ale publicației n-a fost lipsit de sinuozități, inclusiv perioade de dispariție de pe piață, dar *Flacăra* a renăscut mereu. Așa cum a făcut-o și în urmă cu doi ani și mai bine, când echipa care i-a asigurat apariția după decembrie 1989 a reușit o spectaculoasă relansare, într-un format mult îmbunătățit, în conținut și prezentare grafică, cel pe care îl aveți și astăzi în mână. O mică echipă de tineri ziariști, angajați și colaboratori, alături de nume cu greutate în cultura română, au izbândit, credem noi (și o confirmă datele de audit) în ambițiosul proiect de a vă oferi o publicație de ținută.

Numai în anul care a trecut de la precedenta noastră aniversare, *Flacăra* a adunat o mulțime de performanțe jurnalistice cu care ne mândrim: interviuri cu VIP-uri precum președintele Ion Iliescu, Principele Radu, Victor Rebecchi, Nadia Comăneci, Mircea Lucescu, Marian Munteanu, Gheorghe Dinică, Ștefan Iordache, Florin Călinescu, Gabriela Szabo, Virgil Iarșu, Cristian Tabără, Gheorghe Hagi, Mihaela Rădulescu, Adelin Petrișor, Andrei Gheorghe, importanți oameni de afaceri, miniștri, politicieni; reportaje din cele mai diverse medii (lumea mangalagiilor, a pescarilor, a femeilor care nasc în pușcărie, a plutășilor, a soldaților americani din România, a trupelor românești de elită, a căutătorilor de chihlimbar); anchete incitante (autostrada, transferul *ProSport*, industria sexului, Vama Veche, drogurile, *Dracula Park*);

ample documentare (premierii României, războiul din Irak, criza moscovită, moartea lui Dumitru Tinu, catastrofa navei *Columbia*, criza sistemului sanitar, istoria *Clubului A*, lumea *reality show*-urilor, radiografia litoralului românesc); exclusivități spectaculoase (criminalul Passaris văzut de gardienii lui, magicianul Retas, bisericile de cretă, *Columbia* exotică și terorizată, minunea de la Moghilev); alături de rubricile permanente de știri, monden, politică, film, teatru, sport, auto, Internet...

Dacă ne uităm în urmă, avem destule motive să fim mulțumiți. Dacă privim înainte, e cazul să ne pretindem și mai mult. Nu atât pentru orgoliul nostru profesional, cât pentru dumneavoastră, dragii noștri cititori, care meritați mai mult, în această lume atât de confuză în care, nu o dată, presa îngroașă și ea ceața...

Talon de abonament

FLACĂRA 2004

Gyuri Pascu:

„92 de ani e o vârstă considerabilă! La mulți ani și cât mai multă obiectivitate și de acum încolo! Fiți întotdeauna pe fază cu evenimentele! Vă urez sincer să aveți parte de succese și mai mari decât ați avut până acum!”

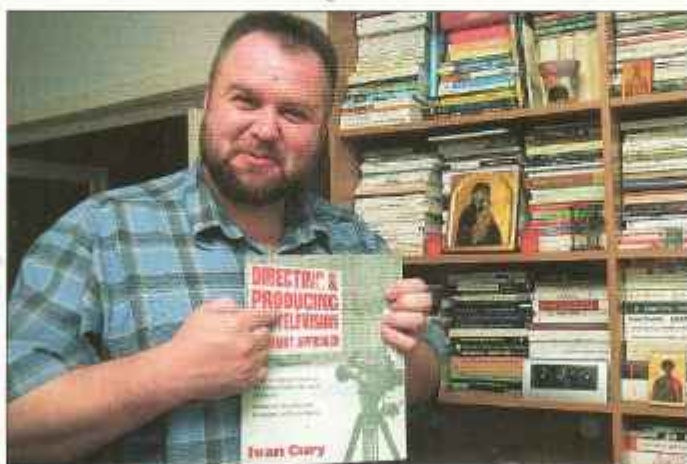
Victor Rebengiuc:

„Flacăra este un stindard al culturii românești, respectabil prin viață și prin întreaga activitate, o revistă pe care o citesc cu mult interes și care face multe lucruri deosebite, inclusiv acordarea Premiilor anuale pentru oamenii de valoare din România. Eu personal îi sunt recunoscător pentru premiile pe care mi le-a acordat, îi urez o viață lungă și cât mai fructuoasă!”

Cristian Tabără:

„Cred că este una dintre cele mai echilibrate reviste românești. Și asta pentru că a ajuns la o anumită maturitate, care vine numai odată cu vârsta”.

Cumpărând revista

REBUS

nr. 12

veți afla

cum puteți câștiga

un

MATIZ

oferit de către

DAEWOO

AUTOMOBILE

ROMÂNIA

Talon de abonament

FLACĂRA

Abonându-vă, faceți o economie de 15% din costul total al exemplarelor.

Costul unui abonament este:

☐ 6 luni – 175.950 lei (în loc de 207.000 lei) ☐ 12 luni – 351.900 lei (în loc de 414.000 lei) plus Almanahul FLACARA 2005 – GRATUIT

Am achitat suma lei, cu mandat postal/O.P. nr. data

în contul 2511.1-789.1/ROL al S.C. Publicațiile Flacăra S.A. – B.C.R. Sector 1, București

Taxe de expediție vor fi suportate de către redacție. Pentru relații suplimentare contactați-ne la:

Tel.: (04) 01-222.66.28 (distribuție); (04) 01-224.36.88 (secretariat); Fax: (04) 01-224.37.13; e-mail: redactia@flacara21.ro

Expeditor

NUMELE PRENUMELE TEL.

Str. Nr. Bl. Sc. Ap. Cod poștal

O.P. Localitatea Județ/Sector

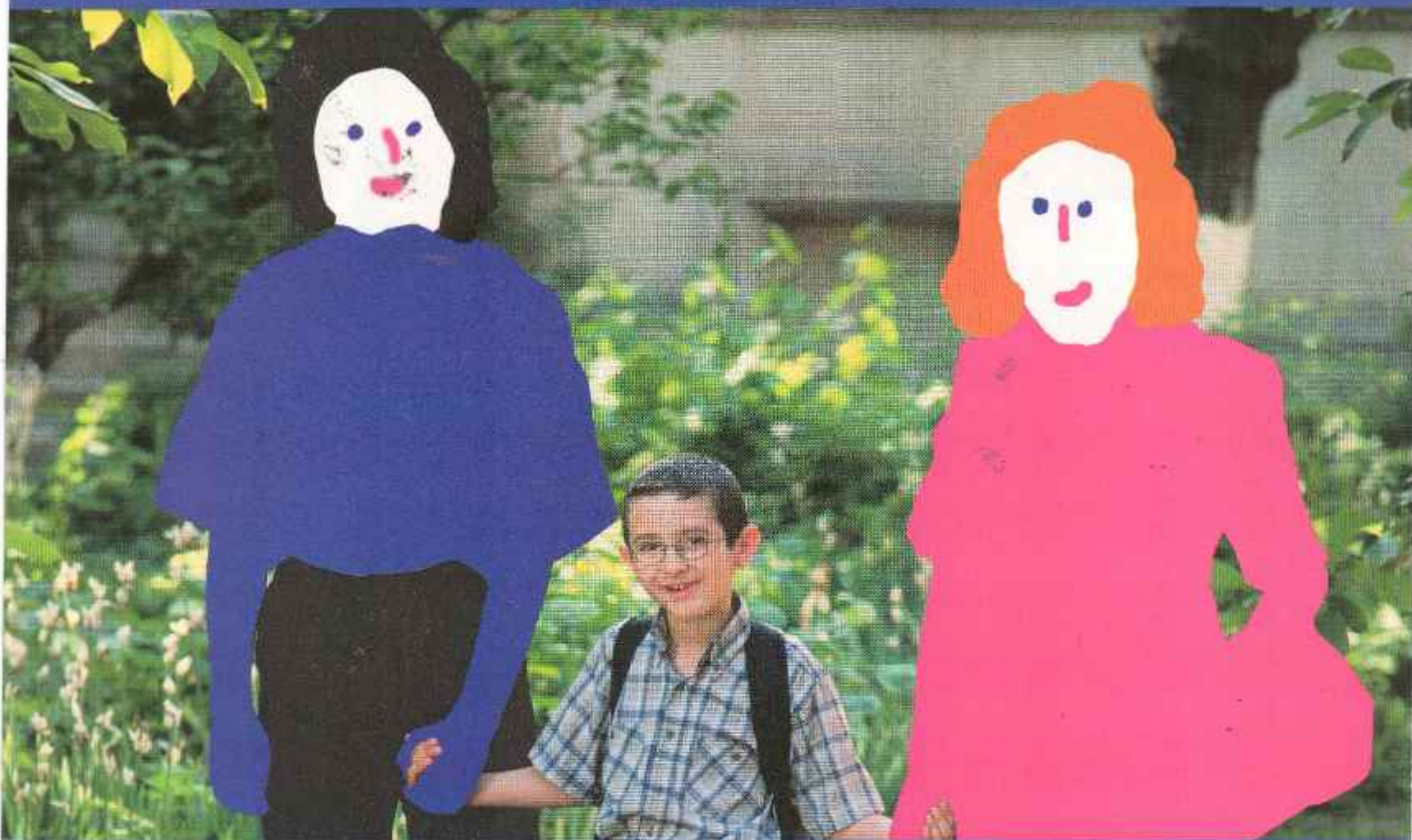
UNIUNEA EUROPEANĂ

Program finanțat prin PHARE

GUVERNUL
ROMÂNIEI

E nevoie de asistenți maternali! Tu te potrivești?

Sună la 0800 8 200.200. Apel gratuit oferit de ROMTELECOM

www.suflet.ro

A fi asistent maternal este în primul rând o alegere de suflet. Ocupația de asistent maternal nu este printre cele mai ușoare, așa cum nici să fii părinte nu este simplu, dar poate aduce satisfacții enorme. Gândește-te doar că, pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp, poți oferi unui copil instituționalizat o familie. Pune-ți inima la contribuție.

Dacă vrei să afli mai multe informații despre cum poți deveni asistent maternal, sună la 0800 8 200.200! Vei afla numărul de telefon al persoanei de la Direcția pentru Protecția Copilului care te poate îndruma.

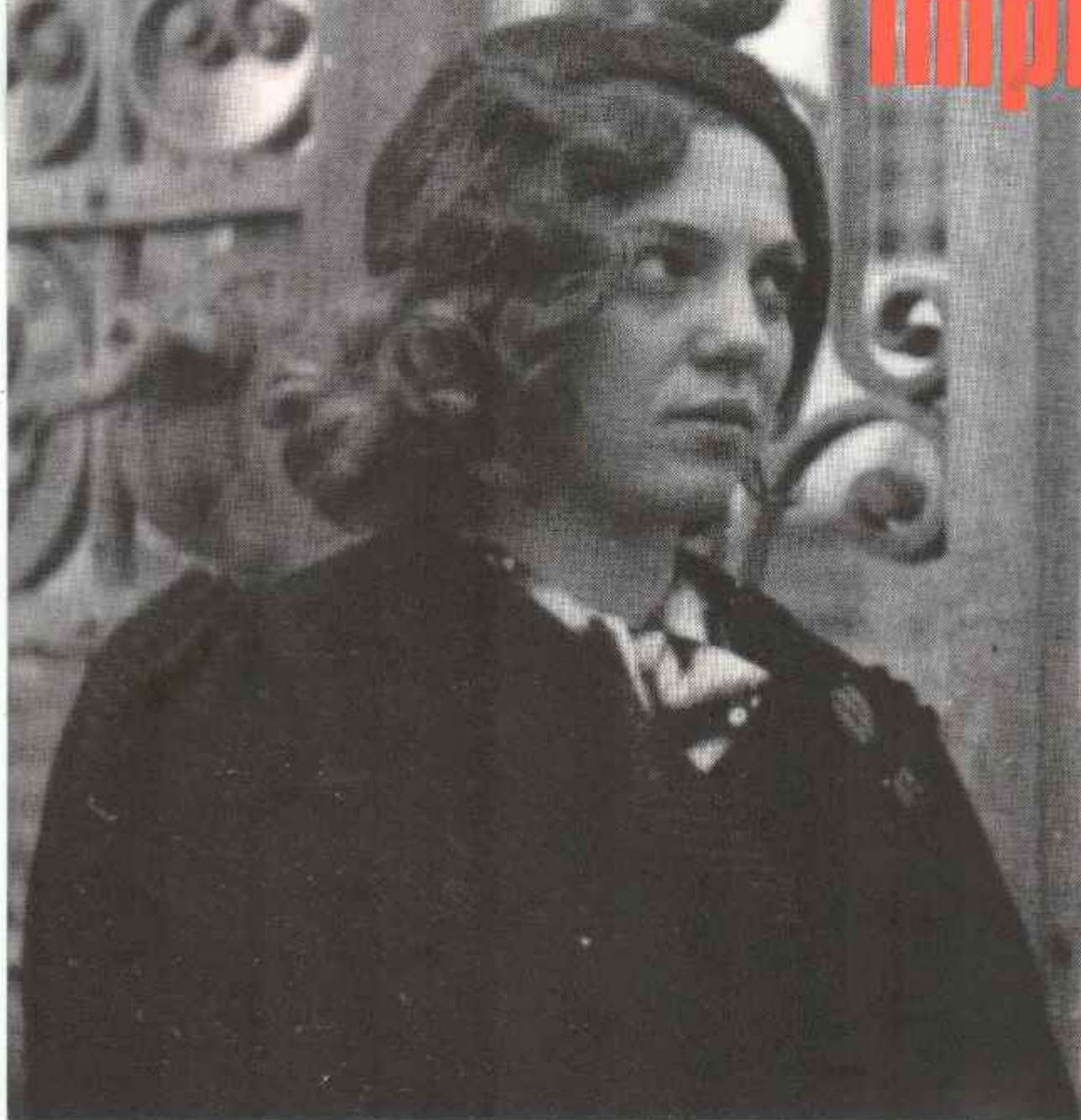
CASA DE COPII NU E ACASĂ.

Campania de prevenire a abandonului
și instituționalizării copiilor

92
de ani
împreună

memorie

Doamna și domnul Grigorevici s-au născut, la începutul secolului trecut, în Bucovina. Ea, în Carapciupe-Siret („Am venit cu barca de la moașă, cum s-ar zice, m-a adus apal”), el în Cernăuți, în maternitatea în care mama ei era elevă la școala de moașe („Ea zice că m-a cunoscut prima, că e mai mare...”). Au făcut împreună totul: școală, liceu, facultate, familie. Au trecut împreună prin două războaie mondiale, refugiu, jumătate de secol de comunism, revoluție. Sunt împreună de 92 de ani.

„Tinerii căsătoriți nu trebuie s

Părinții lui Radu Grigorovici, în fața casei din Cernăuți.

Radu Grigorovici este academician. Un fizician de prestigiu care, în teoria semiconductoarelor, s-a afirmat internațional. Prin tratatele de specialitate din străinătate se spune că domeniul poate fi împărțit în două perioade: înainte și după Grigorovici. La 92 de ani, este în activitate: participă la reuniuni științifice, lucrează, e interesat de tot ceea ce se întâmplă. În cămăruța lui de lucru, pe perete, este afișat sloganul „Un birou ordonat este semnul unei minți bolnave”...

Pe Elena Grigorovici necazurile vârstei o împiedică să iasă din casă. Se deplasează greu, nu mai vede să citească (a încercat s-o facă și cu lupă puternică), dar este plină de energie. Dacă ar avea un pic mai multă forță fizică și mobilitate, ar schimba lumea. La 92 de ani, are nenumărate planuri. România trebuie salvată, românii trebuie să le vină mintea la cap, oamenii inteligenți trebuie să se unească – de ce n-o faci?

Amândoi urmăresc cu atenție știrile de pe toate televiziunile, așezați alături, în sufrageria

casei situate pe o stradă destul de liniștită, undeva, în cartierul Floreasca. Casa are o mică grădină, care vara e invadată de flori.

„Bunica Grigorovici”, cum singură își spune, povestește cu vioiciune: „Tatăl meu era polonez și se chema Vasile Rosvadovski. Când au venit românii, directorul spitalului l-a zis: «Gata cu Rosvadovski! De-acuma ești Răzvan!». Tata avea un nas așa de fin... Mama spunea: «Pentru nasul ăsta l-am luat!». Bunica mea dinspre mamă era sârbă și, când a fost să se mărite, s-au întâlnit cu toții, cu o zi înainte, la Sănnicolaul Mare. Acolo a venit unul și a zis: «O caută cineva pe mireasă». Și mireasa s-a dus și n-a mai venit! Tatăl ei a găsit-o după două săptămâni și a adus-o acasă, dar a dezmoștenit-o, deși el era foarte bogat. După care ea a găsit un nenorocit de român, care se chema Rusu, s-a măritat cu el, au făcut șase copii, după care el a murit. Bunica a rămas singură și și-a crescut copiii cu demnitate. Făcea zahar – știți ce înseamnă, da?, sunt bomboane –, ieșea duminică la horă și vindea. Din asta au trăit”.

Tatăl lui Radu Grigorovici a studiat medicina, dar n-a practicat-o niciodată, preferând să intre în politică. A fost unul dintre inițiatorii mișcării social-democrate și a ajuns deputat în Parlamentul de la Viena. „Credea foarte tare că muncitorii nu se pot ridica la putere dacă nu au cultură, de aceea ținea conferințe de cultură generală”.

Amândoi au rămas cu sufletul în Bucovina. Ea îți dăruiește cărțile de poezie sau snoave ale unor bucovineni și te roagă să le dai mai departe. El, dacă faci greșeala să folosești șablonul „Basarabia și Bucovina”, îți răspunde: „Una e să fii o minoritate care nu poate alege și alta – o majoritate care nu știe să aleagă”.

Au copilărit împreună, în mijlocul unei comunități de români înconjurată de mai multe

neamuri. Fără probleme interetnice. Ea se remarcă la cățărul în copaci și alte activități băiețești. Și acum, în ciuda tuturor necazurilor de sănătate, e ca argintul viu, în vreme ce el e genul flegmatic.

Valurile istoriei i-au rupt din dulcea Bucovină și i-au adus în Regat, la București. Și-au unit oficial destinele în 31 martie 1934. Vor împlini, deci, nu peste mult timp, 70 de ani de căsătorie. Dar nu le poți ura „La mulți ani!”, căci ea sare imediat: „Nu-nu-nu! Sunt deja prea mulți! Nu sub aspectul căsnicie, ci sub cel al vârstei!”, iar el adaugă malițios: „Căsnicia noastră are numai cu un an mai puțin decât domnia lui Ramses al II-lea”. După căsătorie, au stat la început în gazdă, cu chirie. Apoi, părinții lui au vândut casa din Cernăuți, o casă de lemn construită de țărani germani din Voivodeasa, localitate situată între Putna și Sucevița. Cu banii încasați, tinerii Grigorovici au plătit o parte din prețul actualei locuințe, care a aparținut scriitorului Jean Bart (pseudonimul comandurii Eugeniu Botez, care dă azi numele străzii). O locuință dominată de liniște și penumbră, în sufrageria căreia printre mobilele vechi s-au insinuat doar câteva obiecte contemporane: televizorul, telefonul, o combină audio. La pianul cu coadă pare să nu mai fi cântat nimeni, de mult.

Rodica, fata lor, s-a născut în 1936. „Noi am fost așa de frumos ajutați de părinții lui Radu încât n-am avut nici o grijă. De aceea, Rodica seamănă cu soacră-mea și, din păcate, ecoul părinte-copil lipsește și în ziua de azi. Ne-a lipsit acea perioadă de patru ani, rodajul primului menaj. E lucrul cel mai important: ai grijă de casă, ai grijă de mâncare, ai grijă de copil... Când pornesc la drum doi tineri, trebuie să tragă amândoi la toate, pe urmă pot să se «specializeze». Eu eram chimistă la Calea Ferată – altă tragedie! Și comedie...”.

În casa familiei Răzvan. „N-am știut niciodată să cânt la chitară, dar am vrut să facem o poză romantică”.

În ziua căsătoriei, cei doi s-au fotografiat în fața Spitalului iubirea de oameni (actualul Caritas), parcă știind că aki urma să se nască fiica lor, Rodica.

ă se bazeze pe alții“

Soțul întărește: „Tinerii căsătoriți trebuie să aibă grijă ei de dificultățile vieții, nu să se bazeze pe alții. În al doilea rând, să aibă copii. Noi avem o fată și o nepoată – cam puțin...”

S-au dăstrat, au avut o viață socială? Răspunde „bunica Grigorovici”: „Ascultă, dragă, nu știu ce înțelegi prin asta, dar am avut prieteni, Radu cânta la pian, Șerban Țițeica la fel, altul cânta la vicoară, ne întâlneam, ne plăcea. Aveam abonament la concerte, la Filarmonică. Concediile le-am făcut pe munte, în Bucovina și Moldova la mănăstiri, la Brașov, la mare, în Bulgaria... Pe urmă am intrat la ham: grijile și răspunderea gospodăriei. În '52, când au murit ambii părinți ai lui Radu, am devenit și eu gospodină! Nu este ușor, la patruzeci și ceva de ani... Nu aveam experiența bugetului de familie... Dar pot să mă felicit: m-am descurcat. Cât au fost vremurile de grele, foame n-am făcut. La noi, treburile erau cam așa împărțite: Radu – obiectiv: meseria: în gospodărie, ministru de finanțe, ministru de externe, ministrul lucrărilor publice, ministrul investițiilor. Eu – restul gospodăriei: ministrul comerțului, al transporturilor, al alimentației...”. Academicianul intervine: „Al transporturilor am fost și eu, că am fost șofer”, la care ea dă din mână: „Ei, da!”

Copilăria, dragostea, căsătoria, rodajul, maturitatea și senectutatea, „care se termină cu ajutor reciproc, respect și încredere” – sunt reperele vieții celor doi, așa cum le vede doamna. Domnul oftează: „Pentru mine a fost ceva mai complicat. A fost munca de cercetare, care m-a ținut până acum câțiva ani. De când cu libertatea, a început anti-cercetarea. A fost o viață destul de complexă. De la un moment dat, am putut să și călătoresc și am văzut ce e prin lume... Prin '73 a ieșit legea că nu poți să fii nici șeful serviciului de Aprovizionare dacă nu ești membru de partid, așa că m-am pensionat. Am continuat, însă, să lucrez, până la revoluție”.

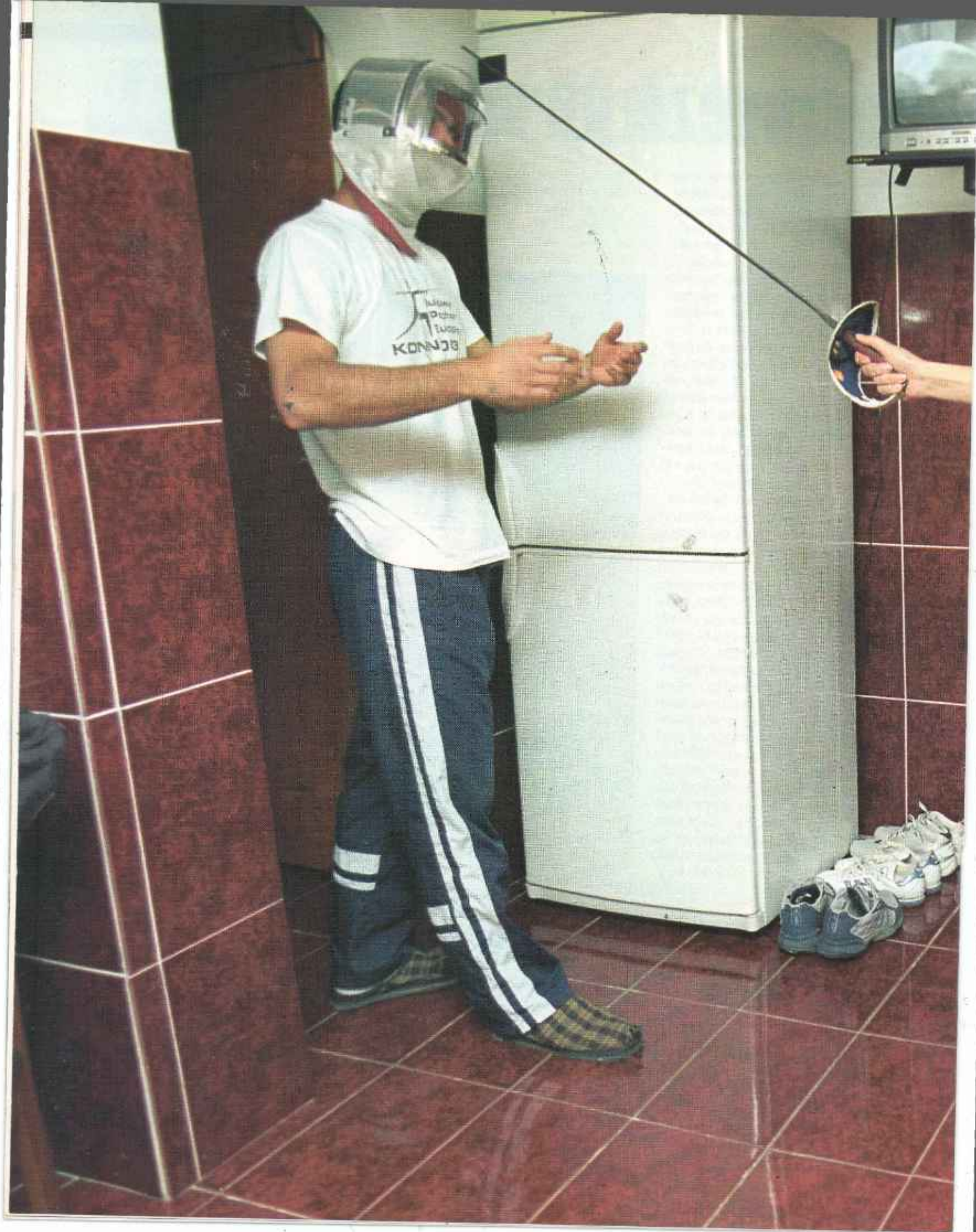
La câțiva timp după ce stătuserăm de vorbă, „bunica” îmi spune la telefon să renunț, să nu public articolul, că n-o să intereseze pe nimeni. Nu poate fi adevărat. E drept, toate adjectivele par răsuflăte în fața acestei vieți în doi de aproape un secol. Dar nici nu e nevoie de ele. Dacă s-ar putea, ar trebui să renunț cu totul la cuvinte. Dacă s-ar putea, aș încerca să transmit, fără cuvinte, doar emoția și încântarea.

text Tudor Călin Zarojanu
foto Octavian Tibăr
și arhiva familiei Grigorovici

În Cișmigiuul mijlocului de secol XX.

„Remarcați, vă rog, basca. Îi plăcea foarte mult s-o poarte”, spune soțul.

A woman with dark hair, wearing a pink short-sleeved button-down shirt and green cargo pants, is in a wide-legged martial arts stance. She is looking to her left. The background is a room with dark wood paneling and a tiled floor. A television is visible in the upper left corner.

Dragoste în vârful sabiei

Dorina și Cristian se iubesc de trei ani. Tânărul mușchetar și-a găsit aleasa în sala de antrenament, pregătindu-se de dueluri care, iată, aveau să-i aducă gloria mondială. În chip de Cupidon, Laura Badea i-a împuns cu săbioara dragostei pe cei doi până a obținut perechea perfectă. Dorina și Cristian s-au hotărât: la anul ori ajung la Olimpiadă, ori fac un copil!

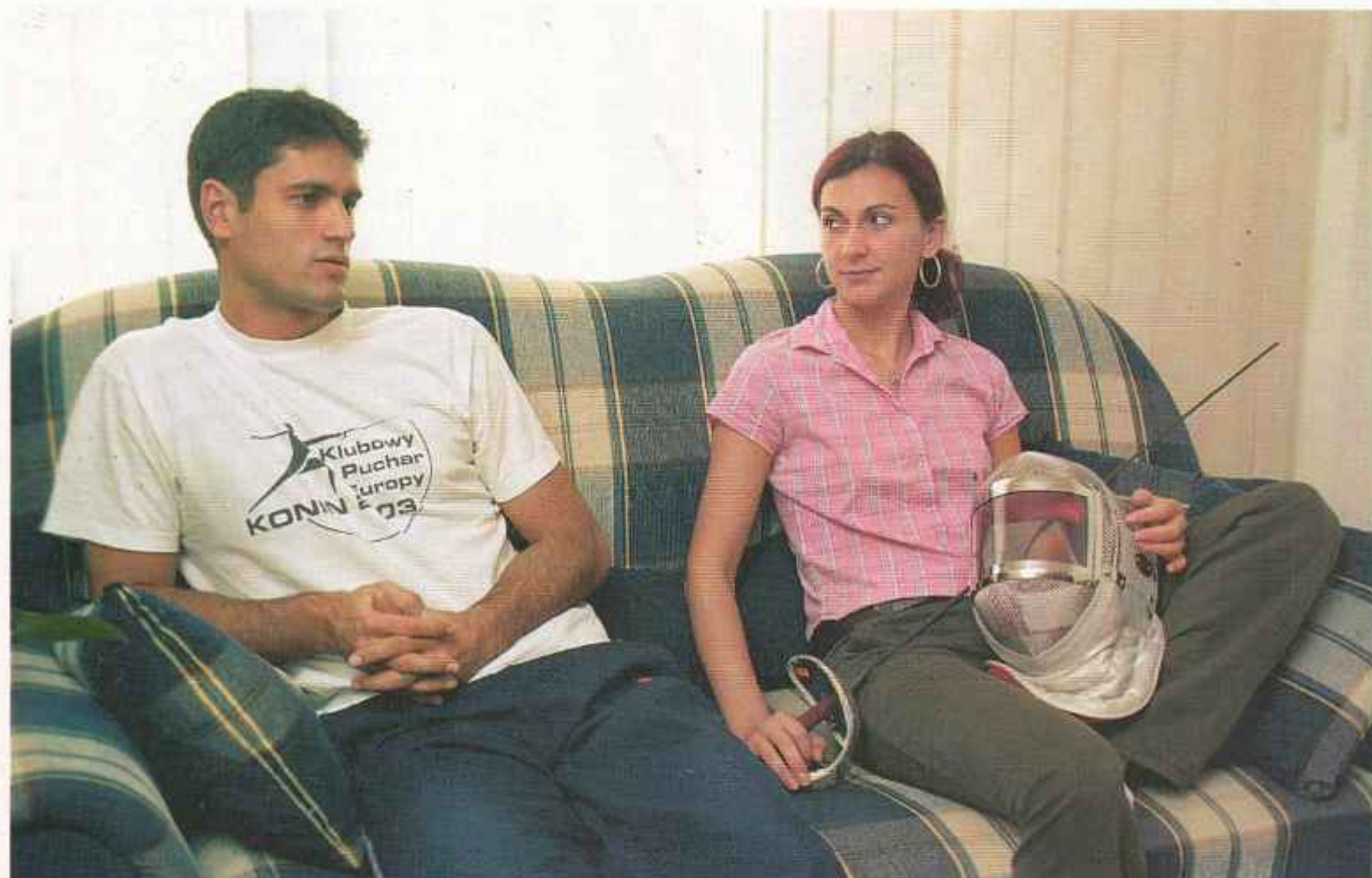
Cum s-a îndrăgostit domnița

Prietenosi, destinsi, zămbitori. Dorina Mihai, proaspătă campioană mondială la sabie și Cristian Lupu, scrimer cu experiență îndelungată, au astăzi program de curățenie. Dacă între două șarje la mașina de spălat mai au răgaz să dea și un interviu, cu atât mai bine. Dorina se simte un pic stânjenită de noua condiție de vedetă. N-are a face, vorbește Cristian și pentru ea. De altfel, Dorina nici nu se vedea pe podiumul Campionatelor Mondiale. Cum a ajuns ea pe cea mai înaltă treaptă? „Uneori mă gândesc că a fost o chestiune de noroc. Alteori îmi spun că nu se poate, ceva bun trebuie să fi fost... mine și ceilalți abia acum au văzut. Pe mine chiar mă bătea gândul să mă retrag, pentru că în ultimul timp nu strălucisem la nici un concurs. Federația s-ar fi așteptat la un titlu pe echipe, nicidecum la victoria mea. Dar după ce am bătut-o în turul II pe franțuzoica Argiolas (numărul 2 mondial), care mă conducea cu 14-10!, și pe italianca Gioia Marzocca (numărul 6 mondial), am știut că o să câștig. Era ziua mea norocoasă”, spune Dorina. După partida cu Dorina, chinezoica Tan Xue a pierdut titlul mondial

câștigat anul trecut. „Am împuns-o mai mult în trunchi. I-am luat ultima tușă la o foarte mică diferență. Chinezii au un stil foarte dur. Sunt și foarte buni. Dar ei preferă să meargă la concursurile naționale, unde pot câștiga foarte bine, nu ca la noi...”.

Cât timp Dorina se lupta cu sabia la Havana, Cristian o aștepta acasă. „Mă uitam pe Eurosport. Nu-mi venea să cred. Când l-am văzut cerceii mari, argintii, am zis: «Ea e, e-a mea!» Și după primele tușe, când am auzit-o și cum țipă, n-am mai avut nici o îndoielă. Am început să-mi sun prietenii pe la două noaptea, după ce a câștigat titlul. Nu mi-a răspuns nimeni...”. La Havana, Dorina a petrecut în acea seară cu echipa și cu antrenorul principal, Emil Oancea. Au cântat, au dansat, „muzică de-a lor, cubaneză”. Au fost și momente de tristețe la Havana. Nemaivorbind de neplăcerile de la vama cubaneză, când campioanei mondiale i-au fost reținute bagajele din motiv de prea multe trabucuri. „Noi stăteam bine la hotel, aer condiționat, mâncare (diminețea spaghetti, cârnați, pește, dar eu nu mâncam decât pul, și ăla lipsit de gust...), în timp ce în

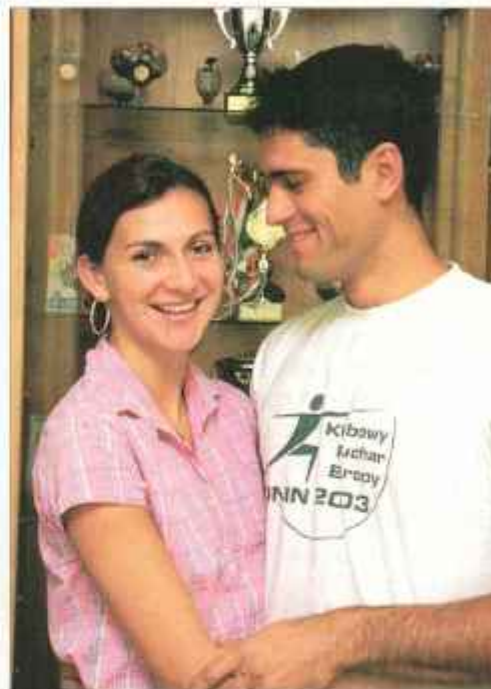
oraș oamenii erau foarte săraci. O asistentă are cam 20 de dolari pe lună. Cubanezii își cumpără săpun o dată la șapte luni, au rație de zahăr, de orez...”. Spre deosebire de Dorina, care caută cu încăpățănare câte un McDonalds atunci când merge în turme, lui Cristian îi place să experimenteze. Îi place să guste din bucătăria popoarelor, iar anul ăsta a tot avut prilejul, mai ales prin mai, când a avut competiții europene. Dar oricât de bine gătite ar fi alte mâncăruri, nimic nu poate întrece supă-cremă de legume, cu crutoane, pe care o pregătește Dorina. Chiar dacă în copilărie era cam băiețoasă, acum e o gospodină neîntrecută. La școală, Dorina se juca numai cu băieții, unde mai pui că-i și bătea, așa încât n-a reușit să aibă vreodată nota 10 la purtare. Acum s-a liniștit. „Am potolit-o! Am îmblânzit-o!”, râde Cristian. Acum Dorina îi sare în brațe, de la distanță, docilă. Tot copilăroasă, tot inocentă, așa cum i-a plăcut lui Cristian atunci când a cunoscut-o. La sală, în Floreasca s-a întâmplat. Ea tocmai începuse să facă sabie, după 11 ani de floretă. El tocmai reîncepuse antrenamentul la sabie, după șapte ani

Dorina de cavalierul Cristian

de pauză (venind din Slobozia). Lui îi plăcea că ea era cuminte. El nu-i plăcea deloc de el. „Era prea mare, mi-era teamă. Mai apoi am văzut că avem prea multe în comun ca să nu fim împreună. Numai el poate să mă înțeleagă”, spune Dorina, privindu-l cu drag pe Cristian. Dar oricât de mult ar fi dorit Cristian să ajungă la inima Dorinei, probabil că nu s-ar fi întâmplat nimic fără ajutorul Laurei Badea. Ea a pus câte o vorbă bună fiecăruia. Ea a țesut intriga romanului de capă și spadă, până când domnița Dorina s-a îndrăgostit de cavalierul Cristian. Ba chiar Laura și soțul ei, Adrian, le vor fi nași peste un an, când cei doi au hotărât

să se căsătorească. S-au gândit și la un copil, dar prioritatea principală va fi, la anul, Olimpiada. Dorina e un pic temătoare, acum, că toată lumea va fi atentă la evoluția ei. La Havana a luptat dezinhibat, pentru că nu și fixase vreun obiectiv. Dar de-acum de la ea se așteaptă. Pretențiile cresc. În ceea ce-l privește pe Dorin, el își dorește foarte mult să convingă că poate să participe la Atena. Nici în el nu prea are lumea încredere. O pauză de șapte ani pare a fi o piedică esențială. „Nu e târziu să demonstrez că pot”, susține Dorin. El are o mare calitate: reușește foarte ușor să transmită din optimismul lui. Și Dorina e o

Dorina a început să facă scrimă în clasa a doua. A trimis-o mama ei, că prea era zburdălnică. La nouă ani a participat la primul concurs național, pacăindu-i pe organizatori că ar avea zece. De atunci s-au adunat ceva medalii și diplome în dulăpiorul familiei, alături de cele ale lui Cristian. La loc de cinste strălucește, nesperat, medalia de aur câștigată de Dorina la Mondiale.

mare sufletistă. Primul ei gând, atunci când a înțeles că e pe cale să câștige marele titlu, a fost să-și ajute părinții. El locuiesc într-un bloc debransat de la căldură, așa că Dorina, din banii câștigați acum, le-a cumpărat o centrală numai pentru ei. Mai ales că, pe lângă premiul oferit de Minister, Dorina a primit 10.000 de euro fiind prima clasată care a purtat vizieră transparentă. O noutate în costumul scrimelor, introdusă din rațiuni care țin de imaginea sportului. Pentru a fi mai populară, scrima trebuie să fie spectaculoasă. Faptul că vezi ochii adversarului, sau că, în viitor, se va aprinde nu știu ce beculeț, va face sportul mult mai interesant, se speră. O mare nemulțumire a lui Cristian: deși avem mari campioni, în România scrima nu este foarte cunoscută. Pare un sport învechit, dar cât de frumos, cât de elegant. Nici el, nici Dorina, nu l-ar părăsi pentru nimic. „Scrima e o stare de spirit”, spune Cristian. Un sport care dezvoltă agilitatea, autocontrolul, încrederea în sine. Un sport al francheței, desprins din marile viteji ale Evului Mediu. Ca și atunci, Dorina și Mihai se iubesc frumos, romantic. Și unul, și altul, ar trece totul prin sabie pentru dragostea lor.

text **Gia Iova**

foto **Robert Hancianec**

Loredana și piatra ei favorită: diamantul

Poți fi tu. Poate fi Loredana sau, de ce nu?, Elena. Fetița care la cinci ani își etalează astfel de accesorii când iese cu bicicleta (întâmplător sau nu, pe Moșilor).

Fata cu șosete de diamant este numele celui mai nou album al Loredanei. Așteptat de vreo câteva luni, acesta va fi, se pare, lansat la sfârșitul lunii noiembrie, printr-un concert susținut de solistă la teatrul Lucia Sturdza Bulandra. Titlul este dat de poezia omonimă a lui Mircea Cărtărescu, pe care Loredana a citit-o cu câțiva ani în urmă. „Mi-a plăcut foarte mult, și de la început mi-am dorit să o transpun în cântec. A fost un pariu cu mine... Imaginea fetei de pe Moșilor mi se pare deosebit de plastică. Tresar de câte ori aud această înșiruire fantastică de cuvinte”. În martie 2003,

Loredana lucra deja de câteva luni la album (finalizând 11 piese), dar nu se hotărâse încă asupra numelui de pe copertă. Peste două luni, avea tot ce-i trebuia: piesa după versurile lui Cărtărescu și, bineînțeles, acordul poetului de a o scoate pe piață. „L-am sunat și a fost extraordinar de cald și de drăguț cu mine. A ascultat melodia, i-a plăcut și a fost de acord să-mi numesc albumul cu poezia lui”. Dar cine este misterioasa apariție de pe Moșilor? O fată care nu îmbătrânește

La sfârșitul lunii, Fata cu șosete de diamant își va face apariția în lume. Mircea Cărtărescu a văzut-o deja plimbându-se pe Calea Moșilor...

niciodată, care rămâne pururi frumoasă și se adaptează cu ușurință fiecărei zile. „Ea poate fi oricine, spune Loredana. Poți fi tu, pot fi eu, poate fi Elena, fetița mea... ea chiar a crescut pe Calea Moșilor, pe unde se plimbă fata asta... are «șosete de diamant» atunci când iese cu bicicleta, de exemplu... iubesc această fată, poate și pentru că diamantul este piatra mea favorită. Îmi place pentru că este o fată tare”.

Rodul muncii Loredanei se va vedea, așadar, nu peste multă vreme. Ea

a scos deja două single-uri, *Femeia ta* și... și nu se va opri aici. „Fiecare dintre cele 12 cântece este de sine stătător. Asta am vrut de la început... ca oricare melodie să poată rezista singură, să devină un single. Genul este pop, în principal, dar, după trei ani în care eu nu am mai ieșit pe piață cu pop, am încercat să vin cu un sunet inedit, care să mă aducă într-o normalitate a soundului internațional. Textele sunt destul de expresive (în afară de piesa care dă titlul albumului, toate sunt scrise de mine), vorbesc despre sentimente, fac incursiuni, introspecții sufletești. Am încercat să creez un fel de neofeminitate, o abordare firească a femeii din zilele noastre. Vorbesc, astfel, despre faptul că femeia își asumă ceea ce este, chiar dacă de multe ori nu pare a arăta lucrul acesta, complăcându-se în situații care pot părea de inferioritate”.

Ce-ar mai fi de spus? Poate că Elena, fetița *Divei Innamorata*, crește, așa cum e firesc, punându-și uneori mama în situația de a conștientiza cum trece vremea. Sau poate că în zilele acestea urâte și reci Loredana are poftă de o fustă mini, o bluză colorată și niște unghii... galbene. Altfel? Gândiți-vă că, într-o zi, este posibil să o revedem pe Lori în *Playboy*. Sau, așa cum își dorește, cu un bebe grăsun și cuminte... Sau, vorba ei, *Never Say Never*.

Text: **Valentina Crăciun**

Te așteptăm cu ușile deschise...

CITYCENTER
VÂNZĂRI SERVICE

Calea Dorobanților 31-33,
Sector 1 București
Tel./Fax: 021.210.36.76; 021.212.27.01
e-mail: bu30@bx.logicnet.ro

Matiz – creat pentru tine

DAEWOO
AUTOMOBILE ROMANIA

Telefonul clientului: 0251.144.187
Asistentă tehnică 24h: 0251.196.767
www.daewooauto.ro

GARANȚIE 3 ani sau 100.000 km

Cornel Nistorescu este solicitat de presă în această perioadă mai mult ca oricând. Motivul: recent anunțata preluare a **Evenimentului Zilei** de către grupul **Ringier**, trustul de presă elvețian care se detașează din ce în ce mai mult ca lider în presa scrisă din România, naște temeri și ridică semne de întrebare.

**O voce,
atâta tot**

interviu

*„Cea mai mare garanție a stabilității acestei societăți
și a ziarului este păstrarea mecanismelor
care funcționează bine.“*

„Cel mai vândut ziar nu

maximă siguranță și acuratețe.

– **Cât de mult ați fost implicat în afacerea asta?**

– Nu sunt implicat în nici un fel, absolut deloc.

– **Vă preocupă acest transfer de proprietate?**

– Mă preocupă la modul foarte serios pentru că e vorba de un moment pe care încă nu l-am trăit. Dar, într-un fel, e un moment pregătit de transferul unei părți importante a *Evenimentul Zilei* către grupul german, de acum cinci ani. Am deja o experiență de cinci ani de lucru cu un trust străin care este majoritar. Noul tip de cultură organizațională nu poate fi net diferită față de ceea ce era înainte. Vechea cultură a fost implementată aici de către *Gruner & Jahr*, o companie de nivel internațional.

– **Semnați încă actele de bancă la *Evenimentul Zilei*, dar sunteți responsabil și de activitatea editorială. Nu s-ar mai întâmpla asta dacă ați trece la *Ringier*, unde comercialul și editorialul sunt separate.**

– Nu cred. În continuare va rămâne aceeași societate comercială, *Expres*, care editează *Evenimentul Zilei*, deci se schimbă acționarul în societatea *Expres* unde *Ringier* va deține 100% din acțiuni, nimic altceva.

– **La fel s-a întâmplat și în cazul preluării de către *Ringier* a *ProSport*, dar loanitoaia a încetat să mai semneze actele comerciale.**

– Nu știu care a fost situația în *ProSport*. Cert e că a fost un eșec, un accident. Cea mai mare garanție a stabilității acestei societăți și a ziarului este păstrarea mecanismelor care funcționează bine.

– **De ce ar păstra aici *Ringier* un lucru pe care n-au fost dispuși să-l păstreze dincolo?**

– Pentru că asta este promisiunea, că va rămâne o societate comercială separată și că ea va rula în vechiul stil, sigur, adăugând niște elemente care țin de cultura operațională a grupului *Ringier*. Ce schimbări spectaculoase pot face? Pot eventual schimba de la patru femei de serviciu la trei sau la șase.

Gestiunea contabilă și costurile nu pot să se schimbe pentru că erau sub un regim destul de sever, nu erau urechist gestionate.

– **Cât de mult sunteți implicat dumneavoastră în partea de business a companiei?**

– Destul de mult. Din moment ce semnez banca și semnez contracte sunt implicat foarte mult. Am exercitat și exercit o funcție de director executiv. Oricum, nu mi-ar plăcea să scap de contabilitățile astea.

– ***Ringier* o să vă satisfacă bucuria dorința.**

– Nu știu. Nu cred că e atât de simplu de făcut asta. Compania asta, modul ei de a fi și de a opera au o logică. Nu e ușor să le modifice și s-ar putea să fie păgubos să le schimbi. Dar noi suntem acum în situația de a discuta cum o să zboare calul. Calul nu are aripi decât în mitologie. Discutăm și dezbatem niște ipoteze simpatice, cum ar fi să mă cert cu *Ringier*. Păi, care-i problema? M-am certat și cu nemții. Am avut dispute și în unele am cedat eu, în unele au cedat ei, dar viața a mers înainte și în interesul companiei am făcut fiecare pasul impus de realitatea economică. Ce o să se întâmple dacă nu mai semnez eu banca? Ei, asta-i! Mă scap de belea că trebuia să semnez niște hârtii.

– **Dumneavoastră vă ocupați acum și de publicitate și de tot ceea ce înseamnă comercial?**

– Da, sigur. Eu răspund de publicitate, negociez și semnez contractele mari.

– **Deci sunteți un om de afaceri...**

– Da. Încă înainte de a intra nemții aici am ținut singur această companie, cu răspundere bancară, contracte – tot. Și am ținut și alte companii așa. Am învățat să fac asta și uneori sunt mai zgârcit decât nemții la bani pentru că am învățat acest tip de gândire și de disciplină, de organizare și pot oricând să fac o firmă și s-o gestionez.

– **Companiile de presă din Vest delimitează foarte clar aspectul editorial de cel de business.**

– Într-un editorial recent povesteam situația în care eu am scris că în problema conflictului irakian noi trebuie să mergem cu englezii și cu americanii împotriva Germaniei și a Franței. Scriam asta în ziarul în care nemții erau stăpâni și am făcut pulbere Germania: că ne-am fript cu nemții și ne-am ars și că nu ne folosește la nimic o alianță cu Germania. Ei, bine, directorul german nu mi-a spus mai mult decât: „Cornel, eu am o altă opinie”. Cât timp voi fi viu, voi scrie ceea ce gândesc, în acord cu conștiința mea, cu regulile profesionale, cu ceea ce știu despre țara asta și profesia asta.

– **Sunteți mai mult ziarist sau om de afaceri?**

– În acest moment sunt mai mult un ziarist. Ca om de afaceri sunt pe cale a mă retrage. Sigur că pot să gestionez orice companie,

– **Domnule Nistorescu, e oficial acum: *Evenimentul Zilei* aparține de *Ringier*.**

– Nu aparține de *Ringier*. A fost publicată doar decizia celor două grupuri referitoare la derularea tranzacției. Ca să poți să înregistrezi tranzacția trebuie făcute niște acte, să ai un certificat de atestare fiscală.

– **Dar în afară de formalitățile acestea deal-ul e bătut în cule.**

– E stabilit ca afacere. El devine valabil la propriu abia când are loc transferul juridic. Acum e doar o decizie și un *agreement*.

– **Ar putea interveni ceva ca să nu mai aibă loc?**

– În mod normal, nu.

– **Înseamnă că vă pregătiți de o vizită a celor de la *Ringier*. Se vor uita probabil prin actele companiei, prin cifrele ei.**

– E posibil, numai că cifrele care le-au fost comunicate sunt și cele reale, nu există altele. *Evenimentul Zilei* este gestionat într-un program de contabilitate complex, care este zilnic văzut de către cei din Germania, și la standarde de

este și cel mai puternic"

inclusiv asta, fără nici un fel de problemă, fără a fi acționar. Și o voi face la fel de responsabil ca și cum ar fi a mea.

- De ce ați renunțat la a mai fi acționar în compania Express?

- Pentru că se terminase perioada de pionierat. Lansasem niște companii, le dusesem până la un stadiu de dezvoltare, m-am asociat cu niște parteneri străini și apoi am socotit că vine vremea să valorific ce am construit și să revin la ceea ce știu sau ceea ce cred că știu, nu încă foarte bine, să fac: jurnalistică.

- Și cu banii ce faceți? Îi țineți în bancă?

- O să-i investesc, o să-i mișc. Eu am o teorie: banii care stau în depozite sunt bani morți, nu sunt bani vii care mișcă economia. Banii morți sunt cei mai răi și mai nesiguri.

- Deci veți investi încă în alte afaceri?

- Voi investi fără să fiu mare investitor. Voi face strictul necesar fără să mă aventurez în mari proiecte media. De fapt nu mă voi aventura în nici un proiect media.

- Ați investit în afara mass media?

- Sigur.

- Puteți să-mi spuneți în ce?

- Nu, sunt chestiuni personale. Nu am de gând să desfășor o activitate de anvergură în direcția asta, a investițiilor și managementului acestor investiții. Rămân ceea ce sunt: un gazetar care se întoarce sau se limitează la uneltele sale. O voce, atâta tot.

- Ați avut o postură favorizată față de alți gazetari: să scrieți în propriul dumneavoastră ziar. Vă simțiți la fel de liber în a vă exprima în ziarul altuia?

- Sigur, fiind vorba aici de acționari care știu ce înseamnă investițiile în media și care respectă independența editorială. Sunt regulile europene, internaționale. În accepțiunea românească, un patron are un ziar și îți spune ce să scrii. Eu m-aș retrage imediat, n-aș putea accepta un asemenea tip de jurnalistică la comanda celui care deține ziarul.

- Dacă n-ar mai exista Evenimentul Zilei n-ați mai prea avea multe opțiuni de a practica jurnalistică în felul ăsta.

- De ce?

- Pentru că majoritatea ziarelor care sunt pe piață aparțin unor oameni de afaceri despre care tocmai ați vorbit.

- Până una-alta, aici e un loc în care se poate spune totul, poți să îți faci meseria corect. O fac până când se va putea. Că nu o să găsesc undeva un loc de muncă dacă nu aș mai avea aici? Mare brânză! O să mi-l creez singur. Până la urmă în viață nu ai ceea ce îți se dă, ci ceea ce dobândești.

- Acum se produce o consolidare a pieței presei, în care Ringier deja deține o pondere foarte puternică. Vedeți un pericol în asta?

- Care ar fi pierderea că Ringier are și Libertatea și Evenimentul Zilei? Ce spune Libertatea e una, ce spune Evenimentul Zilei e cu totul altceva, fac parte din game net diferite de enunț jurnalistic. Vocea ziarului nu este vocea proprietarului, nu este proprietatea acționarului. Vocea este a echipei, a celor care scriu. Aia nu poate fi detunată.

- Pericol ca putere economică. Ringier se distanțează clar de oricare alt concurent din piață.

- Dar cine are aceeași putere ca grupul Media Pro? Două televiziuni, un radio și mai multe publicații. Cine are aceeași putere cu grupul Intact care are o televiziune, o rețea de radio, două ziare?

- Aici este un echilibru, strict pe piața presei scrise, nu.

- Pe piața presei scrise mai sunt grupuri străine care au investit în două ziare: România Liberă și Național.

- E greu să compari cele două ziare separate cu greutatea grupului Ringier.

- Dar cine împiedică aceste două publicații să fie mai importante decât Libertatea și Evenimentul Zilei? E clar că media românească se consolidează. Începe să se facă într-un fel diferență: micile publicații încep să aibă probleme în raport cu marile grupuri. O piață cu 15 ziare care se vor 15 voci și sunt introduse pentru interese de grup, nu e o piață realistă.

- Perspectiva nu pare atât de sumbră dacă ținem cont că noi și noi capitaliști își anunță intenția de a lansa o publicație, un post tv.

- E o aventură a tranziției. Tot felul de cârnățari se amăgesc că dacă au bani pot să

devină investitori în media. O fac mai ales din interese care țin de competiția lor acerbă și de luptele lor intestinale pe care le poartă cu alte grupuri sau cu forțe politice. Sunt publicații menite să creeze confuzie în campania electorală sau să ajute în campania electorală, dar viitorul lor este mic și negru.

- Evenimentul Zilei e și el o voce foarte critică în momentul de față.

- E o voce distinctă. Asta am și vrut să devină.

- Cu accente critice.

- Cu accente critice, dar nu are nici o legătură cu actuala guvernare, are legătură cu ceea ce fac politicienii și modul lor de a pres-

ta din banul public și în interesul public. Mi-e egal că e cineva sau altcineva la putere, câtă vreme voi fi eu aici, Evenimentul Zilei va scrie când va vedea și va descoperi lucruri care sunt împotriva interesului public.

- Vocea pe care o numiți distinctă.

- Nu vi se pare că e distinctă?

- Predecesorul dumneavoastră, Ion Cristoiu, era și el mereu în opoziție cu cei de la putere.

- Dacă vi se pare că e aceeași filozofie ca în vremea de dinainte mă simt dezamăgit. Credeam că se simte o diferență fundamentală de atitudine.

- Mulți văd în Evenimentul Zilei un ziar de opoziție. Se fac speculații că vânzarea Evenimentului Zilei ar fi o mișcare pentru a închide gura unui ziar care deranjează.

- Există în România o teamă că puținele mijloace de presă independente ar putea să-și piardă independența, tocmai pentru că mai multe și-au și pierdut-o. Nu poate fi cazul în

ceea ce ne privește. Nu mai există multe ziare care să fie în întregime independente și să-și asume publicarea unor adevăruri critice indiferent față de cine. În *Evenimentul Zilei* nu se poate interveni.

- S-ar putea interveni la o structură mai mare, de exemplu când o companie e foarte expusă pe România, cum e Ringier.

- Nu cred. Șansele sunt zero. Sper să nu mă amăgesc, dar *Ringier* nu-și va putea permite niciodată așa ceva, fără să se descalifice, să cedeze unor asemenea influențe politice. Și, dacă ar ceda, ar avea o problemă cu echipa și cu mine pentru că noi nu suntem dispuși să cedăm. Dar ideea de a fi ziar de opoziție ține de un loc comun al societății românești. Asta ar însemna că noi am fi aserviți partidelor de opoziție, PNL-ului, PD-ului și PRM-ului. Păi, nu suntem aserviți în nici un fel, ba chiar suntem profund dezamăgiți de prestația pe care o au și suntem critici cu ei.

- E, totuși, un ziar militant...

- Pentru adevăr, pentru democrație, pentru valorile europene, e militant de-a dreptul.

- Dacă ne uităm pe piața presei, cel mai puternic ziar este un ziar nemilitant.

- Ce înseamnă puternic?

- *Libertatea* este cel mai citit și vândut ziar.

- Cel mai vândut ziar nu este și cel mai puternic. Nu confundați termenii. Cel mai vândut nu are și cea mai mare influență. În ciuda faptului că este foarte vândut, influența ziarului *Libertatea* nu este foarte mare la vârf, în dezbaterile fenomenelor și a problemelor din societatea românească. După părerea mea, cele mai influente ziare în România sunt *Evenimentul Zilei* și *Adevărul*.

- Cum explicați atunci puterea de penetrare pe care o are o presă comercială, nemilitantă, nu numai în România, ci și în Vest, *Bild*, de exemplu?

- Militantă e presa de partid, eu militez pentru niște valori europene și democratice în spirit, dar nu suntem o presă militantă. În Vest probabil că asemenea atitudini sunt mai puțin, dar aici asta este specificul legat de această tranziție. *Bild*-ul este o publicație de boulevard, populară. *Libertatea* este similarul lui *Bild* într-un fel, este un ziar popular, dar nu-și permite abordarea serioasă în profunzime.

- Deci nu vedeți un apăs al ziarelor militante, al ziarelor de opinie.

- *Evenimentul Zilei* nu este un ziar de opinie, are informații și are două opinii pe zi. Poate că *Adevărul* are mai multă opinie, dar nu cred. Întotdeauna societatea va avea unul, două sau trei produse populare, și două-trei ziare mai serioase. Nu toată lumea vrea să citească mărunțișuri, vrea și probleme mai importante.

- Veți duce cât mai mult *Evenimentul Zilei* în direcția asta de ziar serios?

- *Evenimentul Zilei* este un ziar serios.

- În opoziție cu un boulevardier și mai mult spre piața Adevărului.

- Suntem mai departe de spiritul de boulevard pe care l-a avut *Evenimentul Zilei* și care a fost ocupat acum de *Libertatea*. Sper că măcar asta ați sesizat ca diferență dintre perioada de acum și perioada lui Cristoiu. Vom rămâne undeva la o anumită distanță de ziarul de boulevard. Piața pe care o ocupă *Adevărul* este piața Adevărului, rămânem pe piața pe care o avem noi, mai la mijloc.

- Publicațiile serioase au scăzut și pe piețele vestice.

- E vorba de o cădere a pieței de publicitate. Revistele și ziarele n-au pierdut fabulos în tiraj, sunt ziare foarte serioase care cresc constant: *Financial Times*, *Deutschland* crește mereu.

- Cu *Evenimentul Zilei* în curte este satisfăcută dorința Ringier de a avea un ziar serios?

- Nu pot să vorbesc despre dorința grupului Ringier. Economic vorbind, e o mișcare inteligentă să ai un ziar popular și un ziar mai serios, plus un ziar de sport, trei ziare care nu se lovesc unul de altul. *Ringier* a făcut o mișcare extrem de inteligentă, în general. A intuit extinderea Europei și, până s-au trezit grupurile mari din Europa și SUA, a investit rapid în Ungaria, Cehia, Slovacia, România. În zece ani, investiția *Ringier* în Europa de Est va avea o forță de zece-cincisprezece ori mai mare. *Ringier* a fructificat singura șansă de a deveni un editor de nivel european.

- Marile grupuri europene sunt concentrate, se pare, pe Rusia, au investiții mari acolo.

- În toată Europa au. În special cele germane ajung departe în Europa de Est, până la Moscova, unii au trecut de Moscova, au ajuns la Pekin, în China. Într-o lume în care interesele media se extind pas cu pas, e mult mai greu de operat.

- Expansiunea marilor trusturi face imposibilă existența unor companii românești independente?

- E posibilă, dar pentru asta două lucruri fundamentale le sunt necesare: *know how* și banii de rigoare. Oricine poate să facă un trust de media și să meargă până în Albania cu el, dar o investiție peste granițe se gestionează cu un anumit profesionalism. Nu poți face după ureche cum o faci la București, șantajând sau obținând publicitate prin telefon. Dar, teoretic, e perfect posibil.

- De ce nimeni, inclusiv dumneavoastră, nu și-a propus așa ceva?

- Pentru că îmi știu măsura. Nu mi-am dorit și nu am visat niciodată să devin un mogul de media. Asta a fost măsura mea: am început în anul '90 în ideea că facem un alt fel de presă decât am făcut în anii comunismului, am creat mijloacele, le-am dezvoltat.

- De ce sunteți mai mulțumit dintre lucrurile pe care vi le-a adus presa: influența politică...

- N-am o influență politică.

- ... influența publică, bunăstarea sau pur și simplu satisfacția profesională?

- Presa mi-a adus o satisfacție deplină, completă și ar fi încorect să fac o delimitare ce și cât, unde și-n ce parte, dar mie mi-a adus foarte multe satisfacții și de-aia îi sunt și devotat cu încăpățănare.

- Încă în România ziarele sunt mult asociate numelui directorilor lor. Unii spun că timpurile unor asemenea ziare vor apune.

- Nu, nu cred. Sigur, brandul produsului e mai puternic decât cel care-l conduce. Asta este greșeala pe care mulți au făcut-o, crezând că numele lor este mai puternic decât instituția pe care au servit-o.

- Deci *Evenimentul* ar merge la fel de bine și fără dv.

- Încet-încet, da, pentru că este un brand foarte puternic, și cine îl va conduce, dacă se va purta corect, va avea aceeași influență publică. În general, în ziarele serioase din străinătate oamenii care scriu bine, nu neapărat că ei conduc, sunt vizibili de la distanță.

- Dar ei au editorialiști, nu directori care scriu.

- Din păcate, România a fost în situația de a avea asemenea voci oarecum eterogene, dar cu timpul ele vor avea particularitățile lor și vor fi în continuare audibile, vizibile.

- Mai scrieți altceva în afară de editorialele dumneavoastră?

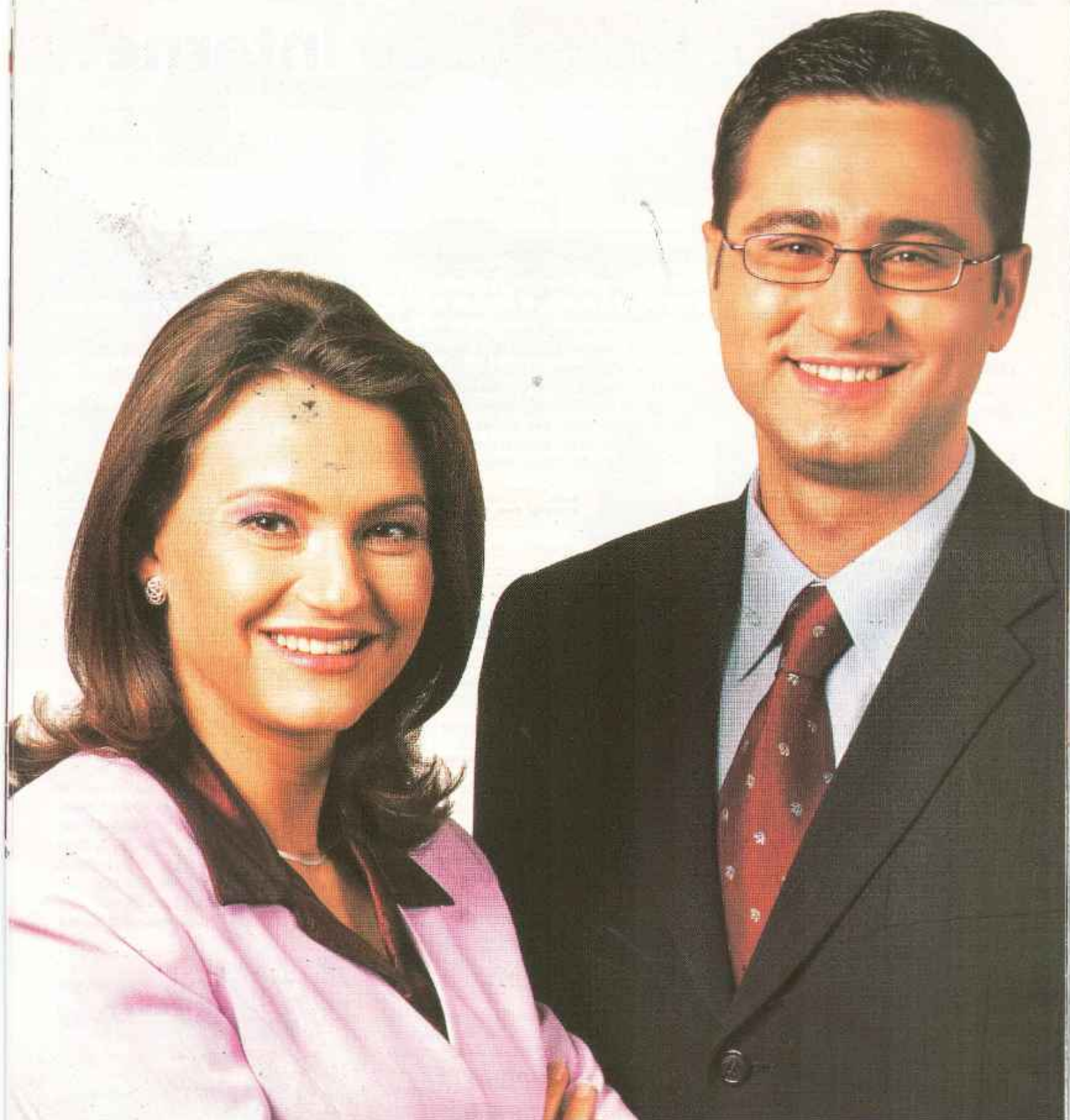
- Când Dumnezeu? Timpul nu-mi permite.

- Ați dori să faceți asta?

- Nu. Momentan îmi doresc să scriu mai bine comentariile, să fac ziarul mai interesant. Nu joci două pariuri simultan pentru că riști să le pierzi pe amândouă. Trebuie să servești, să joci o variantă, să joci temeinic, până la capăt.

interviu de **Dan Tornea**

foto **Octavian Tibăr**

**Urmăriți Jurnalul la România 1,
în fiecare zi de la ora 19:00**

NE PRIVESC OAMENII

Tânăr caut locuință pe Internet

Vând apartament în Bacău, lângă Centrom-farm. Etajul 3, 3 camere decomandate, mobilate - mobilă modulară, modernă în toate camerele, două băi cu gresie și adaptări, două balcoane închise plus adaptări, bucătărie separată spațiul de gătit și servit masă - marmură pe jos, hol îmbrăcat în stejar masiv plus gresie, telefon.

PLUS loc de veci - un semicavou cu placă mare, de marmură (două locuri) cu Motto („NU MI-E FRICĂ DE MOARTE CI DE VEȘNICIA EI”).

Cam așa arăta unul dintre anunțurile găsite pe site-ul www.anuntultau.ro. Dar nu vă

faceți griji, oferta este mai bogată și mai interesantă decât exemplul de mai sus. Site-ul își propune să grupeze ofertele și cererile în funcție de județul în care se află locuința. Cele mai multe le veți găsi în București, dar după cum ați văzut există anunțuri și din alte zone ale țării. La fel ca și la anunțurile din presa scrisă, imobilele sunt grupate în funcție de tipul de construcție (casă, bloc) și numărul de camere. Site-ul are o interfață prietenoasă, care vă permite să navigați ușor printre

În ultima perioadă prețul locuințelor a cunoscut o creștere spectaculoasă. Paradoxal, de vină este în principal creditul ipotecar, un instrument menit a ne facilita accesul la o casă. Internetul nu poate influența prețurile, dar vă poate ajuta să găsiți casa visată sau să o vindeți pe cea veche.

anunțurile grupate în funcție de data la care au fost publicate. Dacă doriți să publicați un anunț aveți posibilitatea să atașați și o fotografie cu imobilul pe care îl vindeți sau îl închiriați. Un amănunt deloc de neglijat este faptul că anunțul va apărea și pe site-urile acasa.ro, clujeanul.ro și în săptămânalul de anunțuri de mică publicitate **Anunțul Tău**.

Un alt site care are corespondent și în presa scrisă este www.anuntul.ro. Diferența este că pentru textul publicat în revista **Anunțul telefonic** veți plăti. Site-ul rămâne însă gratuit.

Sistemul este acesta: dacă publicați în ziar un anunț (tariful este în jurul a 25.000 de lei) el va apărea și pe site, într-o secțiune frumos aranjată și ușor navigabilă. Dacă nu vreți să dați bani, atunci vă publicați anunțul doar pe site, într-o altă secțiune, înghesuit și fără criterii de selectare. Din păcate nu am găsit o grupare a anunțurilor în funcție de localitatea în care se află locuința.

În căutarea de anunțuri pe Internet ne puteam să ratăm www.anunturimobiliare.ro. Acest site este un pic mai bine conceput decât cele de mai sus. Cei care caută un imobil pentru cumpărare sau închiriere pot selecta anunțurile în funcție de județ, de data publicării anunțului și de preț. Opțiunea publicării unei fotografii este prezentă și aici, dar nu vă imaginați că o să aveți ocazia să vedeți prea multe case.

Trebuie spus că numărul site-urilor de Internet care publică anunțuri imobiliare este extrem de mare. La cele de sus se mai

adaugă: www.imobiliare.ro, www.tranzacții-imobiliare.ro, apropo.imobiliare.ro și multe altele. Fiecare se laudă cu cea mai mare bază de date sau cu cea mai reprezentativă ofertă de pe piață. Dacă doriți să cumpărați sau să luați cu chirie o locuință acest lucru vă avantajează. Dacă sunteți însă de cealaltă parte și aveți un imobil de vânzare sau de închiriat fiți pregătiți să completați multe formulare.

Am păstrat pentru final o pagină care ar putea să vă fie de mare ajutor. www.infoimobiliare.ro cuprinde o secțiune intitulată *Ce trebuie să știi dacă vrei să cumperi/vinzi/inchiriezi*. Aici veți găsi articole care vă vor îndruma și vă vor ajuta să ieșiți mai ieftin sau mai câștigați din jungla afacerilor imobiliare.

Text: Mugurel Mărgărit

Organizat de Editura Niculescu, în colaborare cu Dragoș Constantinescu, Moreni

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:

500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1.
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **23 Noiembrie 2003**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

GALA

cu **Mihaela Rădulescu**

O EMISIUNE CU APROAPE ORICINE,
DESPRE APROAPE ORICE!

în **DIRECT**
de **LUNI**
până **JOI**
ora **20:30**

Tranziția anevoioasă a frânat dezvoltarea creditului de consum în România. Stabiliza și în această direcție. Anii 2000 au adus cu ei dezvoltarea comerțului de retail cu bu începând cu anul 2002, ca urmare a facilităților

Explozia vânză

Să ai o casă, o mașină, mobilă și tot ce-ți mai trebuie prin casă era, până în decembrie '89, un lucru firesc. Serviciul îl dădea Partidul ca nu care cumva românul să devină paria societății. Odată cu job-ul venea și salariul. De aici încolo majoritatea românilor făceau cam la fel, mai ușor sau mai greu, în funcție de cât de bine se integrău sistemului PCR (pile - cunoștințe - relații). Jumătate din salariu rămânea pentru consumul curent iar restul mergea „la rate”. Așa că, prin orice casă ai fi intrat găseai frigider, mașină de spălat, televizor sau aspirator. Multe dintre ele erau cumpărate în rate.

Transformarea socio-economică de după '89 a determinat schimbarea modului de achiziționare a bunurilor de folosință îndelungată. Nesiguranța locului de muncă, inflația galopantă, veniturile extrem de mici raportate la prețurile de vânzare ale acestor bunuri sunt câțiva dintre factorii care au influențat slaba prezentă a creditelor de consum timp de zece ani. Ratele inflației extrem de ridicate au determinat rate ale dobânziilor la credite direct proporționale. Astfel, predictibilitatea unui desfășurător de rambursare a creditului de consum era aproape imposibil de realizat. Restructurarea economiei românești, care a atras după sine și instabilitatea locurilor de muncă, a indus băncilor reticență în a acorda credite de consum la scară largă.

De prin anul 2001 lucrurile par să fi intrat pe un făgaș normal. Rata inflației s-a dus binișor în jos și important este că ea se află pe un trend descrescător stabilizat. Multe dintre întreprinderile neperformante s-au restructurat. Conjunctura este una favorabilă manifestării în bune condiții a creditului de consum. Riscurile pentru bancheri, comercianți și cumpărători se află în limite normale. Anul 2002 a fost startul unei explozii a comercializării bunurilor de folosință îndelungată cu plata în rate.

Vânzările de electronice și electrocasnice din ultima perioadă au înregistrat un adevărat boom. Motivele nu stau nici într-o majorare semnificativă a salariilor și nici într-o diminuare a prețurilor acestor produse. Oferte flexibile ale băncilor comerciale privind creditele de consum au determinat creșterea spectaculoasă a vânzărilor. „Îmi voi cumpăra televizor, mașină de spălat, frigider și aragaz. Este bine că nu sunt

Cu un salariu minim pe economie și o rată lunară de cel mult un milion de lei pot fi achiziționate obiecte electrocasnice și electronice în valoare de cinci milioane, dacă rambursarea se face în șase luni, de zece milioane, dacă aceeași sumă

este plătită timp de un an, de 19 milioane dacă se renunță la suma propusă timp de doi ani sau de 24 milioane lei dacă plata ratelor se face în trei ani.

nevoită să le iau pe cele mai ieftine. Ratele să trăiască”, afirmă Iuliana Munteanu.

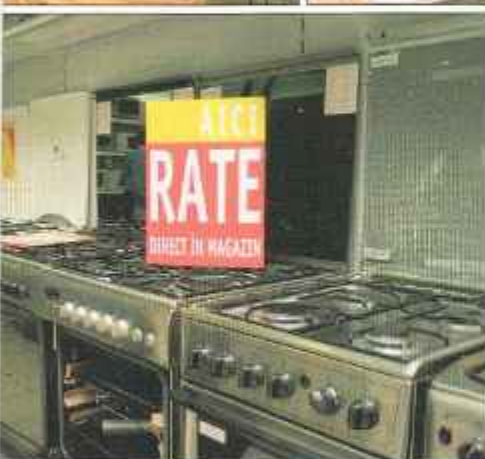
Piața de retail a produselor electrocasnice și electronice este dominată de trei nume: Flanco, Altex și Domo. Prin rețelele proprii de magazine se oferă clienților atât vânzarea propriu-zisă a produselor cât și transportul sau instalarea acestora. Sistemele de rate puse la dispoziție de cele trei lanțuri de magazine au o serie de elemente comune. În primul rând, solicitantul unui credit trebuie să fie angajat și să aibă carte de muncă sau contract individual de muncă. În al doilea rând, rata totală lunară de rambursat (credit și dobândă) nu trebuie să depășească jumătate din veniturile nete lunare realizate de împrumutat sau de împrumutat și consoarta acestuia. Venitul net lunar minim acceptat

de cele trei lanțuri de magazine este 2.500.000 lei, echivalentul salariului minim pe economie, în cazul în care solicitantul este necăsătorit și patru milioane lei în cazul în care la stabilirea volumului creditului se ia în considerare venitul net realizat de un cuplu căsătorit.

Nivelul maxim al creditului ce poate fi contractat de către un solicitant cu salariul minim pe economie diferă de la un lanț de magazine la altul. La Domo „creditul maxim care poate fi obținut de un solicitant cu salariul minim pe economie este de 24 milioane lei ceea ce înseamnă că va avea de plătit o rată lunară de 1.032.028 timp de trei ani”, afirmă **Mihaela Pavel**, Consumer Credit Supervisor, Interexpo Ltd. La Altex lucrurile se modifică puțin. „O persoană care are venitul minim pe economie poate achiziționa prin credit produse în valoare

rea ratei inflației la valori cu două cifre a determinat băncile românești să se orienteze
nuri de folosință îndelungată. Vânzările de electrocasnice și electronice au explodat
oferite privind vânzarea acestora cu plata în rate.

rilor în rate

Frigidere, mașini de spălat, aparate de aer condiționat, mașini de gătit, televizoare, camere video, linii audio, DVD-uri, aparate de fotografiat, telefoane mobile sau fixe, calculatoare, fiare de călcat, calorifere, aspiratoare, aparate pentru bucătărie, electrocasnice pentru îngrijirea personală sunt produse disponibile pe piață cu plata în rate.

de maximum 20 milioane lei. În acest caz rata va fi de 782.034 lei pe lună pentru trei ani de zile", declară **Dan Crăciun**, Consumer Finance Manager, *Altex*, *Flanco* și *Altex* sunt cele mai generoase cu tine-rii. Vârsta minimă pe care trebuie să o aibă solicitantul unui bun plătit în rate este de 18 ani. La *Domo* însă, tinerii sub 21 de ani nu pot achiziționa astfel de bunuri. Cât despre limita superioară a vârstei aceasta diferă și ea. *Domo* și *Flanco* acceptă solicitările persoanelor de până în 65 ani în timp ce *Altex* doar acele-ora de maximum 60 ani. Toate cele trei lanțuri de magazine scutesc salariați de chinul găsirii unui girant. „Pentru salariați nu este nevoie de girant. Pentru pensionari însă se solicită un girant salariat care trebuie să îndeplinească aceleași condiții de venit ca și solicitantul creditului”, afirmă **Dan Crăciun**.

La *Domo* „un solicitant poate achiziționa prin sistemul de creditare ori-câte produse dorește, în limita încadrării în condițiile de buget (rata să nu depășească jumătate din venitul net realizat). Poate fi depusă orice sumă ca avans dar există și posibilitatea achiziționării bu-nului fără a fi achitat vreun avans. Perioa-da de rambursare a creditului nu poate fi mai mică de 6 luni dar nici nu poate depăși 36 luni. Bunul sau mai multe bunuri achiziționate prin sistemul de rate trebuie să aibă o valoare minimă de 150 euro dar nu mai mult de 5.000 euro, ambele valori referindu-se la echivalentul acestora în lei. Creditul poate fi rambur-sat anticipat, integral sau parțial, cu condiția rambursării din credit a cel puțin echivalentul a două rate lunare”, declară **Mihaela Pavel**.

La *Altex* și *Flanco* condițiile de avans, sumă minimă creditată și rambursare a creditului sunt aceleași ca la *Domo*. Valorile maxime ale creditului sunt însă ceva mai mici, 100 milioane, în cazul primului lanț de magazine și 120 mi-lioane, în cazul celui de-al doilea. Atât *Altex* cât și *Flanco* permit plata ratelor în avans, cumpărătorul având astfel pos-bilitatea să-și economisească banii pe care vor fi plătiți pentru dobândă.

Magazinele oferă românilor cam tot ceea ce le trebuie prin propriile lor locuin-țe. Toate cele trei lanțuri de magazine desfac produsele pe loc. „Din momentul încheierii contractului de către unul din-tre ofițerii noștri de credit noi încercăm să livrăm produsele clienților în aceeași zi indiferent de cât durează aprobarea creditului de către bancă”, afirmă **Dan Crăciun**. Toate produsele oferite spre vânzare pot fi achiziționate cu plata în rate. Nici o rată lunară nu poate fi mai mică de două sute mii lei. O persoană cu un salariu ceva mai mare decât media pe economie poate glisa între anumite mărci astfel încât să-și satisfacă cât mai bine necesitățile. Pentru o anumită sumă plătită lunar se pot găsi tot felul de combinații între nivelul avansului și perioada de rambursare.

„Sunt dispusă să angajez rate de cel mult trei milioane pe lună pentru a-mi

achiziționa televizor, mașină de spălat, frigider și aragaz. Cu ajutorul analistului de credit am reușit să găsesc soluția pentru a mi le cumpăra pe toate odată fără a face prea mare rabat la calitate. Televizorul, de aproape șase milioane, îl voi plăti în șase luni. Rata lunară depășește puțin suma de un milion. Mașina de spălat o voi plăti în trei ani. Ea valorează 10 milioane iar rata lunară pe care o voi plăti este de patru sute mii lei. Pentru frigider voi plăti șase sute mii lei pe lună timp de doi ani pentru o valoare a aces-tuia de 10 milioane lei iar pentru un aragaz de șapte milioane voi plăti timp de un an cam șapte sute mii lei lunar. Presiunea va fi mai mare în primele șase luni apoi lucrurile se vor simplifica”, spune **Iuliana Munteanu**.

Prețurile diferă în funcție de marca produselor și caracteristicile tehnice ale acestora. Frigiderele pot fi achizi-ționate la prețuri între șapte și 85 mi-lioane lei. Prețurile la aragazuri pleacă de la cinci milioane și se opresc la 24 milioane lei. O mașină de spălat poate fi achiziționată cu șase milioane lei. Dacă pretențiile sunt ceva mai mari atunci se găsesc prin magazine și ast-fel de produse la 21 milioane lei. Cel mai mic preț care trebuie plătit pentru un aparat de aer condiționat este de zece milioane lei dar aveți de unde alege astfel de aparate și la prețuri de trei ori mai mari. Combinatele muzicale pot fi cumpărate cu ceva mai puțini bani. Aproape trei milioane de lei este cea mai ieftină. Pentru o performanță sportivă cam nouă milioane sunt de-ajuns. Între cinci și 16 milioane costă un video recorder în timp ce la televi-zoare plaja de prețuri este mult mai largă. Un televizor cu diagonala mică ajunge pe la patru milioane. Un televi-zor pentru un salon, de pildă, este „puțin” mai scump, aproape 250 mi-lioane lei.

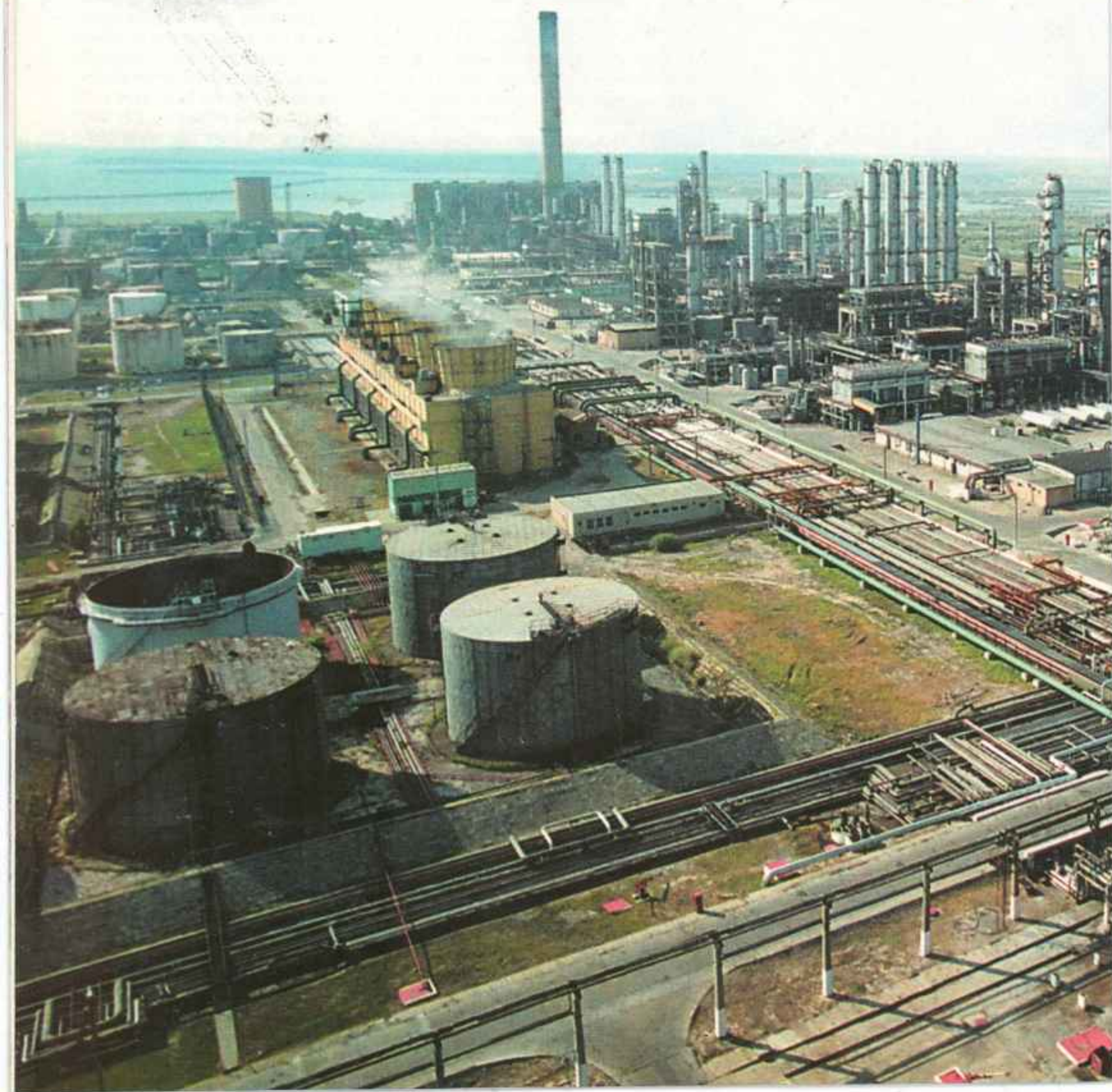
Un fier de călcat obișnuit costă până într-un milion de lei. Dacă vreți să „crape” vecinele de invidie atunci achiziționați-vă unul la șase milioane. Se poate și în rate.

Oferta este îndestulătoare. Siste-mul de rate există și funcționează. Avantajul este imens. De toate produ-sele vă puteți bucura acum, banii îi veți plăti în timp.

text **Giani Grădinaru**
foto **Robert Hancianec**

Rompetrol Petromidia

cea mai bună rafinărie din Europa Ce

ntrală și Răsăriteană în 2003

Asociația Mondială a Rafinorilor – *World Refining Association*, a acordat Rafinăriei *Petromidia*, aparținând Grupului *Rompetrol*, „Premiul pentru cea mai performantă rafinărie din Europa Centrală și Răsăriteană în 2003”. Cu ocazia Mesei Rotunde a Industriilor de Rafinare și Petrochimie din Europa Centrală și de Est, desfășurată la București, rafinăria românească a primit voturile participanților pe baza unor criterii de apreciere privind realizări semnificative în domeniul industrial, în special în legătură cu revizii sau modernizări ale unităților productive sau instalarea de tehnologii inovatoare care să contribuie la optimizarea operațională.

Principală performanță a rafinării, apreciată unanim de participanți, a fost creșterea de trei ori a producției în numai doi ani.

„Este recunoașterea unui efort investițional și nu în ultimul rând uman de peste doi ani. Cheia reușitei noastre o reprezintă echipa Rompetrol și tenacitatea cu care ne urmărim țelul – acela de a fi printre cei mai buni” – a declarat dl. Dinu Patriciu, președintele Grupului Rompetrol, cu ocazia acestui eveniment.

Aflată la cea de-a șasea ediție, reuniunea s-a bucurat de o participare prestigioasă, printre cei care au luat cuvântul numărându-se directorul general al SNP Petrom, dl. Gheorghe Constantinescu, prim-vicepreședintele OMV, dl. Werner Schinhan, vicepreședintele Rompetrol, dl. Phil Stephenson, prim-vicepreședintele Lukoil, dl. Dmitri Tarasov, vicepreședintele Consiliului de Administrație PKN Orlen, dl. Janusz Wisniewski, și unul dintre directorii Institutului pentru Comerț Mondial (World Trade Institute), dr. Roberto Rios-Herran.

World Refining Association este un organism independent, care grupează mari companii internaționale din domeniul petrolier și al gazelor naturale. Prin natura activității sale, asociația interacționează cu companiile majore din domeniul rafinării și petrochimiei, elaborând rapoarte și studii de specialitate. De asemenea, Asociația Mondială a Rafinorilor organizează conferințe internaționale anuale de mare anvergură, la care participă liderii tuturor companiilor importante și active pe piețele mondiale și regionale.

2001- 2003 – Formula succesului

Preluarea rafinării Petromidia de către Grupul Rompetrol, în februarie 2001, a determinat schimbări structurale și de management semnificative, dezvoltate în paralel cu proiecte de investiții ce urmăreau, în principal, obținerea produselor la calitatea prevăzută de specificațiile europene în domeniu. Astfel, în ultimii doi ani au fost investite peste 100 de milioane de dolari în instalații și echipamente noi, realizându-se modernizări și adaptări ale capacităților de pe platformă. Efectul acestui efort investițional considerabil nu s-a lăsat așteptat: de peste jumătate de an, Rafinaria Petromidia livrează numai produse la standarde europene. Gama integrală de carburanți ecologici, lansată în primăvară, a constituit o premieră pe piața românească. Având în vedere că ponderea carburanților auto în totalul producției Petromidia este de 74-75%, trebuie asigurat un flux tehnologic rapid și performant. Astfel, Rompetrol a pus în funcțiune în urmă cu două luni instalația automată de amestec *in-line*, investiție de 6,6 milioane USD. Este prima și, până acum, singura instalație de acest fel din România, care asigură optimizare

și flexibilitate în procesul de fabricație dar și costuri de procesare mult scăzute. Pentru producția benzinelor și motorinelor euro au mai fost achiziționate și alte instalații speciale, al căror cost depășește 11 milioane de dolari. Întregul proces tehnologic este computerizat și sunt folosite programe sofisticate de conducere a activităților industriale, care permit managementului să aibă acces la date de producție curentă în timp real și să intervină operativ.

O altă investiție – compresorul de putere la instalația de cocsare, dat de curând în funcțiune, va spori și mai mult eficiența rafinării. În valoare de aproximativ 2 milioane de dolari, echipamentul are un rol important și în protecția mediului înconjurător.

Toate investițiile făcute în ultimii doi ani și jumătate în rafinărie – fie că a fost vorba de cele directe, prin achiziționarea de instalații și tehnologie modernă, fie că a fost vorba de investiții în pregătirea personalului – au avut ca efect creșterea productivității și reducerea costurilor de producție. Înainte de privatizare, costul de rafinare pe tonă de produs era de 55 USD, în prezent el este de circa 21-22 USD. Obiectivul strategic este de a atinge nivelul rafinăriilor occidentale, care produc la costuri ce se situează între 15 și 17 USD.

Toate aceste proiecte, legate de menținerea și dezvoltarea unui Sistem de Management Integrat Calitate – Mediu conform cerințelor standardelor ISO 9001/2000 și 14001/1996, certificat de către firma Germanischer Lloyd Certification, fac din Rompetrol Rafinare un lider al calității pe piața petrolieră românească și regională.

Nu trebuie uitat că rafinaria Petromidia se află în partea sudică a Rezervației Naturale Biosfera Delta Dunării și la nord de stațiunea Mamaia. Asumându-și această responsabilitate, Rompetrol a investit în acești ani peste 14 milioane de dolari în protecția mediului. Factorii de mediu sunt în permanentă monitorizați, iar pentru eficientizarea activității a fost achiziționat un laborator mobil de mediu dotat cu aparatură de ultimă generație, de circa o jumătate de milion de dolari. Acesta, conectat printr-un telefon mobil la Internet, poate transmite în timp real datele necesare la rafinărie.

2003 – Rezultate financiare pozitive

Rompetrol Rafinare a înregistrat un profit operațional de peste 14 milioane de dolari în primele șase luni ale anului în curs. Cifra de afaceri din primul semestru 2003 a fost de 487,8 milioane USD, în creștere cu 32% față de anul trecut, în condițiile în care cifrele pentru 2002 reprezintă activitatea întregului Complex Petromidia (adică activitățile de rafinare și petrochimie, care au fost separate începând din februarie a.c.).

Rompetrol Petrochemicals – firma constituită la începutul acestui an în vederea maximizării potențialului părții de petrochimie a

complexului – are ca obiectiv strategic să obțină o cotă de piață semnificativă în zona balcanică. *Rompetrol Petrochemicals* a investit, deja, într-o linie modernă de ambalare-paletizare automată, investiție în valoare de peste 1 milion USD. Anul trecut, petrochimia a produs 56.098 tone de polipropilenă, iar în primele șase luni ale lui 2003 *Rompetrol Petrochemicals* a comercializat din producția proprie și din importuri en gros circa 42.000 de tone de polipropilenă. Se preconizează ca *Rompetrol Petrochemicals* să își dubleze cifra de afaceri până la sfârșitul acestui an, urmând să atingă 200 de milioane de dolari în anul următor.

Principii manageriale simple: eficiență și transparență

Restructurarea *Petromidiei* s-a făcut pornind de la ideea că nu „clondirele”, fac benzina. Aici intervin oamenii, ca atare, principala investiție a fost și este în oameni, în pregătirea lor profesională. Peste 1.200 de angajați au urmat cursuri IT – în acest sens au fost con-

struite și echipate cinci săli de curs, manualele fiind elaborate de specialiștii *Rompetrol*. Au fost încurajați și susținuți financiar angajații care au dorit să urmeze cursuri de limbă engleză sau să se perfecționeze în domeniul lor de activitate.

Cu ajutorul partenerilor de la OMV, zeci de tineri ingineri chimiști de la *Rompetrol Rafinare* au efectuat stagii la rafinării din Austria sau Germania.

Un alt lucru important a fost delegarea competențelor la nivelele inferioare ale ierarhiei și responsabilizarea fiecărui angajat. Astfel s-a asigurat o transparență totală a proceselor manageriale, o creștere a accesului la informație pentru angajați.

Infrastructura IT a permis ca, practic, toți angajații să aibă cont de e-mail și majoritatea comunicării se face acum folosind această metodă. Au fost înființate puncte de acces Internet în toate secțiile din Combinat iar legătura cu managementul se face și astfel – adresele de e-mail sunt afișate în secții. Mai există un post de radio „de combinat”, un

mini-studio radio care pregătește săptămânal câteva programe informative pentru angajați de pe platformă. Aceștia au la dispoziție și un *hot-line* unde pot pune întrebări referitoare la chestiuni legate de activitatea lor, iar în următorul program, problema – în măsura în care este de interes larg – va fi dezbătută de persoanele competente.

Există un permanent dialog cu sindicatele, pornind de la ideea comună că trebuie asigurate cele mai bune condiții pentru cei care lucrează în *Rompetrol* și în zona Năvodari. Astfel a fost creată Agenția de Dezvoltare Locală Năvodari, având ca scop atragerea de noi investiții în zona Năvodari. În prezent prinde viață un nou proiect menit să exploateze eficient resursele umane și materiale ale zonei: *Rompetrol Industrial Parks*.

Un partener de încredere

Recent, Agenția pentru Comerț și Dezvoltare a Statelor Unite – *USTDA* – a acordat Grupului *Rompetrol* un credit nerambursabil în valoare de peste 330.000 de dolari pentru un

nou proiect de dezvoltare și protecție a mediului. Este vorba de finanțarea unui studiu de fezabilitate destinat modernizării sistemului DGRS (desulfurare a gazelor, recuperarea sulfului și striparea apelor uzate) din Rafinăria Petromidia. Vor fi identificate, astfel, soluțiile tehnice pentru recuperarea sulfului solid, fapt ce va contribui la îmbunătățirea procesului de

management al deșeurilor.

Proiectul de modernizare va avea ca finalitate creșterea capacității rafinăriei Petromidia de a prelucra țiței cu un conținut ridicat de sulf (1,7%), precum și de a produce cantități mai mari de produse compatibile cu standardele Euro. Se asigură și conformarea cu standardele de protecție a mediului din ce în ce mai

severe, ce vor fi aplicabile și în România, candidată la admiterea în Uniunea Europeană.

Rompetrol a primit de la USTDA, în ultimii doi ani, alte patru împrumuturi nerambursabile în valoare de peste un milion de dolari. Fondurile au fost folosite pentru punerea în funcțiune a unei instalații de amestec în linie a benzinelor, construcția în largul portului Midia a unui terminal tip buoy (plutitor), modernizarea Complexului Petrochimic și pentru depoluarea apei subterane și decontaminarea solului în zona Ploiești - Vega.

Petromidia – cel mai mare contribuabil privat la Bugetul Statului

În intervalul 1 ianuarie – 31 iulie 2003 s-au plătit către Buget circa 4.703 miliarde de lei (aici fiind incluse și sume reeșalonate din perioada 1999-2000, când rafinăria Petromidia era în proprietatea statului), mai mult față de suma constituită, respectiv 4.542 miliarde lei. În prezent rafinăria este cu plățile la zi.

De altfel, sumele plătite de rafinăria Petromidia către Bugetul de Stat au crescut anual: de la 15 milioane USD/an, înainte de privatizare, la 61 milioane USD în 2001, 192 milioane în 2002 și 153 de milioane USD în primul semestru al lui 2003.

Nu trebuie uitat că Petromidia constituie circa 4% din veniturile bugetare ale României.

P

Tudor Călin Zarojanu

Jenant și fără miză

Sunt deja câțiva ani de când revista *Flacăra* a lansat, ca titlu de rubrică, *Spectacolul politic*. Nu era, poate, foarte original, dar intenția declarată a fost aceea de a prezenta mișcările de pe scena politică românească din perspectivă dramatică: scenariu, regie, interpretare, lumini, sunet, scenografie, costume, impresariat, sponsori. Nimic nu lipsește, într-adevăr, din pestră scenă autohtonă! De-a lungul timpului, ne-am străduit să reflectăm, după puteri, câte ceva dintre toate acestea și, dacă ar fi să tragem o linie, impresia cea mai puternică este aceea că, oricât s-ăr fi schimbat actorii, decorurile și chiar regizorii, Scenariștii a rămas mereu același...

Oricum, dintre toate reprezentațiile la care am fost spectatori, critici și, fără voie, figuranți, cu greu s-ar putea alege una mai semnificativă decât cea care s-a jucat de câteva luni încoace și a cărei scenă-cheie a fost referendumul din 18-19 octombrie 2003. După ce criminalul Passaris s-a aflat la un pas de a fi eliberat și, în aceeași zi, Andrei Gheorghe – la un pas de a fi arestat, după ce Curtea de Conturi a anunțat că există bugetari cu salarii de 2.750 de euro, iar Ministerul Agriculturii a ordonat să se bage microcipuri în toți caii, măgarii și catării, după ce Parchetul Național Anticorupție a inventariat prejudicii de 400 de milioane de dolari, iar parlamentarii au votat cheltuirea a șapte miliarde de lei pentru un drapel (probabil ca să-și arate atitudinea fălătoare față de nație), iar *Economist Intelligence Unit* a calculat că România va ajunge din urmă țările UE în 80 de ani, după ce, la Craiova, țiganii le-au strigat polițiștilor: „Căinii noștri mănâncă mai bine ca voi!”, iar salariul minim s-a dovedit a fi de 19 ori mai mic decât în țările occidentale (67 euro, față de 75 euro subvenția europeană pentru o vacă), după ce un

sfert dintre români s-au debransat, iar blocajul financiar a ajuns la patru miliarde de euro, după ce Octavian Ionescu s-a autodenunțat pentru șpaga dată, inclusiv la Guvern, iar *Globetrucker* a stabilit că România are cele mai proaste șosele, după ce *Financial Times* a anunțat că România a fost depășită de Bulgaria în cursa pentru aderare, iar Ion Iliescu a certat-o pe Andreea Marin, a venit vremea ca un biet referendum să fie mănjit cu defectele spaimii de eșec.

Propaganda care aproape ne amenința cu focurile Gheenei în caz că nu ne dovedim „conștiința civică”, prelungirea neconstituțională (!) a perioadei alocate referendumului, aluziile la ce vor păți prefectii cu „rezultate slabe” (după fostul model al profesorilor destituiți dacă aveau conștient), Dumnezeu folosit ca agent electoral, votul în magazine și în piețe (doar e economie de piață, nu?), votul fără acte de identitate, promisiuni locative contra voturi, primari plecați de-abasă (cu urnele și cu poliția!), mici și bere contra voturi, tombale în secțiile de votare, urne atât de volante încât mai aveau puțin și ajungeau la pilotii în zbor, procentul prezentei crescând brusc în ultima clipă și depășind cu-un picuț minimumul necesar – ce nu s-a încercat?

Mituirea alegătorilor, persuasiunile fataliste, fraudele fără rușine și amenințările mai mult sau mai puțin voalate au constituit un spectacol cu atât mai jalnic și mai relevant pentru atitudinea politică a conducătorilor noștri, cu cât miza era aproape inexistentă. Nu, nu este adevărat că, în lipsa unei noi Constituții ne-am fi compromis șansele de aderare la Uniunea Europeană, după cum – mai ales! – nu este adevărat că o lege fundamentală îmbunătățită ne va amplifica aceste șanse. Și-apoi, dacă nu e cu supărare, ce partid s-a bătut ca un leu pentru

vechea Constituție, aia depășită din naștere, și a refuzat cu înversunare să înlocuiască încă de atunci „ocrotește” cu „garantează”?

Nu din cauza Constituției strâmbă Occidentul din nas când aude de noi! Știați că în *Legea presei* de pe vremea lui Ceaușescu era stipulată interdicția de a se face presiuni asupra ziariștilor pentru ca aceștia să-și dezvăluie sursele informațiilor făcute publice? Sigur că legile, inclusiv cea fundamentală, trebuie îmbunătățite de câte ori este cazul, dar **esențial este felul în care se aplică** actele normative deja existente. Se împiedica PSD în vechea Constituție atunci când încerca (?) să răpună corupția? Și, pe de altă parte, având-o la dispoziție pe cea nouă, va ieși victorios în această luptă, vai, intestin? Să fim serioși.

Or, dacă pentru un obiectiv laudabil, dar neesențial, și fără profit personal direct, a cărui îndeplinire era mai degrabă o problemă de orgoliu, partidul de guvernământ și micii săi politrucci locali sunt gata să se preteze la găinării, la ce ne putem aștepta într-o situație „pe viață și pe moarte” (pentru ei), respectiv la alegerile de anul viitor? Răspuns corect și final: la orice.

Nu putem încheia comentarea acestui act jenant din spectacolul politic dâmbovițean fără a observa, măcar în treacăt, sarcasmul sorții: felul în care s-a desfășurat referendumul a dat șuvoi de apă la moara singurului partid care chiar n-a vrut o nouă Constituție (așa cum probabil nu vrea nici una, ci doar o Lege marțială), în vreme ce palida opoziție democratică, în singurul moment când a semnat alături de PSD, s-a trezit în coproducția unui show comparabil cu *Ciao, Darwin...*

Dar, cum emisiunea amintită s-a dovedit lider de audiență de la prima ediție, probabil că nici nu merităm altceva. ■

Să-i mănâcăm!

„Cu dinții noștri îi vom mânca!”, a afirmat activistul haitian pro-prezidențial Paul Raymond despre cei care manifestă, în mai multe orașe, împotriva președintelui Jean-Bertrand Aristide. De altfel, simpatizanții lui Aristide i-au împiedicat pe opozanți să organizeze un marș în Port-au-Prince și le-au trimis pe cap Poliția, care a scotocit sediul unui partid anti-Aristide, în căutarea unor arme pe care, vai, nu le-au găsit. Povestea asta sună extrem de cunoscut pentru românii care mai au memoria lui iunie 1990! ■

la Parlament

Agenti indonezieni sparg fără jenă geamurile Parlamentului, intrând în forță în clădire. Nu este vorba despre un caz de urgență, ci de un antrenament comun al poliției, forțelor aeriene, armatei, marinei și forțelor speciale, în vederea... alegerilor de anul viitor! E de presupus că oamenii se așteaptă la un proces electoral agitat... Poate că n-ar strica și în România asemenea simulări. ■

Greu de crezut

La concursul *Miss Pământ din Filipine* a participat și Vida Samadzai, 23 de ani, reprezentanta...

Afganistanului, țară în care, până nu de mult, femeile nu aveau voie să-și dezvelească nici măcar fața! Prima participare afgană la această competiție a frumuseții a avut drept concurențe tinere din alte 15 state, jurizarea finală fiind așteptată pe 9 noiembrie.

Nu întrerupeți oratorul!

Aflat în Australia ca să mulțumească acestui stat pentru sprijinul acordat în războiul din Irak, președintele american a vorbit în fața Parlamentului de la Canberra. Numai că discursul lui a fost întrerupt de două ori de către Bob Brown, senator al „verzilor” (simpatizant al jocului de cuvinte în engleză, căci Brown înseamnă cafeniu). Drept care, la sfârșit, premierul australian John Howard s-a străduit să-l împiedice pe Brown și pe colega acestuia, Kerry Nettle (a treia din stânga; Brown este în spatele ei) să se apropie de Bush, temându-se probabil de mai rău! Numai că, elegant, președintele SUA a ținut să dea mâna cu cel care l-a perturbat.

Guvernator I

Proaspăt guvernator de California, Arnold Schwarzenegger a vizitat pentru prima dată Capitolul din Sacramento, pe unde îl vor tot purta treburile în cei patru ani care urmează. Actorul a câștigat detașat alegerile anticipate californiene, provocate de demisia fostului guvernator, republicanul Pete Wilson. Președintele Bush s-a grăbit să anunțe că e prieten cu Arnie...

Bazil Ștefan

Sfânta Constituțiune

Cu chiu, cu vai, bifarăm totuși referendumul asupra Constituției. După o dezbatere publică întârziată și mult timp superficială, după o lungire la două zile a programului de votare și o mobilizare disperată pe ultima sută de metri, ceva mai mult de jumătate dintre români au făcut, în cele din urmă, uz de cel mai important drept al lor. A fost însă cât pe ce să rămânem cu vechea Constituție, elaborată și adoptată pe picior, într-o vreme când legea la București o făceau ortacii din Valea Jiului. Unii dintre absenteiști probabil chiar asta și voiau, dar motivul cel mai important a fost, desigur, lehamitea ovasigeneralizată și, de aceea, periculoasă pentru democrația românească. Oricum, bine că n-am „mancat sfânta Constituțiune”, care este mult mai aproape de ceea ce ar trebui să fie decât cea din 1991, tocmai acum când și Europa este în chinurile facerii cu prima sa lege fundamentală, prin care dorește să facă posibilă marea extindere spre Est, să rămână funcțională și după acest moment istoric crucial și, în plus, să poată avea un rol internațional cât de cât apropiat de puterea sa economică. Conferința Interguvernamentală (CIG) convocată în octombrie pentru a definitiva, pe baza proiectului elaborat de Convenția asupra viitorului Europei, Constituția UE, a trebuit să găsească răspuns la o serie întreagă de între-

bări complicate, între care și la cea formulată odinioară, pătrunzător și aproape provocator, de Henry Kissinger: „pe cine trebuie să sun ca să discut cu Europa?” Noua Uniune va fi foarte diferită de cea pe care o știm: în locul președinției prin rotație va exista un președinte al Consiliului European, ales pe doi ani și jumătate, cu drept la o singură realegere, care va reprezenta UE în relațiile internaționale și, fiindcă Uniunea va avea, în sfârșit, personalitate juridică, va putea semna acorduri, tratate și alte documente oficiale în numele statelor membre. El va fi cel ce va fi „sunat pentru a discuta cu Europa”, la nivel înalt, iar pentru implementarea politicii externe și de securitate comune vor exista un ministru de externe și un serviciu diplomatic ce vor coopera strâns cu șefii diplomațiilor statelor membre. În fine, deși Comisia Europeană (executivul comunitar) va avea doar 15 comisari, principiul „un stat membru, un comisar” va fi preservat printr-o formulă de compromis: desemnarea de către statele mai mici a unui comisar propriu prin rotație sau împreună cu altele. Nu întâmplător, alături de inițiativa de apărare comună, de pildă, acest aspect este cel mai disputat și contestat la CIG, chiar dacă o Comisie cu 25-27 (și în viitor chiar mai mulți) membri este aproape imposibil de conceput ca for decizional coerent și

eficient. Dispute există nu numai între „cei mari” și „cei mici”, ci și în interiorul acestor grupuri. Este cunoscută, de exemplu, aversiunea britanicilor față de ideea unei politici fiscale comune, ei amintind oricând, cu ocazia faptului că Parlamentul de la Londra a condamnat la moarte un rege, și asta cu peste 350 de ani în urmă, doar pentru că îndrăznise să majoreze impozitele fără încuviințarea forului legislativ. La reuniunea CIG de la Bruxelles, Tony Blair a reafirmat, de asemenea, că țara sa nu ar accepta niciodată „proiecte care să dăuneze NATO”, cum ar fi un Stat Major european, poziție împărtășită și de Italia, Polonia etc. România, convinsă, probabil, că va fi greu ca guvernele participante la CIG să descopere formule care să nu fi fost abordate, discutate și răsdiscutate, întoarse pe toate fețele și apoi tranșate în cadrul Convenției conduse de Valéry Giscard d'Estaing și compuse din reprezentanți de incontestabilă prestanță, competență și autoritate în materie (desemnați, de altfel, de ele însele), a adoptat decizia, cuminte și rezonabilă, de a sprijini, în principiu, proiectul elaborat de Convenție. Se poate prezuma că, ameliorând pe ici, pe colo acest text solid conceput, liderii UE nu vor „manca” întâlnirea cu Constituția Europeană, programată pentru sfârșitul acestui an.

Succes răsunător

Premiera mondială de la Gate Theater, la Dublin, cu piesa *Performances*, de Brian Friel, cu Ion Caramitru în rolul lui Leos Janáček, s-a dovedit un succes răsunător, așa cum probează cronicile spectacolului. Friel este cel mai important dramaturg contemporan irlandez.

Performances este inspirată de cele peste 700 de pasionante scrisori de dragoste pe care compozitorul ceh Leos Janáček le-a trimis tinerei Kamila Stosslova și care s-au sublimat muzical în cvartetul *Scrisori intime*. Cât despre marele actor român, câteva citate din presa britanică sunt relevante: „te lasă fără respirație”, „este minunat”, „o reprezentație de forță”, „un Janáček distant, sardonice, interpretat strălucit”, „excelențului actor român” etc. ■

Father and Mahomed

L-ați ascultat vreodată cântând pe Yusuf Islam? Cu siguranță că da, numai că n-ați știut că acesta este, mai nou, numele lui Cat Stevens, trecut (ca și Cassius Clay – Muhammad Ali, mai de mult) la mahomedanism. Autorul și interpretul a numeroase șlagăre, printre care emblematicul *Father and Son* tocmai a primit Premiul Social la Hamburg, în cadrul galei World Award, și anume chiar din mâinile președintelui juriului, nimeni altul decât... Mihail Sergheevici Gorbaciov! Acesta din urmă n-a trecut (încă ?) la legea lui Allah. ■

Sfântul iod

Actorul britanic Roger Moore, de neuitat în rolul titular din serialul *Sfântul* (dar și într-una din numeroasele versiuni ale lui James Bond), are, mai nou, preocupări medicale. Ambasador onorific al UNICEF, Moore militează pentru creșterea producției de sare iodată din Cambodgia! Așa cum se știe (prea puțin, totuși), absența iodului din sare favorizează afecțiunile legate de glanda tiroidă, care reglează creșterea. Actorul s-a întâlnit în acest scop inclusiv cu Prințul Norodom Sihanouk, căruia i-a oferit... 30 de tone de sare iodată. ■

A fost odată...

... București-Micul Paris, pe care ni-l readuce azi în atenție albumul cu acest titlu, realizat de arhitectul Gheorghe Leahu. O călătorie în timp, obsedată de asemănarea plină de șarm dintre clădirile reprezentative ale Capitalei românești cu cele ale metropolei de pe Sena. Un text, însoțit de 52 de acuarele, care oferă prețioase informații despre ceea ce a fost cândva (și ar mai putea fi ?) Bucureștiul. ■

Români la un post francez

În mijlocul toamnei, Radio Delta RFI (filială a Radio France Internationale) a pus ochii pe o săptămână, pe care a numit-o *Săptămâna muzicii românești*. În fiecare zi, mai multe trupe au fost invitate în studiouri pentru a povesti ce se va petrece în viitorul apropiat cu fiecare dintre ele. I-am putut asculta nu doar în versuri, ci și în proză, pe cei de la Taxi, Partizan, Direcția 5, Bere

Gratis, Proconsul ș.a.m.d. Pentru prima dată după mulți ani, s-a putut vorbi din nou despre concerte live într-un studio de radio. Români din țări aflate la mare depărtare, după ce au ascultat pe Internet concerte la adresa www.deltarfi.ro, au trimis e-mail-uri entuziasmate. Vedetele serilor s-au numit: Unu (foto), Nemos și Mara, Blancos Distrusos, Electric Brother, The Grooveholics și The KRU. Drept urmare, Delta RFI a promis să „recidiveze”. Până la urmă, orice zi poate fi o sărbătoare a muzicii. ■

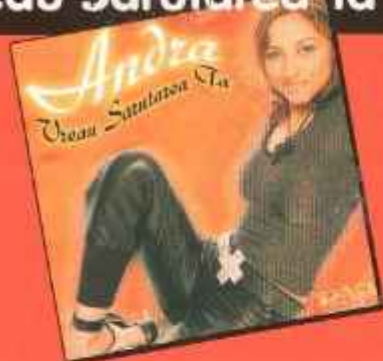
Cel mai cunoscut interpret al lui Superman, actorul american Christopher Reeve, se află de mulți ani într-un scaun cu roțile, în urma unui stupid accident de călărie, petrecut în 1995.

Reeve n-a încetat nici o clipă să spere în vindecare. Între timp, a primit Premiul pentru întreaga activitate, în cadrul ceremoniei World Award, de la Hamburg – nu pentru fostele sale performanțe cinematografice, ci pentru felul în care, paralizat, s-a dedicat luptei pentru sprijinirea persoanelor handicapate. ■

Destin

Andra - Vreau Sărutarea Ta

Albumul Andra poartă numele megahit-ului "Vreau Sărutarea Ta", piesă ce i-a adus încrederea și nominalizare pentru "Best Romanian Act" la premile MTV din această toamnă. Piesa este cântată alături de Tiger One, cel care semnează și compoziția, și apare pe album în două versiuni. Pe lângă acest single albumul mai conține alte șapte piese, care pun în valoare vocea specială a Andrei, voce care îi permite să abordeze cu ușurință stiluri muzicale diferite, rămânând la același nivel calitativ.

Albumul Andra - Vreau sărutarea ta este un produs Space Music, distribuit exclusiv de Media Services.

1. Vreau sărutarea ta - radio edit
2. Alina viată
3. Da-mi o clipă
4. Poate
5. E vina ta
6. Vreau sărutarea ta - extended version
7. Speranța mea
8. Vrei să-mi cumperi dragostea
9. Easy love

Ian McEwan - Ispășire

Debutând ca o cronică de familie, romanul este, de fapt, o meditație despre locul scriitorului în lume și despre influența lui asupra vieților altora prin modul în care înțelege să caute "adevărul" în momentul când, intrată în adolescență, protagonista cărții, Briony Tallis, își dă seama că dorește să abandoneze lumea himelelor, pentru a scrie despre oamenii din jur și despre viața reală, simțul său exagerat al ordinii și justiției o împinge spre un act social greșit, de pe urma căruia vor avea de suferit atât familia sa, cât și cei asociați cu ea. La bătrânețe, scriitoarea din succes care a devenit Briony va medita asupra consecințelor faptei ei, pentru a cărei ispășire și-a petrecut de fapt întreaga viață. Ispășire este, parțial, și un roman istoric, romancierul realizând pagini antologice despre dezastrul de la Dunkerque și viața eroică a londonezilor din timpul Blitzkrieg-ului din 1940.

Editura: Polirom
Preț 209.000 lei

Ciocolată cu dragoste

CIOCOLATA CU DRAGOSTE este o fabulă comică despre modul în care degustarea plăcerilor vieții poate schimba o persoană, o relație, un oraș. Este o poveste amuzantă despre tentatie, represie și puterea eliberatoare a simțurilor.

cu: JOHNNY DEPP, JULIETTE BINOCHE
regia: LASSE HALLSTRÖM
premiu: 2001 - 5 nominalizări Oscar (Actrita în rol principal, Actrita în rol secundar, Muzică originală instrumentală, Cel mai bun film)
Preț: 399.900 lei

Top 10 carte diverta

1. 11 MINUTE • P. Coelho, HUMANITAS
2. AL CINCILEA MUNTE • P. Coelho, HUMANITAS
3. ALCHIMISTUL • P. Coelho, HUMANITAS
4. DE VEGHE ÎN LANUL DE SECARĂ - J.D.Salinger, POLIROM
5. FRUMOȘII ÎNVINȘI - L.Cohen, POLIROM
6. MAESTRUL • J. Grisham, RAD
7. MANUALUL RĂZBOINICULUI LUMINII • P. Coelho, HUMANITAS
8. DRELE - M.Cunningham, POLIROM
9. STAR WARS vol. 7 - Umbrela Imperiului • S. Perry, AMALTEA
10. HARRY POTTER vol.4 - Pocalul de Foc - J.K.Rowling, EGMONT

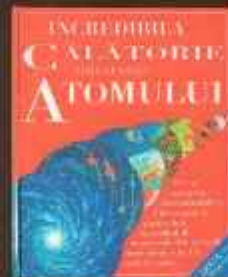
Top 10 muzică diverta

1. D-ZONE • DISCO-ZONE
2. COMPILAȚIE • CUTIUTA MUZICALĂ 3
3. AMADEUS • MERIDIAN
4. PAULA SELING • FĂRĂ SFÂRȘIT
5. COLOANA SONDRĂ CLONA
6. COLOANA SONDRĂ CLONA VOL.2 (VERS. I.B. SPANOLĂ)
7. HOLOGRAF • PUR SI SIMPLU
8. VARIOUS • MEGAMIX SETE DE DIS
9. NICOLA • BEST OF
10. SCOOTER THE STADIUM TECHNO EXP

Câștigătorul concursului organizat de DIVERTA din Flacăra nr. 10/2003 este:
Florin Stari București

Concurs diverta

Carte, Muzica, IT&C, Papetarie

Premiu
Incredibila
Călătorie spre
centrul Atomului

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este
26 noiembrie 2003, data poștei

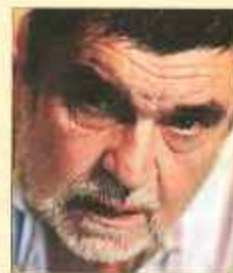
Dulapul

Le placard, Franța, 2002 - 90 minute
Distribuit de: NEW FILMS ROMANIA

Să faci o comedie cinematografică **despre** – sau **cu** – homosexuali... Iată o idee cel puțin bizeră...! (dar numai în aparență).

François Pignon, angajat al unei întreprinderi-mamut – un om șters, solitar, bonal, dar extrem de cumsecade – află că va fi concediat (peșemne tocmai din cauza lipsei sale de personalitate). În pragul sinuciderii, un vecin mai vârstnic îi oferă o soluție de salvare: va organiza un soi de campanie secretă, din care să rezulte că François ar fi... homosexu-

Horia Pătrașcu

al! Ei, bine, din acest moment, întreaga întreprindere – în frunte cu directorul ei general – intră în panică: „mișcarea HOMO e la modă, au loc sărbători și carnavale... drepturile omului etc.... ce ne facem?!“ Și hotărăsc să nu mai dea afară... cel puțin pentru un timp; **ăsta ar fi subiectul**. Culmea e că acest subiect **NU ARE NIMIC COMUN cu homosexualitatea...**! Pentru că trebuie să fii cel puțin cretin ca să nu realizezi că problematica „celui de-al treilea sex“ este doar un **pretext**, pentru a face, în registrul comic, o radiografie a relațiilor umane contemporane în care, din păcate, predomină prostia, bărfa, oportunismul și această blestemată stare de spirit, numită **INTOLERANȚA...**!

Regizorul-scenarist **Francis Weber** folosește, în această încântătoare comedie, numele unor: **Daniel Auteuil, Gérard Depardieu, Thierry Lhermitte, Michel Aumont** sau **Jean Rochefort** (în roluri destinate parcă împotriva propriilor caractere)... și e greu să-ți imaginezi că lipsește măcar o petală, din această veritabilă FLOARE a școlii franceze de interpretare!

Auteuil (Pignon), **Aumont** (vecinul, de fapt unicul homo, de fapt!), sau **Rochefort** (directorul cel imbecil și pândit de strechea culpabilității) sunt, fiecare în parte, delicioși.

Iar **Depardieu** (în rolul brutei sportive) – de neuitat!

Pirații din Caraibe - Blestemul Perlei Negre

Pirates of the Caribbean - The Curse of the Black Pearl, SUA, 2003 - 138 minute
Distribuit de: GLOB COM MEDIA

În primul rând, este o producție **WALT DISNEY PICTURES** (ceea ce ne scutește de multe comentarii!); în al doilea, are o distribuție de excepție în vârful căreia strălucește, pur și simplu, **JOHNNY DEPP** (*Donnie Brasco* alături de Al Pacino, *Don Juan De Marco*, alături de Marlon Brando ș.a.); în cel de-al treilea, actorul de mai sus socotește că personajul său – Căpitanul Jack – se conduce în viață conform unei devize formidabile: „**NICIODATĂ să nu spui NICIODATĂ!**“; în al patrulea, în doar prima zi în care filmul a rulat în SUA la cele 3.023 cinematografe, încasările au depășit suma de 13.000.000 dolari!; în al cincilea, pentru că papagalul care stă pe umărul piratului Cotton (interpret: David Baile), s-a îndrăgos-

tit pur și simplu de urechea actorului, „din care îi făcea mare plăcere să ciugulească!“; în al șaselea, pentru că are la bază nu doar celebrele filme ale trecutului cu Errol Flynn sau Douglas Fairbanks, dar și actuala „zonă a piraților“ din celebrul parc de distracții **DISNEY-LAND**; iar în al șaptelea rând – și ultimul! – pentru că aceasta **NU ESTE** o cronică cinematografică în sensul clasic al cuvântului, ci o sinceră invitație adresată tuturor spectatorilor (copii, tineri, dar și celor ajunși la vârsta cea jalnică), de a vedea și re-vedea acest film romantic, totodată extrem de modern și spectaculos, cu un umor debordant (vezi, de pildă, scheletele piraților ce apar... numai la lumina lunii)... **PUNCT.**

Dragoste la a doua vedere

I'm with Lucy/ Autour de Lucy,
SUA-Franța, 2002 - 90 minute
Distribuit de: NEW FILMS ROMANIA

„Această comedie este atipică – dă să ne explice regizorul Jon Sherman – la New York, ca și la Paris sau Berlin... (la București – Nu, n.a.)... sunt mii de fete ca Lucy care nu știu ce să mai facă pentru a găsi pe cineva și care sunt gata să recurgă la «întâlnirile oarbe»”.

„Comedie atipică”?! – îndrăznim noi a spune. Aiurea: e chiar „TIPIC-CONTEMPORAN-AMERICANĂ” (dintr-acelea la care spectatorul râde de-i plesnesc urechile la vederea unui hot-dogs ficit în fierbere dar care devine băț la vederea frumoasei bucătărese – șau, mai nou, la noi: doar la auzul unei vorbe de duh referitoare la o anumită numărătoare a căutatelor produse de Paști, propusă la vârful politicii dâmbovițene...!). Iar „întâlnirile oarbe” nu înseamnă nimic altceva decât maniera de a găsi (prin intermediul unei persoane, sau Internet), un „soț” potrivit celei dornice de a se mărita... **asta e tot!**

În cazul filmului nostru, eroina LUCY – la început împinsă de sora sa, apoi fascinată de joc! – își caută alesul, întâlnindu-se, la nime-reală, cu vreo cinci-șase posibili pretendenți:

un entomolog britanic obsedat de insecte, un tânăr regizor convins că a fost Iulius Cezar și obsedat de sex, o fostă glorie a baschetului lipsit de rafinament, un elegant ortoped cretin-delicat... și lista poate urma. Filmul durează exact 90 de minute, iar dacă ar dura, să zicem... **6 ore!** – ar fi cam același lucru: o actriță frumoasă, un dialog oarecum inspirat, câteva scene de mini-sex... și cam asta ar fi

tot! (Este un „Thriller sentimental”, mai susține regizorul; Doamne, Dumnezeu!).

Vă jur – și repet, într-un fel! – că, dacă filmul ar dura chiar și ore în șir pe același subiect, te poți repezi între acte afară, în stradă, să-ți cumperi un sandvici: vei continua să vezi pelicula **cu aceeași plăcere...**! (dacă nu chiar mai ghiftuit din punct de vedere intelectual)...

Kate și Leopold

SUA, 2001 - 118 minute
Distribuit de: NEW FILMS ROMANIA

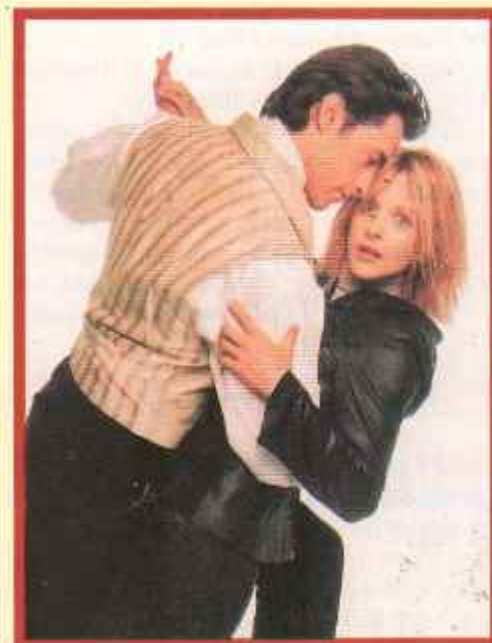
Aparent abstractă și ținând mai mult de S.F., formula „TUNELUL TIMPULUI” a fascinat încă de mult imaginația creatorilor de artă (un exemplu clasic este Mark Twain, care și-a trimis un blet „YANKEU taman la CURTEA REGELUI ARTHUR”!).

Ca orice tunel, chiar și cel **al timpului** are, oricum, două pătrunderi: una **la intrare**, alta **la ieșire** (sau, **invers** – după cum a demonstrat-o destul de recenta „Teorie a relativității” a lui Einstein, cea tulburătoare de minți, dar și înspăimântătoare în perspectiva posibilei ei aplicări într-un viitor nu prea îndepărtat!). Astfel încât – cel puțin într-un film ca acela de care ne ocupăm – nu mai poate mira pe nimeni dacă, din plină epocă victoriană (mai exact din 1876, când în New York abia începea construcția pilonilor podului Brooklyn și apăreau primii foto-reporteri), un anume **LEOPOLD**, cel de-al treilea duce de Albany, un

burlac încântător, se trezește, datorită unui accident, în plin Secolul XXI, îndrăgostindu-se de numita **KATE**, directoarea unei super-computerizate instituții...!

Este vorba așadar despre o **comedie romantică**, de mare întindere, având în rolurile principale doi actori de referință: **Hugh Jackman** – și, poate că mai ales, **Meg Ryan**; un film ce pune față în față, mai exact, rafinamentul, grația și bunele maniere ale unor vremuri trecute – și egoismul, pragmatismul și însingurarea actualei epoci digitale. Având un final cu totul neașteptat: nu „romanticul” se adaptează vieții moderne, ci **eroina** va fi cea care îl va urma, **în trecut**, prin... sinucidere (!!).

(Și încă un amănunt, final: dintre toate nominalizările pomenite mai sus, singura ce s-a concretizat **într-un premiu**, a fost pentru muzica filmului; autor – **STING!**)

„N-am timp să ascult discursurile unui bărbat în vârstă de 200 de ani, care n-a trebuit să muncească nici măcar o zi în viața sa.”

KATE – Meg Ryan

„Ce s-a întâmplat cu această lume? Aveți tot ce vă trebuie, tot confortul posibil, și cu toate acestea nu aveți timp să fiți integri!”

LEOPOLD – Hugh Jackman

Viața crudă a insectelor disecată la Teatrul din Ploiești

O adevărată „armată” de oameni de teatru dintre care mulți critici de specialitate au pornit spre Ploiești la 22 octombrie pentru a asista la premiera cu piesa *Din viața insectelor*, de Karel Capek, în regia lui Victor Ioan Frunză și scenografia Adrianei Grand.

aeriane (un avion în miniatură zboară prin sală, minute bune), muzicale (muzică live în scenă) și chiar olfactive, de la eșapamentul motocicletelor care parcurg scena.

În ciuda acestei dezițării de efecte și a costumelor sumptuoase, spectacolul este plin de emoție. Geniul marelui ceh, autor ironic și sensibil, mizantrop, dar plin de umanitate își găsește în montarea lui Frunză accente violente sau, după caz, patetice. Mulțumirea celor de față a fost justificată și de prestația actorilor care au încheiat o echipă de profesioniști. I-aș remarca pe toți, de la relativ tinerii „veterani” Raluca Zamfirescu și Marius Gălea la mai noi veniți Cristina Moldoveanu și Ada Simionică, precum și pe Otilia Pătrașcu, Dragoș Cămpănu, Ioan Coman,

Simpatia de care se bucură managerul ploieștean, teatrologul și regizorul Lucian Sabados și trupa sa de la Teatrul Toma Caragiu au fost adăugate zvonului că Victor Ioan Frunză „e în mare formă”.

Argumente: *Regele moare* de la *Theatrum Mundi* și *Hamletul* de la Timișoara.

Spectacolul, deschiderea stagiunii ploieștene, a fost o adevărată... lovitură de teatru impresionând în totalitate, cu o notă aparte pentru decorurile și costumele Adrianei Grand.

Spectacolul etalează un număr incalculabil de „efecte speciale” electrice, pirotehnice (un cerc de foc se stinge pe scenă la final),

Ionuț Burlan, Karl Baker, dezinvolti și expresivi. Protagonistul, omul căzut în lumea insectelor, la fel de criminală precum cea din care vine, este Andrei Vasluianu, cunoscut din câteva filme de succes, în primul rând din *Furia*. Jocul lui este plin de vitalitate și emoționează prin firească. Am admirat și debutul, la 18 ani, al tânărului muzician-actor Gălea Junior.

Opiniile specialiștilor au fost dintre cele mai favorabile. Printre ei l-am remarcat pe tinerii regizori Ada Lupu și Radu Afrim care vor pune în scenă în anul 2004 la teatrul ploieștean ce-și confirmă disponibilitatea spre junețe și valoare.

Andrei Vasluianu
și Ion Radu Burlan

Raluca Zamfirescu
și Ilie Gălea

Seara a început cu vernisajul unei expoziții de fotografii memoriale Karel și Josef Capek și s-a terminat cu un cocktail în foaiere, animat de un remarcabil și energic mini-recital de jazz al lui Lucian Sabados care este un pianist de forță. A lipsit de la acest moment tocmai vedeta serii, regizorul Victor Ioan Frunză însuși pe care, desigur, emoțiile și modul său exploziv de a trăi pregătirea unei premiere l-au epuizat. Dar cum prezentarea spectacolului și în București nu va întârzia prea mult, voi căuta să-l aflu impresiile cu acel prilej. Deocamdată l-am pus, printre acordurile de jazz, câteva întrebări lui Lucian Sabados.

Lucian Sabados: „Am acum trupa matură care poate juca *O scrisoare pierdută*!”

▼ Suntem la Ploiești, la câteva minute după cea dintâi premieră a stagiunii. Ce planuri ai pentru sezonul care începe, de fapt, azi?

– După spectacolul-eveniment realizat de Victor Ioan Frunză, va monta Radu Afrim, care a și început lucrul la Ploiești și a cărui propunere este foarte interesantă. Apoi voi pune eu în scenă *O scrisoare pierdută*. Cred că și spectacolul de astă seară a dovedit: am acum trupa matură care poate juca *O scrisoare pierdută*! Desenul regizoral l-am gândit de pe acum în amănunt.

– Teatrul Toma Caragiu are un număr mare de actrițe talentate, iar în piesa lui Caragiale e un

mare rol feminin! Cine va fi Zoe?

– E adevărat că sunt aici multe artiste care pot să-și asume roluri importante. Pentru Zoe m-am oprit la Nadia Sălăgean pe care o consider potrivită pentru acest rol și într-un moment foarte bun al carierei sale.

– La ce festivaluri va participa Teatrul Toma Caragiu în această iarnă?

– Am avut anul trecut spectacole remarcabile care ar fi justificat prezența noastră în Festivalul Național de teatru și care se joacă și acum cu casa închisă. Ca teatrolog aș spune chiar că nu toate spectacolele selecționate se pot compara cu ale noastre. Mulți critici îmi

dau dreptate. Dar, ca și la fotbal, decizia e numai a selecționei. Vom participa însă la Festivalul Teatrului Scurt de la Pitești cu *Cafeaua domnului ministru*, o satiră politică pe care am reluat-o cu o distribuție modificată.

– Ca regizor vom vedea curând, dar ca pianist ești sigur în mare vervă.

– Jazz-ul e a doua pasiune a mea după teatru. Teatrul Toma Caragiu e locul unde săptămânal se pot asculta concerte de jazz de o calitate impecabilă. Deunăzi am avut ca oaspete o formație din Los Angeles. Asta mă stimulează și pe mine să pun mai des mâna pe clape.

Un dialog cultural

Săptămâna Dramaturgiei Austriece la București

În perioada 20-24 octombrie 2003, a avut loc, la București, *Săptămâna dramaturgiei austriece*. Teatrele Act, Odeon, Nottara și Teatrul Național Timișoara au prezentat spectacole după texte ale unor autori austriece precum Thomas Bernhard, Werner Schwab dintre contemporani, dar și ale unor Arthur Schnitzler și chiar... Franz Kafka. Marele ceh nu e un austriac sui-generis ci, în fond, ce să facem, „supus austriac”.

De asemenea, în fiecare dimineață s-au organizat colocvii pe teme precum: teatrul ca expresie a politicului, teatrul și emoția, arta traducerii, poezia realului, la care au luat parte

creatori de teatru, personalități din sfera politicului, profesori universitari, sociologi.

Deschiderea manifestării a avut loc în foaierul Teatrului Odeon, luni, 20 octombrie, ora 11.00, în prezența corpului diplomatic al Ambasadei Austriei la București și a unor personalități ale vieții culturale și politice din Viena și din București.

Manifestarea a fost deschisă de doamna Dorina Lazăr, directoarea Odeonului, iar colocviul care a urmat a fost moderat de dr. Al.Todericiu, politolog de origine română din Austria. Au luat cuvântul numeroși dintre oaspeții austriece și dintre participanții români

incitați de tema: „Teatrul ca expresie a politicului”. Nu au lipsit contradicțiile, dar spiritul general a fost constructiv.

Săptămâna teatrului austriac, după cum au sperat organizatorii – Ambasada Austriei din București, *Wiener Bezirksfestwochen*, *Pygmalion Theater Viena* și Ministerul Culturii și Cultelor din România – a pus în dialog, prin propunerile de spectacol, nu numai discursul emoțional, ci și pe cel teoretic, încercând să compare răspunsurile celor două culturi la întrebările fundamentale legate de existența, sensul și funcționalitatea teatrului.

Azi în Timișoara, ...

Am asistat în aceeași seară la spectacolul Teatrului Național din Timișoara care s-a constituit în evenimentul săptămânii prin faptul că trupa timișoreană e un oaspete mai rar.

Puterea obișnuinței este o piesă emblematică pentru Thomas Bernhard jucat „azi în Timișoara” și încă de mai ieri în toată țara. De pildă la Teatrul Act.

Regia i-a aparținut unui tânăr regizor austriac, Tino Geirun. El a apăsat mult pe latura grotescă, musiliană să zicem, a piesei. Un text bine condus, mizând pe replica repetitivă, pe mișcări mecanice de panoptic, cam ca în piesele de început ale lui Vișniec. Un director de circ scăpătat se încorporează să-și silească angajații să cânte un cvintet de Schubert deși nici el măcar nu e în stare să emită vreo notă muzicală. Ei se... obișnuiesc cu dictatura, răul, opresiunea. Nu mai pot trăi unii fără de alții.

Trupa timișoreană a produs o impresie plăcută iar Traian Buzolanu (Directorul circuitului) a dat tonul și în piesă. Premiera pe țară a piesei lui Bernhard și prezența teatrului mittel-european al Timișoarei s-au potrivit perfect la deschiderea unui mini-festival de ținută, impecabil organizat.

La ora când scriu aceste rânduri, la Teatrul Odeon se pregătesc primele reprezentații cu o premieră absolută: *Veronika se hotărăște să moară*. Va fi un spectacol de Gelu Colceag cu o dramaturgie a sa și a actorului George Bănică după romanul binecunoscut al lui Paulo Coelho. Să nu uităm că Bănică este el însuși autorul unui roman: *Pomo-politica*. În distribuția *Veronikăi...*, nume sonore: Cătălina Mustață, Florin Zamfirescu, Irina Mazanitis și mulți alții. *Veronika* are totul în viață și totuși vrea să moară. De ce? O să vedeți curând! Teatrul Odeon prezintă astfel a doua dramaturgie după Paulo Coelho ceea ce arată un simț comercial remarcabil. Cum prolificul portughez scrie cel puțin o carte pe an, subțire, ce-i drept, scenele românești și autorii de dramaturgie vor avea mult de lucru, iar fanii Coelho numeroase seri plăcute!

pagini realizate de Horia Gârbea

GEORGE ARION

Anchetele unui
detectiv singur

-5%

în rețeaua **diverta**

Anchetele unui detectiv singur, de George Arion

480 pagini. 99 crime elucidate de un detectiv singuratic și fără
nume în 99 de schițe datorate unui maestru al suspansului.

O performanță greu de egalat!

Vino cu acest talon la oricare magazin **diverta** din toată țara și primești
o reducere de din prețul de vânzare al celei mai noi cărți polițiste semnată
George Arion.

Dansând după 64 de ore de **nesomn**

Să fii cinstit. Să nu înfrumusețezi nejustificat. Să dai uitării dansul îndulcit, plin de briz-brizuri delicate și să te arăți în toată puterea ta de trup tânăr, supus mișcării cotidiene. Să dai, totuși, sens, vântorii zilnice, descompunând-o în gânduri mici, în pași mici. Gabia: „Îmi place să gândesc. Iar frumusețea dansului nu mă mai preocupă. Acum mi se pare destul de ușor să pui o muzică frumoasă, să faci mișcări frumoase, totul să arate frumos. Pe mine mă preocupă gestul frust.” Un dans din dansul străzii este exercițiul lui Gabia. Un dans mental lucrat, dar de o concretă oboseală. Epuizantă. Momentul său din spectacolul produs de *British Council*, pe muzica *Bălănescu Quartet* vorbește despre limite. Dansatori, asemeni muzicanților, au în față partituri pe care le urmează cu strășnicie. Scurte exerciții de mișcare, un du-te vino rapid, în care mersul înapoi pare a fi esențial. Gabia ridică mersul înapoi la rang de artă, pentru că muzica arată că aici se petrece ceva mai mult decât un experiment. Totuși, Gabia nu pare a fi legat prea mult de muzică. „Tot ceea ce am făcut acolo s-ar fi putut petrece foarte bine și în liniște. Sigur, muzica lui Bălănescu e excepțională și a fost benefic faptul că e o linie repetitivă, cumulatorie.” În dansul contemporan mișcarea indică un traseu al gândului. Nu și al sentimentului? „Nu vreau să fiu neapărat rece, cerebral. Totul e făcut cu sentiment. Dar eu l-aș numi, mai degrabă, intenție. Dragostea ține de intenție. Mie mi se pare că poate să aibă poezie și montajul unui televizor pe scenă. Dar contează și cine privește spectacolul. Contează atmosfera pe care o reușești, mai puțin estetica facilă, pitorească.” Colegii săi de dans, executori siliți de împrejurări artistice, se supun unui stres pe 196 de metri. Atât au adunat fiecare, deplasându-se în fel și chip, Carmen Coțofană, Ioana Popovici, Florin Fieroiu și coregraful, Eduard Gabia. Pe măsură ce obosesc, dansatorii se opresc, fără să existe un moment fixat pentru asta. Fiecare după puteri. „Și după motivație. Și după cât de onești sunt”, clarifică Gabia. „Pe mine mă interesează consumul, mă interesează ceea ce se întâmplă cu trupul în timp, cum se transformă mișcările atunci când intervine oboseala. Cum suportă mușchii toate astea, cum se accelerează respirația.

Eduard Gabia pe scena Festivalului de dans București. VEST: aleargă, merge, sare, se târâie, se rostogolește, aleargă iar, iese, obosește. Fără finețuri, fără delicatețuri trupesti. Gabia nu urmărește o rafinare a gestului dar nici nu și-o refuză neapărat. „Vreau să scap de mirajul scenei, să ajung la o estetică justă, onestă.” Cu cât obiectul muncii, trupul, este mai aprig folosit, cu atât limitele acestuia sunt mai vizibile, arată Gabia. Mergând, alergând, transpirând.

Suntem reali. Suntem trupuri diferite. Consumuri diferite.” Pasiunea de a duce lucrurile la extrem, de a cerceta limite, de a depăși limite, l-au adus pe Eduard Gabia în situația de a experimenta extenuant. Pentru celălalt spectacol al lui, prezentat în Platforma Balcanică, *Bonus*, s-a pregătit halucinant: nu a dormit 64 de ore; a băut întruna alcool, a observat că în orice punct al experimentului motivația era cea care impunea limitele, și nu neapărat rezistența fizică. O altă obsesie a lui Gabia: minciuna scenei. „Scena e o convenție, clar. Poți să lași convenția să fie total mincinoasă sau poți s-o faci cât se poate de adevărată într-o anumită conjunctură. Nu sunt de acord cu imitarea crudă a realității. Dar poți să indici despre ce realitate vorbești. De pildă, o bătaie pe scenă nu m-aș încumeta să fac. La fel, mi se pare foarte greu să mori pe scenă. E fals. N-am văzut pe nimeni să moară bine. E o limită a scenei.”

Pe cât e moartea de mincinoasă pe scenă, pe atât e de vitregit dansul contemporan de autoritățile române. Doar centrele culturale străine susțin cu

Gabia în spectacolul *Paradis serial*

adevărat activitatea dansatorilor români. Peste hotare se produc ei cel mai bine. Asta e marea supărare a lui Gabia. Orice supărare produce, firesc, mișcare. „Am trimis un protest Ministerului Culturii prin aprilie, când am avut un spectacol la Teatrul Odeon prezentat special pentru ministrul francez al culturii și omologul său român. În timp ce ministrul francez ne-a urmărit cu interes, dl Răzvan Theodorescu l-a așteptat la Capșa, semn că nu se sinchisește de ce făceam noi pe scenă. Dacă îl chema Irina Loghin probabil că venea”, spune Gabia cu năduf. El crede că guvernanții culturii nu sunt interesați de dans dintr-un viciu de educație. Nu sunt informați. Nu cunosc fenomenul. Nici un director de teatru românesc nu s-a arătat interesat de a prelua măcar unul dintre spectacolele prezentate în festival. În timp ce din partea producătorilor străini a curs cu invitații. Gabia a fost ales să-și prezinte spectacolul, *Bonus*, la Praga, în Florența, la Lyon... Tocmai de aceea, ca să se înțeleagă cei cu fenomenul, el își propune să facă repetiții în fața Ministerului Culturii. Cică acolo nu se înaltează spectaculos, nici măcar târâș-grăpiș, ci de-a dreptul de-ambou-lea. Va putea Gabia să-i învețe și alte mișcări?

text **Gia Iova**

foto **Robert Hancianec**
și **Matei Branea**

Vacanta de Craciun la Paris 295 euro

Circuit autocar 10 zile

Servicii incluse in pret: transport cu autocar modern; cazare 9 nopti; ghid insotitor.

Revelion pe Champs Elysees 295 euro

circuit autocar 10 zile

Servicii incluse in pret: Transport cu autocar modern; cazare 9 nopti; ghid insotitor.

Feerie la Paris 495 euro

circuit autocar 11 zile

Servicii incluse in pret: Transport cu autocar modern; cazare 10 nopti; ghid autorizat.

Revelion la poalele Olimpului 160 euro

sejur autocar 6 zile

Servicii incluse in pret: Transport cu autocar modern; cazare 4 nopti; ghid specializat.

Revelion in Grecia Olimpica 220 euro

sejur autocar 7 zile

Servicii incluse in pret: Transport cu autocar modern; cazare + mic dejun 6 nopti.

Cazari in Alpi

Chamonix (Franta) 18 euro

Rezidenta este situata la 50 metri de punctul de urcare Aiguille du Midi si la 500 metri de centrul orasului. Cladirile sunt dotate cu lifturi.

Les Deux Alpes (Franta) 21 euro

Rezidenta ofera turistilor facilitati atat pentru schii cat si pentru petrecerile din timpul serii.

Val Thorens (Franta) 23 euro

Rezidenta este amplasata foarte aproape de partii, in inima celui mai mare domeniu schiabil din lume. Turistii pot opta aici pentru piscina, sauna sau baie turceasca.

Bad Gastein (Austria) 32 euro

Rezidenta are in dotare restaurant propriu, centru fitness si baby sitting gratuit. In pret este inclus micul dejun

Zell Am See (Austria) 43 euro

Rezidenta este situata intr-un loc pitoresc, langa lacul Zeel. In pret este inclus micul dejun si sauna, intre orele 15 - 17

Sarbatori in Europa

Citește oferta și rupe-o! ...la tușă prin Europa

ROUGE

Romantic Travel Studio
Calea Mosilor 145/2/Bucuresti
Tel: 210 15 16, 211 32 18; Fax: 211 07 03
Romantic Travel Sediul Central
Str. Mihail Georgescu nr.24/ 2/ Bucuresti
Tel: 326 04 35/ 36/ 37/38/ 39/ 40;
Fax: 326 30 36
office@romantic.ro
rezervari on-line: www.romantic.ro

Romantic Travel

Formula 1

Accelerând spre noi recorduri

Beneficiind de un monopost performant, pilotul german Michael Schumacher a reușit în ultimele două sezoane să doboare record după record. Singurele care i-au mai rămas de atins și de depășit sunt cele privind numărul de starturi în *Marele Premii* și de pole-position.

Jean Todt (în prim-plan), Barrichello, Schumacher și Corinna (în plan secund)

Adeseori, hazardul joacă un rol important în destinul unui mare campion chiar și atunci când este vorba despre Michael Schumacher. Cu toate calitățile sale, pe care le-a etalat din plin de-a lungul unei cariere prodigioase, probabil că nu ar fi devenit eroul de legendă din zilele noastre dacă șansa nu i-ar fi surâs. După cum se știe, debutul lui în *Formula 1* s-a produs la *Marele Premiu al Belgiei*, în august 1991: calificat pe locul 7, a abandonat din cauza unei probleme la ambreiaj. El l-a înlocuit atunci pe Bertrand Gachot, pilotul echipei *Jordan*, după ce acesta fusese condamnat la închisoare pentru că atacase cu spray lacrimogen un taximetrist.

De altfel, cadoul primit la vârsta de 5 ani – un kart – avea să reprezinte atracția definitivă pentru automobilism; după zece ani a devenit campion al Germaniei la karting, juniori; în

Jacques Villeneuve, canadianul a luat totuși trofeul, iar „Schumi” s-a trezit cu punctele anulate din acel sezon. Faptul că, după terminarea școlii, a lucrat ca mecanic auto constituie pentru el un mare atu în pregătirea personală a mașinii.

Având un contract cu *Ferrari* până în 2006 (se spune despre el că nu vrea să lase locul celor tineri), Michael are o remunerație anuală de 38 milioane de euro. În plus, din reclame primește alte 25-30 mil. euro. Posedă o avere estimată la 600 mil. euro constând în proprietăți aflate în Elveția și Norvegia, un avion, un iaht, mai multe automobile (bineînțeles, *Ferrari*) și motociclete *Harley-Davidson*.

Cele cinci titluri consecutive reușite de „căluțul cabrat” nu ar fi fost posibile dacă la Maranello nu s-ar fi constituit o adevărată familie, începând cu președintele Luca di

Montezemolo, directorul sportiv Jean Todt și cel tehnic Ross Brawn, continuând cu protagoniștii Michael Schumacher și „locotenentul” acestuia, brazilianul Rubens Barrichello, fără a omite întreaga echipă de proiectanți și tehnicieni. Bilanțul este pe măsură: 13 titluri atât la piloți cât și la constructori într-o existență datând din 1946. Prilej de mândrie cu atât mai mult cu cât *Ferrari* nu se află între primii șase producători de automobile din lume, fiind devansat de *Ford*, *Honda*, *Toyota*, *Renault* sau *BMW* în ceea ce privește vânzările.

Istoria sportului nu cunoaște prea multe exemple în afara lui Michael Schumacher și a ciclistului american Lance Armstrong care să fi dominat atât de categoric disciplinele respective. Chiar și în acest an, când a avut cel mai slab start de sezon (8 puncte din 30 posibile în primele trei etape), „Schumi” a triumfat în 6 dintre cele 16 curse, în pofida modificărilor de regulament, mai ales cele referitoare la locurile care intră în puncte.

Printre explicațiile invincibilității lui Michael se află și unele din sfera paranormalului. Astfel, se afirmă că el beneficiază de serviciile unui fizioterapeut indian, Balbir Singh, dar și de efectele unei brățări magice, primită de la românul Alin Albanu. De asemenea, el poartă un colier-amuletă pe care sunt gravate inițialele CGM (Corinna-Gina-Marie-Micky, soția sa și cei doi copii).

Deși un alt pilot legendar, precum Eddie Irvine, consideră că Schumacher a demonstrat că este cel mai bun din toate timpurile, Michael îl contrazice: „Ceea ce a reușit Fangio rămâne de neegalat. Mașinile erau niște sicrie pe patru roți”.

Deși un alt pilot legendar, precum Eddie Irvine, consideră că Schumacher a demonstrat că este cel mai bun din toate timpurile, Michael îl contrazice: „Ceea ce a reușit Fangio rămâne de neegalat. Mașinile erau niște sicrie pe patru roți”.

text Pompiliu L. Dumitrescu
foto AP Rompres

Podiumurile Formulei 1

- starturi: brazilianul Nelson Piquet 207, francezul Alain Prost 202, M. Schumacher 195.
- titluri mondiale: M. Schumacher 6, argentinianul Juan Manuel Fangio 5 (1951, 1954-1957), Prost 4
- curse câștigate: M. Schumacher 70, Prost 51, brazilianul Ayrton Senna 41
- pole-position: Ayrton Senna 65, M. Schumacher 55, Prost 33.

Trei dintre cele 25 de avantaje pentru membrii ACR

O premieră absolută în România : SALVAREA AERIANĂ A ACCIDENTAȚILOR PE CĂILE RUTIERE

27 martie 2003, o zi istorică pentru automobilisti: lansarea pe șoselele țării a elicopterelor de salvare aeriană. A fost semnat Protocolul de parteneriat între Automobil Clubul Român și Societatea Becker Aviation Trans S.R.L. care asigură logistica necesară, inclusiv elicoptere performante și, în perspectivă, avioane, pentru salvarea aeriană a victimelor accidentelor grave rutiere, când viața lor depinde de urgența transportării la unitățile medicale de profil.

Introducerea salvării aeriene racordează clubul nostru la practica existentă la cele mai puternice cluburi automobiliste din Europa și de pe alte continente.

Flotila de elicoptere pentru salvarea aeriană va fi pusă, de asemenea, la dispoziția organizatorilor de competiții naționale și internaționale de automobilism și karting, atât pentru supravegherea desfășurării acestora, cât și pentru intervenții de urgență.

Totodată, Flotila de elicoptere va putea fi folosită de membrii ACR, în cazul transportării lor sau a unor membri ai familiei acestora, la intervenții medicale de urgență, precum și în alte situații de forță majoră.

PERMISUL DE CONDUCERE INTERNAȚIONAL (PIC)

Permisul Internațional de Conducere asigură deplina legitimitate în circulația rutieră internațională. Este eliberat în exclusivitate de către Automobil Clubul Român, prin toate filialele sale. Forma și conținutul său au fost stabilite prin Convenția Internațională de Circulație Rutieră de la Viena din 8 noiembrie 1968, fiind identic în toate țările. Automobil Clubul Român eliberează aceste permise cetățenilor români, domiciliați pe teritoriul României, membri ai clubului, posesori de Permis de Conducere Național, cu vechime de minim un an, care se deplasează în străinătate cu autovehicule proprietate personală, precum și șoferilor profesioniști. Acesta este recunoscut în peste 150 de țări din Europa și de pe alte continente.

Permisul de Conducere Internațional scutește pe posesorul său de a purta asupra sa, pe teritoriul străin, o traducere legalizată a Permisului Național de Conducere, în 5 limbi de circulație internațională (engleză, franceză, germană, spaniolă, rusă) sau de transcriere a acestuia în caracterele limbii naționale ale statului respectiv.

Pentru eliberarea PIC se vor prezenta: cererea tip, carnetul de membru ACR, Permisul de Conducere Național în original și o copie xerox a acestuia, 2 fotografii de tip pașaport.

O mențiune suplimentară deosebită: amatorii de falsuri nu-și mai pot face jocurile; noul PIC, recent tipărit, expediat la toate cluburile partenere, exclude falsul.

SCRISOAREA DE CREDIT (SC)

Este un document de club emis în exclusivitate de ACR și recunoscut de toate cluburile partenere din AIT & FIA, venind în întâmpinarea membrilor ACR care se deplasează peste hotare cu automobilul. Scrisoarea de Credit are două categorii valorice: de 600 euro și, respectiv, de 1100 euro, dimensionate în cupoane aferente. Cupoanele Scrisorilor de Credit pot fi preschimbate total sau parțial și în număr în cazuri excepționale, după confirmarea Centralei ACR. Membrul ACR beneficiază peste hotare de ajutorul prompt al cluburilor partenere străine.

Un alt avantaj este că membrul ACR, beneficiar al SC, nu riscă să rămână fără bani într-o țară străină ca urmare a unor plăți neașteptate. Prin acest document este creditat cu o sumă pe care o poate cheltui în limita SC, sumă pe care o va înapoia clubului la întoarcerea sa în țară. Pe baza cupoanelor din Scrisoarea de Credit se pot achita costuri ocazionale de reparații și remorcare neprevăzute ale automobilului, asistență medicală (ca urmare a unui accident sau unei îmbolnăviri grave subite), asistență juridică în conexiune cu accidente, taxe pentru expertize tehnice, amenzi contravenționale, precum și alte cheltuieli.

Pentru a beneficia de o Scrisoare de Credit se impun anumite condiții: autoturismul propriu să nu fie mai vechi de 8 ani, să aibă Inspekția Tehnică Periodică efectuată la zi și o verificare tehnică generală a autoturismului cu maximum 14 zile înainte de solicitarea Scrisorilor de Credit.

Membrii ACR beneficiază, de asemenea, de un alt avantaj deosebit. La primirea Scrisorilor de Credit, acesta va achita doar 24 euro, pentru SC în valoare de 600 euro, și, respectiv, 33 euro pentru SC în valoare de 1100 euro, plătită în lei la cursul zilei.

Scrisoarea de Credit nu este valabilă pe teritoriul României.

„Cântând, am sentimentul că e divin ceea ce mi se întâmplă“

Emoții de glas curat

„Am găsit greu o casă de producție care să vrea să colaborez. Mulți m-au întrebat de ce am apărut așa de târziu. Probabil că am avut foarte mult de muncă de n-am alergat după succes. Oricum, nu sunt eu de vină. Tocmai pentru că fusesem pătită, faptul că am fost acceptată așa de repede a fost o surpriză. Nu-mi venea să cred. De ce până acum nu s-a întâmplat? E imposibil ca toți acești oameni care mă apreciază acum să nu mă fi văzut și în trecut.“ Colaborarea cu **BUG Mafia** n-a fost tocmai un compromis. Mai degrabă o nouă experiență. „Mulțumesc lui Dumnezeu pentru darul pe care mi l-a dat. Pot aborda orice gen de muzică. Și-mi place să învăț, îmi place mereu să schimb. Dacă nu mă apucam de altceva și mă încăpățănăm să cânt numai ce-mi plăcea mie, cred că nu aveam nici 2% din fanii pe care-i am acum.“ Nico n-a greșit. Fanii hip-hop au adoptat-o rapid. Luna viitoare chiar se anunță filmarea unui nou videoclip (al doilea alături de **BUG Mafia**) pentru piesa *Spune-mi unde*. Totuși, la mare, acolo unde a concertat toată vara, publicul lui Nico a ascultat numai jazz. „Jazz-ul face parte din viața mea. Anul viitor o să scot un album de cover-uri, jazz, soul. Colaborez cu un pianist foarte bun, Radu Alin. Nu consider muzica o afacere. E numai plăcere.“

Pe scena Cerebului de Aur, Nico a strălucit. Deși ea susține că la repetiții a cântat mult mai bine. Fără îndoială, Nico are clasă. Nu este numai un rafinament al vocii, ci al întregii prestații artistice. Gestul arde împreună cu vocea. Dincolo de talent se simte experiența. Vedeta Teatrului *Toma Caragiu* din Ploiești (secția revistă) știe să transmită emoție. Nu numai pe scenă. „Îl moștenesc pe tata. El era un emotiv, un sentimental. De la el am prins și gustul muzicii. Pe scenă nu mi se întâmplă să plâng. Doar plutesc. Am sentimentul clar că e divin ceea ce se întâmplă cu mine. Dar dacă ascult o piesă care mă emoționează, plâng mult. Mă descarc plăcut, frumos...“.

Cel mai mare fan al lui Nico este, fără îndoială, fetița ei, Alexandra (13 ani). Ba și colegii de școală o asaltează

A așteptat mult timp până să se afirme în cercul strâmt al show-bizz-ului românesc. A încercat pe la multe case de producție care n-au vrut-o, pentru că demo-urile erau pline de jazz și soul. Până când Intercont Music i-a deschis ușa, arătându-i alt drum, pe care se poate face comerț: colaborarea cu BUG Mafia avea să-i aducă succesul. Evoluția la Cerebul de Aur a demonstrat, însă, că Nico e din alt aluat. Nu este numai tehnică vocală, este, lucru foarte rar la noi, emoție.

ză cu cereri de poster. Alexandra știe toate piesele mămicii, în timp ce tatăl ei, Laurențiu, compune de zor. Abia de trei ani s-a apucat de compoziție, de când și Nico s-a afirmat mai mult. Nu întâmplător. „Soțul meu a fost de mic talentat. A terminat școala de muzică, e chitarist. E talentat de sus

până jos! Este un om de nota 10. Dacă nu era el, nu știu ce aș fi făcut. Am evoluat împreună, noi doi.“ Se vede că rețeta căsniciei fericite întru muzică este umată și de alte cupluri de la noi: Nicola și Matei Alexandru, Corneli Fugaru și Mirela Voiculescu Fugaru. Sunt cupluri solide. Cei tineri nu sunt atât de rezistenți, și nici productivi. Cum se trăiește, artistic? „Noi nu avem o viață sofisticată. Dimineata, prima se trezește Alexandra. Și soțul. El pregătește ceaiul, cafeaua, micul dejun. Pe la 10 jum'ate, 11, mă strigă, e deja târziu și trebuie să ajung la teatru.“ Nu e numai rutină, ci și creație. Cu banii câștigați în Japonia și China, unde a cântat în 1993-1994, Nico și-a făcut studio de înregistrări. Muzica nu e o afacere, dar e bine când vin și bani. Cu banii câștigați la Cereb și-a cumpărat boxe noi pentru studio. Experiența din Orient a ajutat-o să mai adună un succes. După Cereb a cântat împreună cu Shoo Baoliang, câștigătorul trofeului, o piesă populară chinezească. Și de o săptămână a aflat că a apărut un CD în Japonia, conținând piesele cântate de ea acolo. De la emisiunea *Sarabandă* (TVR), atunci când a apărut prima oară pe sticlă, și până la Cereb, a fost un drum încet, dus fără încăpățănare, dar plin, până la urmă, de noroc. „Eu cânt, trăiesc momentul și nu mă interesează discuțiile pe lângă. Nu sunt un om care să mă zbat pentru carieră. Dar sunt mândră și-mi mulțumesc mie că am ajuns curată și nevătămată până aici!“ Și noi suntem mândri când întâlnim vedete curate și nevinovate. Câte-ori mai fi în România?

text: **Gia Iova**

foto: **Intercont Music**

BONTON DĂ TONUL

APA TONICĂ DE LA BUCOVINA

"BonTon dă tonul bunei dispoziții. BonTon este mai mult decât o apă tonică: e o stare de spirit efervescentă. E o băutură care, în proporțiile potrivite, dă tonul amar-dulce-acrișor al cocktailurilor. Se combină și te combină cu tot ceea ce este de bun gust. E de bonton să bei BonTon!"

Vedete exotice la București

Salonul auto de la București a avut parte, printre altele, de două prezențe exotice remarcabile: Lamborghini Gallardo și Bentley Arnage T. Zvonurile apărute ulterior, legate de vânzarea încă din prima zi de salon, nu au făcut altceva decât să le confirme statutul de vedete. Lăsând la o parte prețul, ce face aceste mașini să fie speciale?

Bentley Arnage T

Dacă ai avea bani, mulți bani, ce mașină ai conduce în drumurile zilnice? Păi să ne uităm la oferta de top. Lăsăm la o parte SUV-urile pentru că nu au suficientă clasă și aruncăm o privire asupra campionilor luxului importați la noi în țară: Mercedes, BMW și... practic nimeni altcineva. Orî România este plină de mașini Mercedes și BMW. Nu-ți face nici o plăcere să parchezi în fața unui restaurant și să mai găsești alte două mașini similare în parcare. Ce să faceți, să stați și să vorbiți despre ultimul schimb de ulei? Nu e cazul. Așadar vrei ceva diferit. Ceva cu multă clasă. Ceva puternic și confortabil. Bentley este răspunsul. Nu vă gândiți la Rolls-Royce, am spus ce mașină ai conduce.

Dintre toate mărcile aliniate la cursa de la Le Mans în anul 1923 doar Bentley a supraviețuit.

De altfel, în anii '20 Bentley a câștigat trei astfel de curse. Apoi, marca a fost cumpărată de Rolls-Royce și de atunci s-a aflat în umbra prestigioșilor englezi.

Timpurile s-au schimbat și acum Bentley este deținut de Volkswagen, iar Rolls-Royce este în proprietatea lui BMW. Concurența a fost relansată, iar câștigător este evident cumpărătorul, acela cu buzunare adânci de care vorbeam mai sus. Tot din studiile Bentley reiese că este vorba despre un bărbat care are în jur de 50 de ani, și-a câștigat singur banii și este atras de atributele mărcii: raritate, tradiție și putere. Cică în lume ar fi cam 55 de mil de astfel de oameni. Câți se găsesc în România rămâne de văzut.

La prima vedere Bentley Arnage T nu este o mașină pentru șofer, ci mai degrabă una pentru pasagerul care stă comod pe bancheta din spate.

Nimic mai fals. Atunci când ai la dispoziție un motor V8 cu două turbine și o capacitate cilindrică de 6.750 cc care dezvoltă 450 de cai putere vrei să stai la volan. Dacă la asta mai adăugăm și faptul că anul acesta câștigător în faimoasa cursă de 24 de ore de la Le Mans este tot Bentley, atunci nu cred că mai există dubii. Arnage T este o

mașină sportivă chiar dacă are 2,5 tone. Nu există nici o altă explicație pentru faptul că ajunge la 100 km/h în 5,5 secunde și atinge o viteză maximă de 270 km/h. La asemenea viteze ținuta de drum este un compromis ideal între confort și stabilitate.

Infuzia de capital din partea lui Volkswagen a dat roade. Nemții nu au aruncat pe geam investiții de 500 milioane de dolari. Bentley își dezvoltă singur motoarele și construiește manual fiecare mașină. „Tot ceea ce doriți dumneavoastră, domnule” este sloganul după care se construiesc mașini unice. Practic, un client poate comanda materiale, dotări extra, culori și multe altele. Despre culori se spune că nu sunt limitate. Orice combinație este posibilă. În fond, cumpărătorul plătește cam un sfert de milion de euro. La banii aceștia trebuie să fii mulțumit cu produsul primit. Iar mulțumirea vine de la o mașină care este con-

struită în tradiția materialelor de cea mai bună calitate. Lemn de esență rară, piele fină, geamuri cu vizibilitate maximă și metal, nu plastic sclipitor.

Nu se poate vorbi despre o mașină perfectă. Dacă îl cauți nod în papură ai șanse să îl găsești. Primul ar fi prețul, dar asta îl adaugă la caracterul de raritate. Al doilea este design-ul care aduce cam tare cu un Rolls-Royce, vechile obiceiuri. Iar al treilea ține de o seamă de componente care ar exista și pe BMW seria 7. Înțelegerea dintre Volkswagen și BMW a cuprins și folosirea în comun a unor piese. Un exemplu sunt

butoanele din plastic pentru climatizare. Un neajuns care poate fi cu siguranță sumontat atunci când vă veți comanda propriul Bentley Arnage T.

Lamborghini Gallardo

La fel ca și Bentley, Lamborghini nu mai este o companie de sine stătătoare. Micuța firmă a unui italian însetat de viteză și mereu în conflict cu marele rival, Ferrari, a fost înglobată în Volkswagen.

Asta a permis italienilor (tot ei se ocupă și acum de producție) să beneficieze de suficiente fonduri pentru a dezvolta produse noi și foarte competitive. În mod normal un producător auto în revenire aruncă o privire la competiție și face o mașină care să aibă cam aceleași caracteristici la un preț mai bun. Gallardo nu este un astfel de produs.

În cazul său, inginerii au creat o mașină care să fie peste Ferrari Modena sau Porsche GT2. Nu au vrut să-i prindă din urmă. Au vrut să îi privească în oglinda retrovizoare, ca să spunem așa.

Taurul are un design superb care inspiră forță, dar care, spre deosebire de produsele mai vechi, are și stil. Caroseria mașinii este produsă în întregime din aluminiu, un ajutor din partea fratelui mai mare Audi. Greutatea totală este astfel de doar 1.430 kg.

Motorul amplasat central, în spatele pasagerilor, este un V10 de 5 litri care dezvoltă 500 CP. Un calcul rapid ne spune că fiecare cal putere are sarcina de a pune în mișcare mai puțin de 3 kg. Un raport greutate-putere excepțional. De aici rezultă și performanțele.

Viteza maximă este de 309 km/h și accelerațiile sunt fulminante: 0 - 100 km/h în doar 4,2 secunde și 0 - 200 km/h în 14,5 secunde.

Așezarea motorului în spatele pasagerilor și a cutiei de viteze în spatele motorului face să fie foarte jos centrul de greutate. Evident, ținuta de drum este afectată pozitiv. Mașina stă bine pe roți, iar acestea, cu un diametru de 19 țoli, o fixează bine pe șosea.

Încercând să afle cam ce vrea un client de Lamborghini, producătorul a aflat că va fi

nevoit să producă o mașină cu care să poți merge din când în când și la serviciu. Atunci când vinzi anual cam 1.500 de mașini ești sub influența sintagmei „clientul nostru, stăpânul nostru”. Așadar, Gallardo este gândit să ofere confortul și siguranța unei mașini pe care o folosești zilnic. Interiorul este (se putea aște-

fel?) capitonat cu piele. Siguranța pasivă este garantată de airbag-urile frontale pentru ambii pasageri și de airbag-urile laterale care trebuie să protejeze capul și toracele. Între dotări se mai găsesc și sistemele deja clasice de control al stabilității, de reglare a tracțiunii și ABS. Interesant este și faptul că fiecare Gallardo are o cutie neagră similară cu cea de pe avioane. Toate sistemele sunt controlate de un creier electronic numit LIE Motormanagement.

În ciuda faptului că este mai ieftin decât rivalii săi, nu vă va fi ușor să achiziționați o astfel de mașină. Timpul de așteptare este cam de 2-3 luni de zile, iar prețul este în jur de 120.000 de euro, fara taxe.

text Mugurel Mărgărit

Marile premii
două autoturisme

oferte de
Romcar
importator oficial Ford

Ford **Mondeo TDCi**

SAMSUNG

4x televizor LCD 102 cm
și combo theater Samsung

oferte de

Genco

10x

card VISA
în valoare de
2.000 de euro

oferte de

HVB Bank

mă
abonez
și **Că**

Premii
S

2004 știg

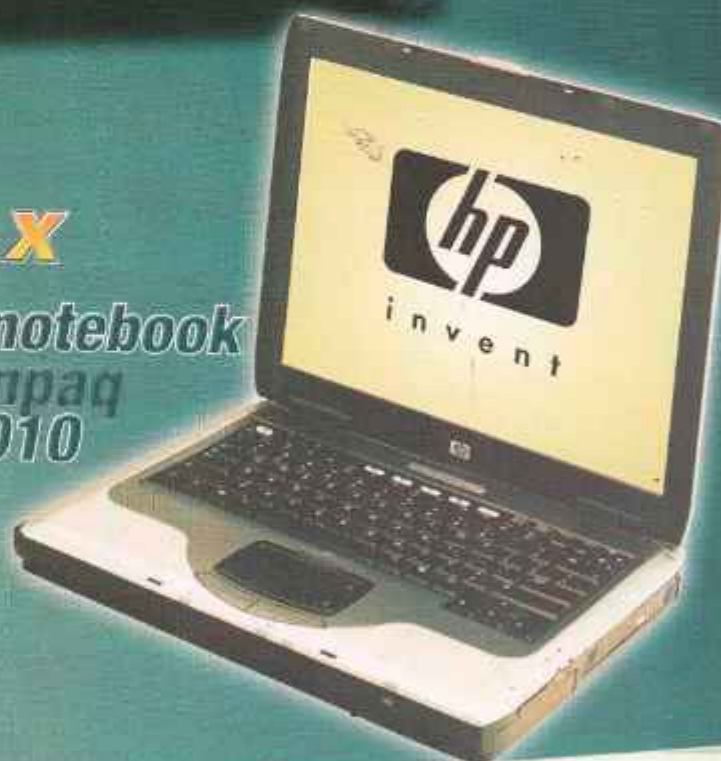
Ford**Focus**

ecial

o locuință de
30.000 de euro
oferită și
asigurată de

ARDAF

20^x notebook
HP Compaq
NX 9010

20^x
ceas
elvețian
LONGINES

HELVETANSA
watches/casasuri elvețiene

BUSINESS: NOTARI ÎNVÂRT O AFACERE DE 2.500 DE MILIARDE LEI PE AN

CAPITAL

SĂPTĂMĂNAL ECONOMIC ȘI FINANCIAR

Nr. 8, 20 februarie 2003
40 pagini
Preț: 11.900 lei

Abonamente: tel.: 011 30 1230
Publicitate: tel.: 011 30 30 30
Editor: Editura
Soc. Financ. de Investiții SA
Tel.: 011 30 30 30
Fax: 011 30 30 30
e-mail: info@capital.ro

www.capital.ro

ACTUALITATEA

DIN CULISE:
Firmele unită
bucurării posturilor
publice

ANALIZĂ:
Economie
cresce, nivelul
detalii...

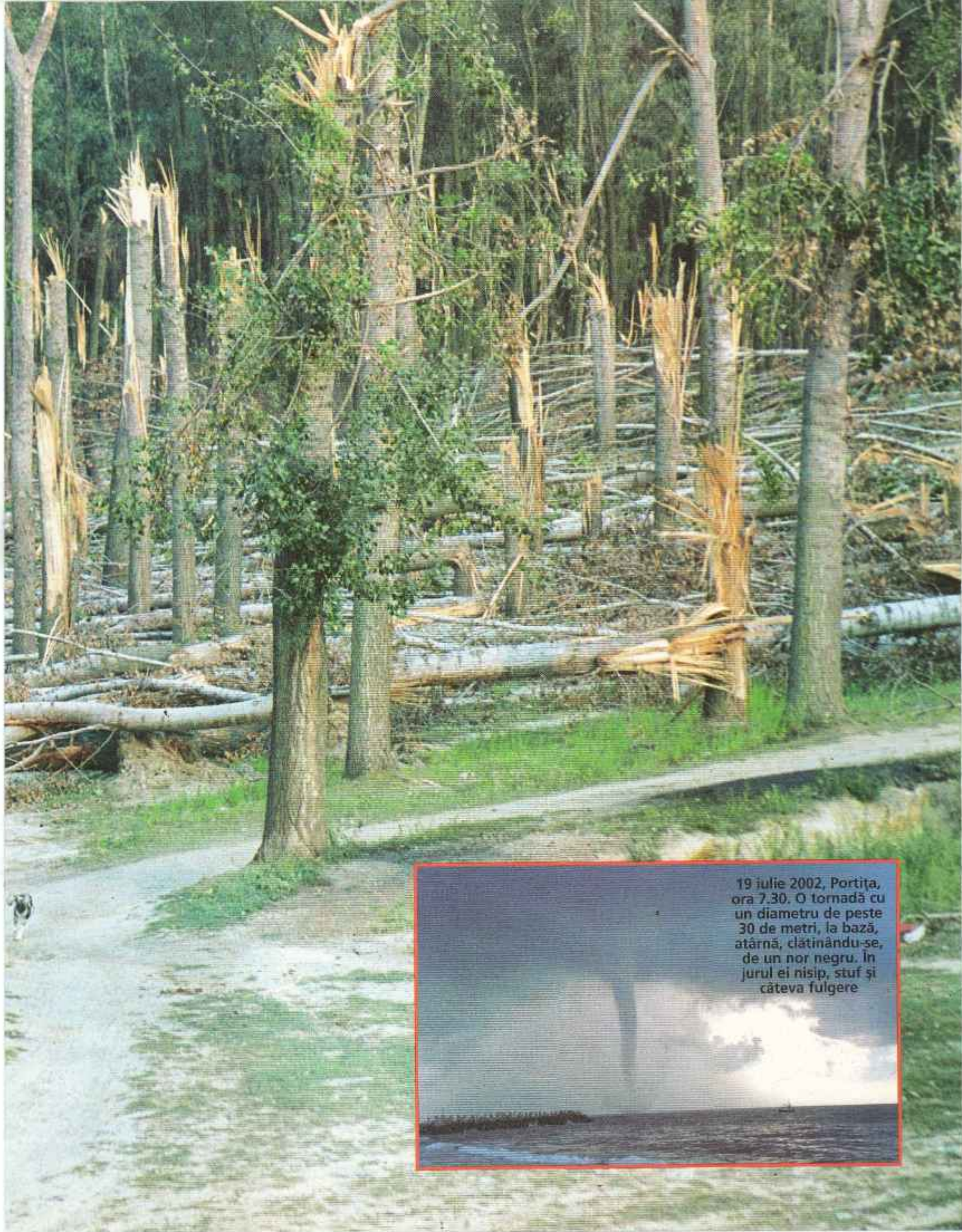
Detalii în Capital

Făcăieni, județul Ialomița, 12 august 2002. Trei morți, răniți de nu li se mai știe numărul, 34 de case sterse de pe fața pământului, peste 400 de gospodării afectate, 1.457 de sinistrați. Cam așa arată bilanțul primei tornade din România, în cifre. Nu s-a prea vorbit, însă, despre paguba cea mai însemnată. O comunitate din România a fost măcinată de disperare. „Casa era praf, fată moartă. Am rămas cu o farfurie, o galeată și o grămadă de moloz”, își amintește Elena Petre. „Când am văzut că se zgâlțuie casa, am ieșit afară. Era un cer negru, o vijelie cum n-am mai văzut. Parcă era fum, nu știu cum să zic, parcă cerul văjăia și s-a făcut ca o palmie. Vântul a ridicat acoperișul și au început să trosnească grinzile. Am crezut că am murit și am fost repartizat în Iad”, povestește Florin Stanciu. Între timp, sinistrații lor li s-au făcut niște parodii de case. La turnarea fundației simbolice s-a prezentat însuși președintele țării. Cu vorbe de mângâiere pentru niște amărâți loviți de soartă. Mai exact, le-a atras atenția că sunt cam leneși și cam hetivi.

dosar

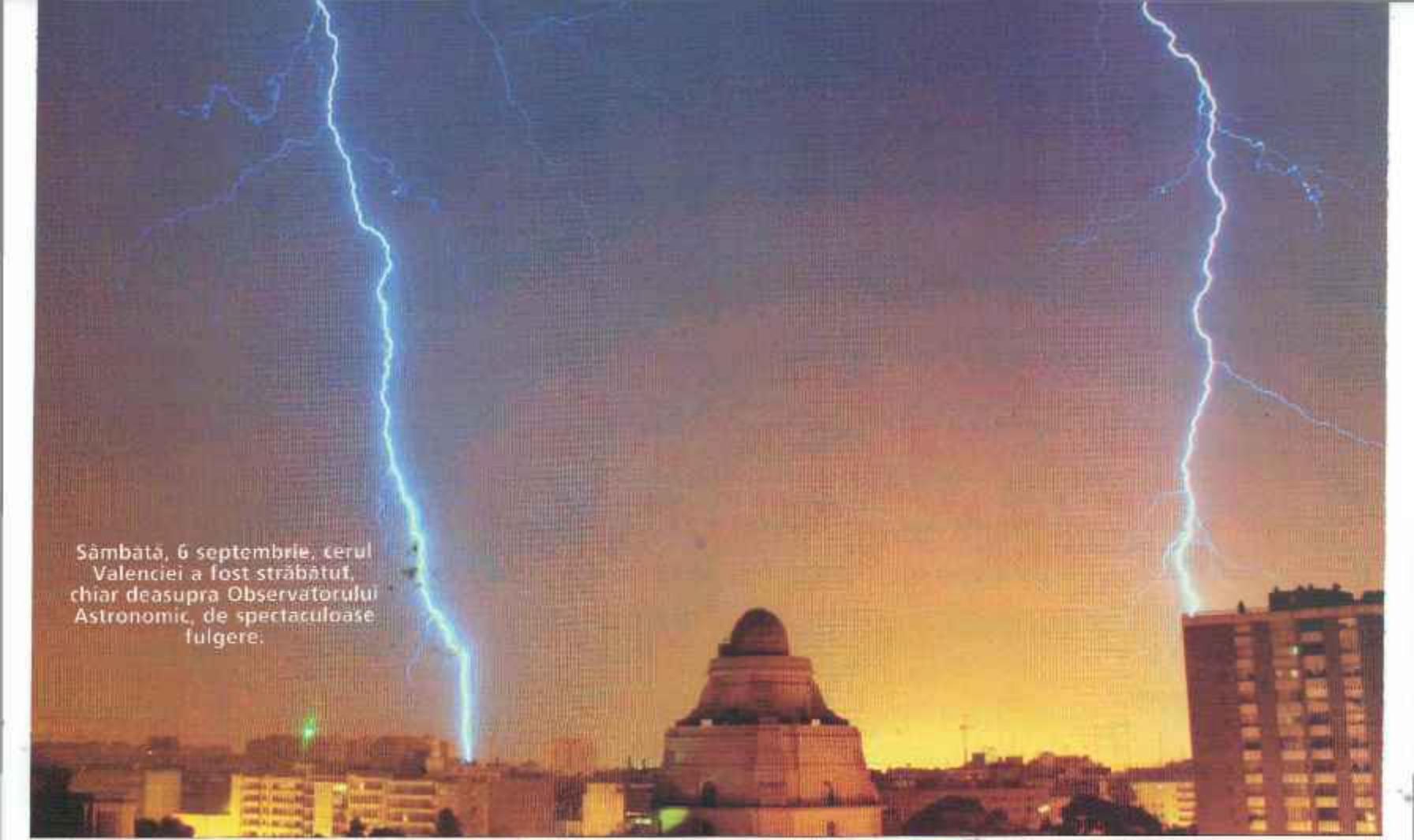
Clima care ucide

19 iulie 2002, Portița,
ora 7.30. O tornadă cu
un diametru de peste
30 de metri, la bază,
atarnă, clătinându-se,
de un nor negru. În
jurul ei nisip, stuf și
câteva fulgere

Sâmbătă, 6 septembrie, cerul
Valenciei a fost străbătut,
chiar deasupra Observatorului
Astronomic, de spectaculoase
fulgere.

Un american vizitează în canoă
piscina mașinilor îngrijite de
apă, pe autostrada 54, în
Beaumont, Texas, în 10
septembrie 2013. Deversul
acvatic a fost provocat de
interacțiunea furtunilor
tropicale Nori și Orla.

Ce Dumnezeu ne mai așteaptă!?

Vara anului 2003. Europa este lovită de o caniculă fără precedent, cu temperaturi-record. Numai în Franța mor, din cauza căldurii, trei mii de oameni, făcându-l pe ministrul Sănătății să declare că este „o situație excepțională” și că se poate vorbi de „o adevărată epidemie”. Un precedent comparabil datează din 1995, când, la Chicago, au murit 700 de oameni în trei zile. Guvernul francez intră în stare de alertă maximă, mai ales după ce opinia publică îl acuză că este incapabil să gestioneze situația. Drept urmare, în Ile-de-France sunt disponibilizate 1.000 de paturi, în cadrul așa-numitului Plan alb.

Restul continentului este și el devastat de

căldură, săptămâni de-a rândul. În România, Dunărea ajunge un fel de baltă și poate fi traversată pe jos. Din lipsa apei de răcire necesare, este oprită Centrala Atomoelectrică de la Cernavodă, pentru prima dată de la punerea ei în funcțiune. În multe orașe este raționalizată apa.

Când nimeni nu mai spera asta, cerul Europei se umple de nori și începe ploaia – mai întâi în vest, apoi și în est. Dar natura sare dintr-o extremă în alta, astfel că în unele țări se înregistrează furtuni cumplite și inundații. Nu pentru mult timp. Pe la mijlocul lui septembrie, vara pare resuscitată. În octombrie, la București oamenii circulau pe-afară în tricouri pentru ca în

ultima sâmbătă a lunii să ningă!

De altfel, de ani buni încoace nu prea mai avem primăvară și toamnă. Vreo șase luni pe an e foarte frig și în restul timpului anormal de cald.

Ce se ascunde în spatele acestor ciudățenii ale vremii și, mai ales, cum ne afectează ele? Nu în ultimul rând, ce Dumnezeu ne mai așteaptă?

În general, se știe că încălzirea globală a planetei este legată de poluarea industrială, care creează un adevărat efect de seră. Din când în când, se trag semnale de alarmă: se topesc ghețarii și calota polară, crește nivelul apelor, localitățile de pe țărmuri sunt amenințate. Lucrurile sunt însă mai complicate, pentru că temperaturi excesive nu sunt doar cele pozitive, care alternează aproape imprezvizibil cu înghețuri cumplite. Cu câțiva ani în urmă, marele oraș canadian Toronto a fost paralizat de o ploaie de gheață.

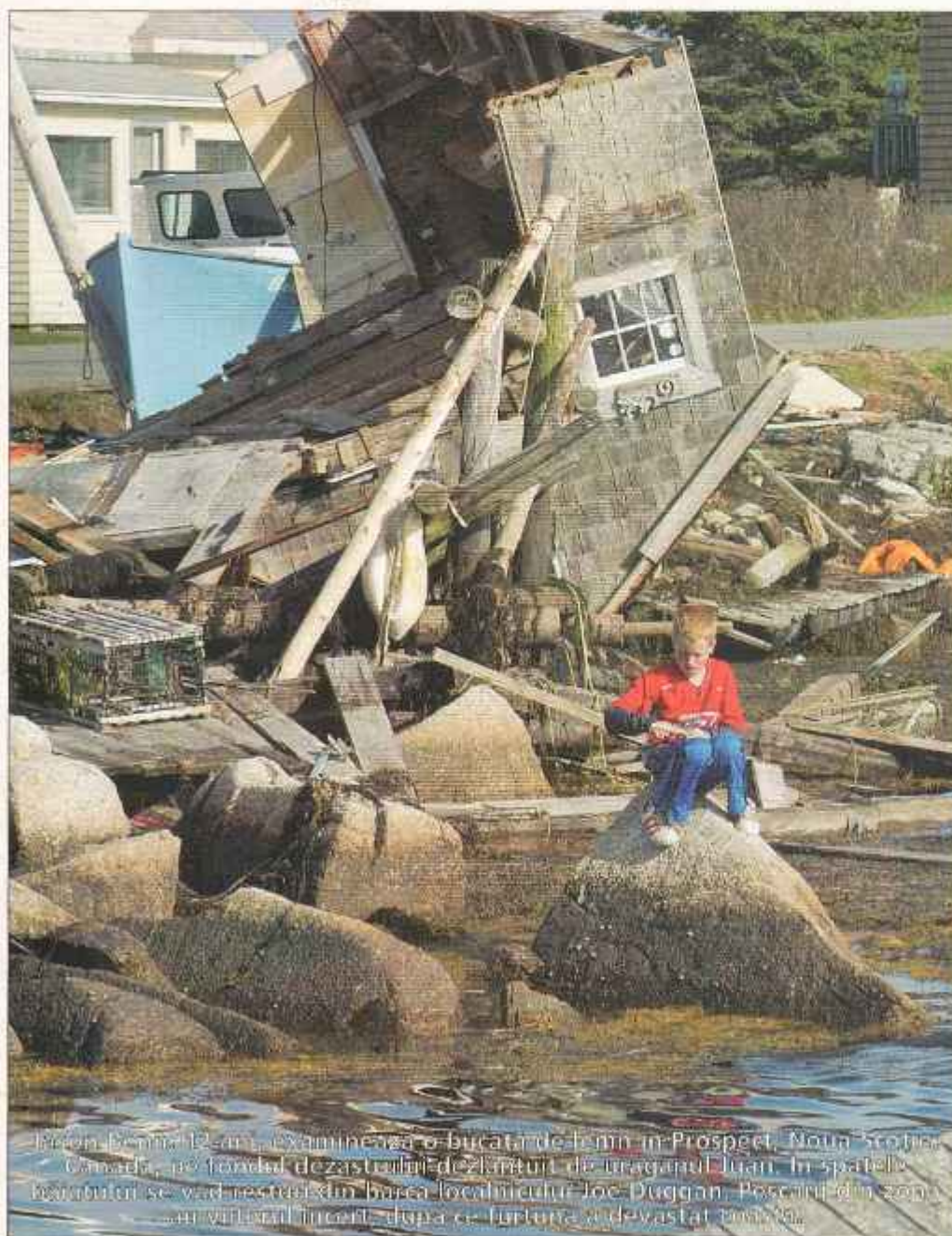
Guvernele lumii și organizațiile internaționale n-au rămas, firește, indiferente. S-au organizat consfătuiri, s-au semnat protocoale – cel mai important fiind cel de la Kyoto, pe care însă nu l-a ratificat tocmai cel mai mare poluator mondial, Statele Unite, se iau tot felul de măsuri. Dar clima continuă să-și facă de cap.

La capitolul poluare, România stă bine, dar asta numai printr-un sarcasm al sorții, căci după 1989 emisiile de gaze cu efect de seră au scăzut în principal datorită reducerii activității economice. Nu produci, nu poluezi! Nu asta pare să fie însă soluția.

Chiar și cei mai sceptici specialiști recunosc că în ultimul secol s-au produs schimbări climatice majore, suprafața Pământului s-a încălzit cu 0,3-0,6°C, iar ultimii ani au fost cei mai călduroși din 1860, de când au început să se înregistreze fenomenele meteorologice. În plus, au fost înregistrate o mulțime de evenimente meteorologice deosebite în întreaga lume: valuri de căldură, inundații, uragane, tornade, furtuni. Dezlănțuită, natura pare să se fi supărat pe noi.

România a semnat în 5 iunie 1992 Convenția Cădru a Națiunilor Unite pentru Schimbări Climatice. În noiembrie 1996 a fost înființată Comisia Națională pentru Schimbări Climatice. Un an mai târziu, la Kyoto, în Japonia, 161 de țări (inclusiv România) au finalizat un acord, denumit Protocolul de la Kyoto, care stabilește termenii și regulile de punere sub control a gazelor ce determină efectul de seră al Terrei. Conform documentului, până în anul 2012, cantitatea medie a celor șase gaze „vinovate” ar trebui să fie redusă cu 5,2% sub nivelul înregistrat în anul 1990.

Cercetătorii de la Global Hydrology and Climate Center au serioase dubii asupra faptului că schimbările climatice depind exclusiv sau prioritar de poluare. Astfel, în 1997 s-a dovedit că încălzirea

Un copil de 12 ani, examinează o bucată de lemn în Prospect, Noua Scoția, pe fondul dezastrelor dezlănțuite de uraganul Juan. În spatele băiețului se vede restul din bucărea localității Joe Duggan. Posibilități de salvare au rămas puține, după ce furtuna a devastat zona.

atmosferei în zona de acțiune a celebrului *El Niño* a fost cauzată de emisiile de acid sulfuric provocate de erupțiile a doi vulcani! De asemenea, ei atrag atenția că, deși de obicei fenomenele meteo sunt descrise la scară continentală sau oceanică, până la urmă ceea ce contează este scara umană, adică efectele produse asupra indivizilor umani.

Institutul Național de Studii Agricole din Franța inventariază următoarele efecte ale schimbărilor climatice (de remarcat că nu toate sunt negative):

- creșterea supradimensionată a unor vegetale (similar celor expuse la radiații)
- devansarea calendarului de înflorire și coacere
- extinderea geografică a agenților patogeni și a paraziților
- creșterea nivelului mărilor
- modificarea regimului pluviometric
- concentrația de bioxid de carbon în atmosferă s-ar putea dubla
- temperatura medie ar putea crește cu 2-4°C
- plantele acumulează mai mult zahăr, dar mai puțin azot (deci au o valoare energetică mai mare, însă deficit de proteine)
- plantele leguminoase se dezvoltă mai mult, în detrimentul cerealelor
- sporirea vitezei de creștere a arborilor cu 20-40%, însoțită însă de o mai mare sensibilitate la factorii de mediu (dezechilibre nutriționale) și de degradarea proprietăților tehnologice (mecanice și chimice)
- creșterea perioadei de înmugurire-infrunzire și întârzierea căderii frunzelor
- creșterea temperaturii lacurilor
- riscul dispariției unor animale și plante de apă
- scurtarea ciclurilor culturilor agricole mari
- devansarea perioadei de creștere a viței de vie, cu riscuri legate de înghețurile de primăvară
- vulnerabilitate crescută a culturilor la paraziți
- creșterea virulenței unor agenți patogeni (ținută în frâu de temperaturile mai scăzute)
- posibilitatea apariției unor noi maladii ale plantelor.

Una peste alta, schimbările climatice din ultimii ani par să fie doar începutul a ceva. Un ceva care ne privește și ne afectează pe toți. Un ceva care, la limită, poate însemna chiar o nouă eră în istoria Pământului.

Ce spun specialiștii

Virgil Constantin, bioterapeut: „Poluarea, chimică, fonică, nucleară, termică, afectează toate organismele vii, prin agresarea, modificarea și alterarea biocâmpurilor care au determinat diminuarea imunității acestor ființe. Dinamica și ritmul evoluției societății moderne sunt mult mai rapide decât capacitatea de adaptare a omului la noile condiții și astfel cresc perturbările auri umane care determină apariția diferitelor afecțiuni și boli fizice și psihice. Am constatat că, în ultimul timp, a crescut în mod alarmant numărul suferinșilor de boli cardiovasculare, nervoase, a bolnavilor de diabet, astm, diminuarea potenței bărbaților, sterilitate – atât la femei cât și la bărbați, iar stresul a

devenit o maladie generală a societății moderne, care a început să afecteze chiar și copiii, începând cu vârsta de 8-10 ani. Prin faptul că suntem supuși permanent unor vibrații puternice și atipice structurii fizice și psihice a ființei umane și pentru că, în loc să ne adaptăm naturii, încercăm să adaptăm mediul înconjurător intereselor și necesităților noastre de moment, nu facem altceva decât să alterăm natura și să ne autodistrugem lent, dar sigur.”

Conf. dr. Sabina Ștefan, catedra de fizică a atmosferei, Facultatea de Fizică, București: „Atmosfera Terrei suferă schimbări fără precedent în istoria omenirii și, deși variații atât de mari ca acestea s-au cunoscut în trecut geologic, viteza cu care au loc schimbările climatice astăzi este îngrijorătoare. Acum, pentru prima dată în istoria planetei, emisiile gazelor datorate activității

umane egalează și chiar depășesc emisiile de la sursele naturale. În ultimul timp, oamenii de știință au elaborat câteva teorii cu ajutorul cărora se pot explica dar și prevedea marile schimbări climatice ale Pământului. Premisa de bază a teoriei prafului vulcanic este că materia aflată în suspensie filtrează o parte din radiația solară, reducând-o cu 5% până la 10%, lucru care duce la scăderea temperaturii aerului. Teoria astronomică se bazează pe faptul că variațiile radiației solare sunt un factor principal ce controlează climatul Pământului.”

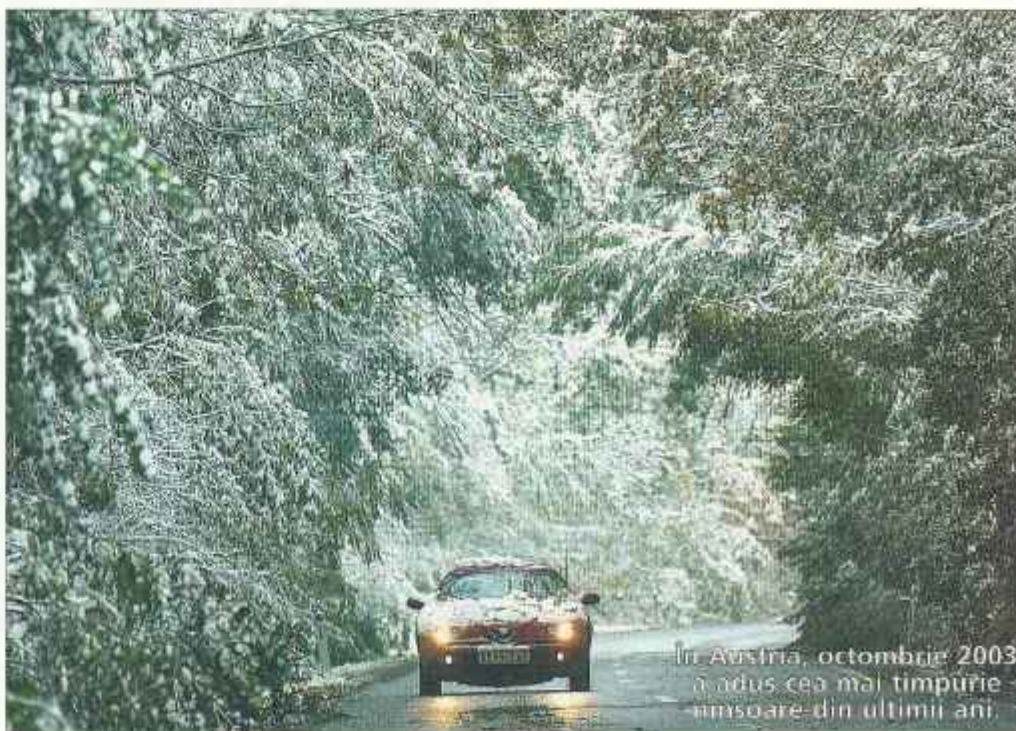
Dr. Aristida Busuioc, cercetător științific principal I, secretar științific al Institutului Național de Meteorologie și Hidrologie: „Fără existența așa-numitelor gaze cu efect de seră, temperatura medie globală a suprafeței Pământului ar fi de -18°C față de 15°C, cât este în prezent, ceea ce ar face planeta nelocuibilă. O

creștere continuă însă a concentrației acestor gaze conduce, pe termen lung, la aceleași consecințe dezastruoase. Chiar dacă se va stabiliza concentrația gazelor cu efect de seră, datorită inerției sistemului climatic, clima va continua să se încălzească. Pe de altă parte, multe efecte ale schimbărilor climatice care au fost prognozate acum 10-20 de ani că se vor întâmpla în secolul XXI sunt deja observate acum în stadiul lor inițial: creșterea nivelului mării, intensificarea ciclului hidrologic, retragerea ghetarilor montani, creșterea ariilor deșerturilor, creșterea numărului bolilor infecțioase (malaria), conflicte sociale și migrații în unele regiuni. În România, la nivel mediu anual pe țară, în secolul trecut s-a evidențiat o încălzire de aproximativ 0,3°C, ajungând până la 0,8°C la stațiile București-Filaret, Constanța și Roman. În ceea ce privește evenimentele extreme, s-a constatat în ultimele decenii o creștere a frecvenței zilelor foarte calde. Anul 2000 a fost deosebit de cald și secetos în toată țara, cu anomalii termice și pluviometrice pronunțate. Vara anului 2000 a fost cea mai secetoasă din ultimii o sută de ani, iar primăvara s-a situat printre primele șapte cele mai secetoase. Pe baza scenariului propus de Centrul de la Hadley, s-au obținut valorile cu care urmează să

se modifice cele două principale elemente până la sfârșitul secolului. Astfel, pentru România, în timp ce temperatura urmează să prezinte o evoluție pozitivă, precipitațiile vor marca, în timpul iernii, creșteri în centrul și nordul țării, dar scăderi în est, sud și sud-vest. În timpul verii se așteaptă creșteri substanțiale ale cantităților de precipitații în toată țara.”

Marinel Ioana, director al Institutului Național de Meteorologie și Hidrologie: „Planeta noastră mai rezistă încă niște miliarde de ani, cu

Schimbările climatice au fost prognozate acum 20 de ani

În Austria, octombrie 2003 a adus cea mai timpurie ninsoră din ultimii ani.

Un străduitor din India își schimbă direcția în Calcutta. După ce veste suprafețe din capitala indiană nu este mundaș ca un mare oraș, dar este un oraș cu o viață foarte activă, acesta a fost provocat să urmeze și să exprime o atmosferă formată pe coasta Visakhapatnam, în statul Andhra Pradesh.

o condiție: să fie corect gestionată. Din ceea ce am observat în România, este cert că există o tendință de scurtare a anotimpurilor de tranziție, primăvara și toamna. Aceasta este o caracteristică a latitudinilor sud-tropicale, unde nu sunt decât două sezoane: unul uscat și unul umed. Există, în teorie, posibilitatea de a modifica vremea. Ploile artificiale sunt deja posibile. Israelul a avut ambiții mai mari pentru intensificarea precipitațiilor. Sunt destule țări care au practicat combaterea grindinei, dar sunt foarte multe care au renunțat la asemenea practici pentru modificarea vremii. Lucrurile nu sunt sigure și sunt cu dus și întors. În România există un proiect-pilot în zona Prahova și va rămâne pilot, pentru că, din punctul meu de vedere, nu voi fi de acord să se extindă decât în momentul în care vom fi siguri de maxima lui eficiență."

Stefania Popescu – psihoastrolog, cabinetul astrologic „Cer și destin”: „Suntem pe culmea valului schimbărilor cosmice! Până acum am traversat *kali yuga*, o perioadă întunecată, de adormire a spiritului, în care frecvența luminii divine a scăzut treptat. Intrând în era Vărsătorului, ne deplasăm chiar acum, cu tot sistemul nostru solar, spre faza de trezire. Deplasarea spre centrul galaxiei (în următorii 26.000 de ani) înseamnă trezirea noastră spirituală, mai multă iubire, lumină, viață, bucurie. Vechile energii ale erei Peștilor, era supliciului, a prigoanei pentru credință, sunt treptat înlocuite cu noile energii ale Vărsătorului. Schimbarea dimensiunilor erei noastre este prea puțin perceptibilă acum pentru noi. Vechile frecvențe corespunzătoare spectrului infraroșu scad, fiind înlocuite treptat cu cele noi, care apar în spectrul ultraviolet și care oscilează de cinci ori mai repede pe secundă. Așa cum spun textele vechi, toate lucrurile vor fi făcute din nou! Astăzi ecoul nu se mai întoarce la noi în 1,9 secunde, ca acum cinci ani, ci doar în 1,7 secunde. Cauza este apropierea de Soare. Suntem, deci, confrunțați mult mai repede cu ceea ce noi înșine am cauzat. Evoluția planetei noastre se accelerează. Vom avea cutremure, schimbări în energetica Pământului,

în aura sa. Evoluția spre o altă dimensiune spirituală a planetei implică o serie de modificări geofizice cu manifestări imprevizibile. Un maxim de activitate soiară a fost previzionat pentru anii 2003-2005. Modificările în câmpul magnetic al Pământului au consecințe ce privesc întreaga masă vie a planetei. Clima se va schimba, catastrofele naturale se vor înmulți. Nu trebuie să ne panicăm. În momentul în care cei mai mulți oameni vor înțelege că destinele noastre, aici, pe Pământ, sunt guvernate de cele mai înalte entități spirituale ale luminii, o mare parte din teama generală va dispărea, lăsând loc încrederii și bucuriei! Este însă adevărat că Pământul și atmosfera sa sunt pătrunse la ora actuală de mase imense de energie negativă generate de

umanitate. Dar chiar și cel mai firav gând către Dumnezeu va contribui la scăderea violențelor. În plan subtil, omenirea este deja unită într-o singură ființă. Ceea ce urmează să se petreacă este materializarea acestei Unice Ființe în viața noastră."

Fănica Bută – medic specialist, medicină de familie: „Organismul uman este un sistem deschis, influențat de o seamă de factori: de mediu, de alimentație, sociali etc. Modificările climatice bruste determină un efort sporit al mecanismelor de autoreglare ale organismului. Astfel, atunci când posibilitățile de reglare sunt depășite, se creează dezechilibre care duc la deteriorarea stării de sănătate. Manifestările clinice ale diferitelor afecțiuni sunt determinate de timpul de expunere și de diferențele de temperatură la care este expus organismul. Persoanele cu cel mai mare risc în cazul schimbărilor bruste de temperatură sunt bătrânii, în special cei cu afecțiuni cardiovasculare. Este știut că în perioadele cu temperaturi foarte scăzute sau foarte ridicate apar complicațiile și crește mortalitatea din cauza afecțiunilor cardiovasculare și respiratorii. Frigul puternic determină o creștere a secreției de adrenalină și noreadrenalină. Pe acest fond, se declanșează mai multe crize anginoase decât atunci când temperaturile sunt normale. Cele mai multe decese cardiovasculare se înregistrează în primele ore ale dimineții. Tot iarna, atunci când timpul de expunere este mare, se declanșează afecțiuni cutanate, degerături care pot ajunge până la necroză. Căldura excesivă produce modificări hidroelectrolitice majore atunci când expunerea este mare. Modificările în termore-

Există o tendință de scurtare a anotimpurilor

Catastrofele naturale se vor înmulți

Uraganul Isabel, în toată splendoarea lui văzută din satelit. Forța lui Isabel s-a simțit din plin la 115 mile (184 km) de centrul furtunii, vânturile provocate au lovit cu 74 mile/oră (circa 116 km/h) până la o distanță de 315 mile (504 km), iar valurile ridicate au atins 32 picioare (circa 11 metri)!

glare gene-rează intensificarea manifestărilor clinice la cei suferinzi, dar și instalarea anumitor afecțiuni la cei care se știau sănătoși. Pe lângă bolile cardiovasculare și cele respiratorii sunt de urmărit cei care suferă de hipocalcemie, tulburări ale sistemului nervos central și afecțiuni ale aparatului digestiv, pentru că modificările climatice determină și modificări în alimentație."

Dr. Florin Mihăițan, specialist în pneumologie, Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta”: „Afecțiunile respiratorii sunt întotdeauna dependente de condițiile meteorologice. Alternanța temperaturilor, umiditatea excesivă și modificările presiunii atmosferice declanșează apariția crizelor de dispnee paroxistică și sufocare la bolnavii de astm bronșic. La schimbările bruște de temperatură se produc agravări ale bolilor obstructive, ale infecțiilor respiratorii. Imunodeprimății suportă greu aceste situații. Meteodependența este vizibilă la toți cei care suferă de afecțiuni respiratorii. Cei suferinzi de emfizem pulmonar trebuie să evite trecerea bruscă de la cald la rece. Acestora și tuturor celor cu afecțiuni respiratorii li se cere să evite ieșirea din climatul casei atunci când vremea se înăsprește. Una dintre cauzele înmulțirii afecțiunilor obstructive și respiratorii cronice este poluarea atmosferică și modificarea stratului de ozon. Mai mult, atmosfera nu mai poate fi epurată eficient de plămânii uriași ai planetei, pădurile. Organismul este surprins atât de schimbările climatice, cât și de dispariția acestei surse naturale de oxigenare. În orașele superindustrializate se produce o diseminare bacteriană evidentă. Astfel, organismul, aflat în impas, este mult mai ușor supus infecțiilor respiratorii."

**Trigori determină
o creștere
a secreției de adrenalină**

Viitorul „călduros" al omenirii

„Peste jumătate din dinamica de majorare a efectului de seră este indusă de emisiile de bioxid de carbon în atmosferă. Emisiile de metan contribuie și ele la creșterea potențialului efectului de seră cu un procentaj în jurul valorii de 15%. Nici emisiile de oxizi de azot nu pot fi neglijate. Cam cinci procente din creșterea efectului de seră se datorează acestora", susține dr. Ștefania Radu, conferențiar universitar.

Din cauza căldurilor caniculare din vara aceasta, în țările vest-europene a crescut enorm consumul de energie cauzat de folosirea aparatelor de aer condiționat. Sistemele energetice ale acestor țări au fost extrem de vulnerabile. Cea mai mare creștere în ceea ce privește consumul de energie s-a înregistrat în transporturi. Aici 95% din energia consumată este obținută din petrol. Previțiunile pentru acest sector arată o creștere anuală de 1,5% în țările dezvoltate și de 3,6% în țările în curs de dezvoltare. Menținerea ratei anuale de creștere de două procente va determina o dublare a acestuia până în 2035 și o triplare până în 2055. Toate vor influența clima. Emisiile de bioxid de carbon ar putea crește ast-

Alex Rosas Perez și
câinele său, Lulu,
privesc
deznădăjduiți la
apa care atinge
pragul casei lor,
după revărsarea
răului
Coatzacoalcos
Saturday, în statul
mexican Veracruz.
Mii de cetățeni au
intrat în alertă ca
urmă a ravagiilor
provocate de furtu-
na tropicală Larry,
care a băntuit
Golful Mexic.

fel cu peste două procente anual. Din nefericire, ponderea surselor de energie alternative reprezintă doar 4,5% din producția totală de energie. O treime din bioxidul de carbon emanat în prezent va rămâne în atmosferă încă o sută de ani de acum încolo, se arată în același comunicat de presă.

Urmările sunt deja evidente. Secetele prelungite și repetate, înghețurile timpurii în toamnă sau târzii în primăvară, inundațiile sau grindina au trecut de la ficțiune la real. Biodiversitatea are cel mai mult de suferit. Schimbările climatice afectează inevitabil sectoare din economie ca zootehnia, agricultura sau silvicultura.

Fiecare specie de animale este caracterizată printr-o anumită temperatură constantă a corpului. Adaptarea organismelor la condițiile de temperaturi ridicate și cu variații bruște se realizează

prin creșterea numărului de respirații. Apar astfel efecte negative la nivelul aparatelor cardiovasculare, digestiv și reproducător. Accelerarea proceselor vitale uzează organismele animalelor determinând reducerea duratei medii a vieții. Pe de altă parte, temperaturile ridicate favorizează răspândirea unor boli la animale și de la animale la om. Ele sunt benefice înmulțirii unor bacterii și agenți patogeni care provoacă boli infecțioase. *Salmonella* este una dintre acestea. Să nu uităm celebrele cazuri din România. *Antraxul* este un alt semnal de alarmă. Este poate una dintre cele mai periculoase boli ce poate fi transmisă de la animale la om.

Creșterea temperaturii duce la o diminuare a numărului de bovine și porcine cu implicații asupra producției de carne și lapte. O creștere a adaptabilității acestor specii la schimbările cli-

matice sau crearea unor populații care să nu reacționeze la acestea ar putea înlătura acest efect negativ. Caprinele și ovinele sunt specii mai puțin pretențioase la condițiile de hrană și de climat. Declinul din zootehnie poate fi evitat prin reorientarea către aceste specii.

În agricultură, temperaturile ridicate favorizează anumite specii de culturi dar le defavorizează pe altele. Căldura mare face mai mult vin și are o influență pozitivă asupra conținutului de zahăr în struguri. În zona Vrancea, producția de vin în 2003 este un record. Producătorii au ieșit să vândă vinul la marginea drumului. Oferta fiind mare și prețul este pe măsură, doar 15 mii lei pentru un litru, mult mai ieftin decât unul de suc. Dincolo de partea frumoasă există și aspecte negative. În lipsa măsurilor de protecție, creșterea temperaturilor diminuează considerabil recolta agricolă. Organismele dăunătoare, posedând un potențial superior de adaptabilitate, domină dezvoltarea culturilor agricole și cauzează pierderi crescânde. Principalele victime sunt recoltele de boabe de porumb și de grâu. România, din grănarul de altă dată al Europei, a ajuns să importe grâu pentru a asigura necesarul de pâine al populației. Motivele sunt seceta prelungită și lipsa sistemelor de irigație.

Creșterea temperaturii medii anuale a determinat ridicarea nivelului mării cu zece până la 20 de centimetri, în ultimii o sută de ani. *Comisia Inter guvernamentală pentru Schimbări Climatice*

(IPCC) a publicat o serie de date statistice conform cărora o creștere a nivelului mării cu încă 50 centimetri ar afecta în jur de 90 milioane de oameni cu inundații. Ridicarea nivelului mării cu un metru ar spori acest număr la aproape 120 de milioane.

Conform IPCC, majoritatea ghețarilor nepolari se retrag. Suprafața și grosimea gheții din Marea Arctică este într-o continuă scădere. Cele mai afectate de creșterea nivelului mării sunt insulele mici și zonele de deltă. Lipsa măsurilor de prevenire ar putea duce la pierderi de teren, care după estimările IPCC sunt de un procent în Egipt, șase procente în Olanda, aproape 18% în Bangladesh și până la 80% în Insulele Marshall. Milioane de oameni ar putea fi nevoiți să-și găsească alte așezăminte.

Cum poate fi estompat fenomenul încălzirii la nivel planetar? „Răspunsul este unul singur. Evitarea distrugerii stratului de ozon și diminuarea cantităților de emisii de gaze cu efect de seră. *Protocolul de la Montreal* din 1987, privind substanțele care epuizează stratul de ozon, adoptat și modificat la 29 iunie 1990, a fost primul de acest gen care a avut ecou. Protocolul include o serie de sancțiuni comerciale în cazul nerespectării prevederilor acestuia. Prin acest protocol s-a înființat un fond prin intermediul căruia țările în curs de dezvoltare să poată fi ajutate să stopeze folosirea CFC. În perioada următoare s-au înregistrat diminuări semnificative la consumul de CFC”, spune dr. Ștefania Radu.

Pentru majoritatea țărilor, 92% este pragul la care trebuie să ajungă nivelul emisiilor față de cele din anul de referință. Există însă și excepții. Canada, Japonia, Polonia și Ungaria au ca țintă 94 de procente, în timp ce SUA doar 93%. Pentru Rusia, Ucraina și Noua Zeelandă este suficient să-și mențină emisiile la nivelul anului 1990. Australia și Islanda au dreptul chiar la o majorare a cantităților de emisii, cu opt procente în cazul primei țări și cu 10% în cazul celei de-a doua. Sună bine dar mai rămâne o problemă, ratificarea *Protocolului de către țările puternic industrializate.*

Calvarul gradelor multe, al tornadelor și schimbărilor bruște de temperatură ar putea fi evitat. Totul ține de corectitudinea aplicării unor măsuri vitale. Ele se referă la mărirea eficienței energetice în sectoarele semnificative ale economiei fiecărei țări, producția și sporirea mijloacelor de absorbție și a rezervoarelor de acumulare a gazelor cu efect de seră prin gospodărirea durabilă a pădurilor sau folosirea energiei regenerabile și a tehnologiilor de reținere a bioxidului de carbon.

Adoptarea unui comportament generalizat, în spiritul dezvoltării durabile este obligatorie, altfel judecata urmașilor va fi aspră sau poate...

texte Tudor Călin Zarojanu, Liliana Petruș,

Giani Grădinaru și Gia Iova

foto AP-Rompres și arhiva Flacăra

Noul Power Mac G5.

Disponibil în limita
dorinței de a vă
schimba perspectiva.

NouMax

Str. J. S. Bach, Nr. 1A, Sc. B, Ap. 20, București, Sector 2.
Tel: (4021) 230 7057, (4021) 231 0361.
Fax: (4021) 230 2704, E-mail: nmix@icnet.ro

Authorized Dealer
and Service Provider

Pentru că vindem computere diferite, am învățat să fim alfel. Să fim simpli, eficienți, de încredere. Alfel spus, am învățat să fim la înălțimea computerelor pe care le promovăm.

Și la înălțimea așteptărilor clienților noștri. Dacă vrei un computer diferit, servicii deosebite sau pur și simplu o informație aparte, alege un dealer care gândește alfel.

TOBACCO TRADING INTERNATIONAL ROMÂNIA S.R.L.

Tel.: 0256 30 60 33 • Fax: 0259 44 71 52 • Mobil: 0722 76 67 53

www.tobaccoshop.ro e-mail: tobacco.ro@newmail.net

Importator: țigări de foi, trabucuri de pipă, tutunuri de țigarete înfășurate, pipe (lulele), perii și filtre pentru pipe, butucel de pipă (tutac), dispozitive de înfășurat și încărcat țigarete, foite și huse pentru țigarete, snuff (tutun de prizat), alte accesorii pentru fumători

Directiva Consiliului CE 89/622/CEE: „TUTUNUL DĂUNEAZĂ GRAV SĂNĂTĂȚII”

Cu puțin timp în urmă am fost în Grecia, mânați de curiozitatea pregătirilor pentru Olimpiadă. Ei bine, am găsit o țară „în fierbere”, care le-a pregătit turiștilor o primire pe cinste încă de la Revelion. Nu întâmplător la ultima ediție a Târgului Internațional de Turism de la *Romexpo*, patria lui Socrate a fost cea mai solicitată destinație pentru sărbătorile de iarnă...

Revelion în Grecia Olimpică

„Turul clasic al Greciei Olimpice” este programul preferat al turiștilor ce vizitează bătrâna Eladă. Circuitul durează șapte zile și are exact același itinerariu ca și cel de Revelion, mai puțin cina festivă din Atena și focul de artificii din Piața Sintagma. Primul obiectiv important a fost Complexul de Mănăstiri de la Meteore, unde am vizitat două dintre mănăstirile suspendate pe stâncile văduhului. La atelierile de icoane de la Kalambaka ni s-a explicat, cu lux de amănunte, cum prind viață Sfintele Picturi. După Meteore, Atena. Orașul în care democrația, filosofia și artele au lăsat urme adânci în sufletul unui popor cu o istorie și o cultură uluitoare. Aici am descoperit în mod surprinzător un spațiu în care ni se aduc elogii și ne este recunoscută fraternitatea într-o manieră pe care te-ai aștepta să o întâlnești poate la Roma sau la Paris. Ghizii greci știu cum să ne facă să ne simțim europeni, dincolo de lebedele de la Schönbrunn sau de cerșetorii de la metroul parizian... Akis este un bărbat înalt, zvelt, cu părul grizonat și lasă să se întrevadă că are în jur de 45 de ani. După ce ne-a urcat pe un deal din apropierea Acropolei, ne-a relatat cu multă savoare „combinațiile amoroase” ale zeilor. În fața a

două ne-a descris modul de viață al vechilor atenieni și ne-a explicat pe coloanele celebror temple diferența dintre stilul ionic și cel doric. Cum ar veni, stilul ionic este caracterizat prin feminitate, prin gingășie, prin suplețea și grația coloanelor, gata parcă să se prăbușească sub apăsarea tavanului. Stilul doric, în schimb, împrumută din plin trăsăturile luptătorilor antici. E puternic, rezistent și impunător, gata să înfrunte veacurile: „În ciuda acestor însușiri însă, ne spune Akis, coloanele templelor din Acropole nu ar fi rezistat fără bunicii și străbunicii voștri, fără români. Când turcii ocupaseră Acropolele, o armată alcătuită din greci și din români a dat aici o luptă pe viață și pe moarte. Turcii rămăseseră fără gloanțe. Ca să poată continua lupta, au început să demoleze vechile coloane. Acestea sunt alcătuite din cilindri de piatră, goi pe dinăuntru, fixați între ei cu ajutorul unei „măduve” de plumb topit... Cu plumbul coloanelor dărâmate, își făceau gloanțe. Văzând un astfel de măcel „cultural”, armata română a dat turcilor gloanțe din propria ei muniție, ca aceștia să nu mai demoleze coloanele. Vă dați seama ce înseamnă asta? Ce popor s-a mai lăsat împușcat în luptă de propriile gloanțe, ca să

salveze niște ruine, oricât de prețioase ar fi ele? Eu știu că toată Europa vă numește acum țigani, dar voi trebuie să fiți mândri că aveți astfel de lucruri cu care cei care vă arată cu degetul nu se pot mândri. Și în 1913, în timpul celui de-al doilea Război Balcanic, Armata Română a salvat Grecia de la dezastru, atacând Bulgaria și eliberând astfel vechea Macedonia, care era ocupată de slavi până dincolo de Salonic...”

De la Acropole am plecat către Piața Omonia, Templul lui Zeus Olimpianului și Stadionul Olimpic. În zilele următoare fiecare a făcut ce-a vrut. Unii au ales să rămână în Atena, pentru a se înfrupta din piin dintr-un oraș încărcat de istorie și de tentațiile vieții moderne. Alții însă au ales să participe la excursiile din Cap Sounion sau Peloponez, pe urmele muzelor vechilor poeți sau a momântului lui Agamemnon. În penultima zi a circuitului am văzut oracolul lui Apollo, din Delphi, și monumentul lui Leonida, de la Thermopile. Ultima oprire înainte de a ne întoarce în țară am făcut-o în frumosul port Salonic. În vechea capitală a Macedoniei am vizitat Turnul Alb, Arcul lui Galerius și Moaștele Sfântului Dumitru.

Revelion la prețul minim garantat

De Revelion, un asemenea traseu costă 220 de euro, preț ce include transportul cu autocarul, șase nopți de cazare (două în Paralia Katerini, patru în Atena) și șase mic dejunuri. Pentru cei care vor să guste câte puțin din farmecul „Turului clasic al Greciei Olimpice”, dar să plătească un preț mai mic, Romantic Travel (www.Romantic.ro) le-a pregătit un circuit cu autocarul de cinci zile, cu doar 160 euro. Prețul include transportul cu autocar modern, cazare patru nopți în Paralia Katerini, la hotel două-trei stele, patru mic dejunuri și cină festivă la un restaurant cu specific grecesc. Pentru acest produs, Romantic Travel GARANTEAZĂ PREȚUL MINIM. În cazul în care turiștii găsesc un produs identic la un preț mai mic, Romanticii le rambursează diferența pentru a călători cu agenția lor.

Sediul Central Romantic Travel:
strada profesor Mihail Georgescu,
nr. 24, sector 2, București,
telefon: 021-326.04.35/40, fax 326.30.36
www.romantic.ro, office@romantic.ro

Caracteristica lunii noiembrie

Conjunctura astrală va fi tensionată mai ales în a doua jumătate a lunii. Pot să apară surprize neplăcute în timpul unor călătorii. Prudența este absolut necesară în orice domeniu.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Mare atenție în ceea ce privește sănătatea. N-ar fi exclus ca o suferință mai veche să necesite o vizită la medic sau chiar o spitalizare. La serviciu lucrurile se vor precipita spre sfârșitul lunii și va trebui să fiți pe fază. Este nevoie de multă conștiințozitate și răbdare.

Taur (21.04 - 20.05)

În anturajul dv. apropiat vor exista tensiuni destul de mari. N-ar fi exclus ca acestea să vă afecteze și relația cu ființa iubită. Cheltuielile în scop de divertisment vor fi mari, dar veți constata că au meritat. Posibile colaborări avantajoase în prima parte a lunii.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Sunteți deosebit de agitat, de impulsiv și acest lucru ar putea genera neînțelegeri cu superiorii ierarhici. Încercați să fiți cât se poate de corect altfel veți fi aspru penalizat de către o autoritate. Nici acasă situația nu va fi prea relaxantă, așa că, feriți-vă de discuții în contradictoriu.

Rac (22.06 - 22.07)

Starea dv. generală nu va fi dintre cele mai bune. De energie fizică nu duceți lipsă dar reușiți cu greu să v-o canalizați în scopuri constructive. Nu trebuie să vă grăbiți și, mai ales, nu încercați să faceți mai multe lucruri deodată. Ființa iubită este alături de dv.

Leu (23.07 - 23.08)

Sunt șanse maxime să vă implicați într-o aventură ceea ce vă va ajuta să trăiți cu intensitate timpul liber. Nu faceți cheltuieli fără o matură chibzuință și mai ales nu vă implicați în activități speculative. Riscul de a pierde bani mulți este mare. Fiți cât se poate de prudent.

Fecioară (24.08 - 22.09)

Este posibil să aveți parte de evenimente destul de neplăcute așa încât fiți prudent în toate direcțiile. Inițiativele pe care le veți avea în cămin s-ar putea bucura de succes dar numai în prima jumătate a lunii. Relația cu partenerul de viață va fi cât se poate de tensionată.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Va fi o perioadă destul de agitată pentru dv. Veți avea parte de o mulțime de evenimente care vor face să treacă luna precum clipa. În familie veți avea discuții aprinse și ar fi de dorit să nu vă încăpățânați în a vă susține punctele de vedere. Încercați să arătați celorlalți mai multă înțelegere.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Există persoane care doresc să vă facă rău, așa că trebuie să fiți precaut și să nu credeți în oricine vă oferă sprijinul. Este posibil să aveți unele probleme de sănătate care chiar dacă nu vă încurcă prea mult trebuie tratate cu atenție.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Activitățile sociale vă interesează în mod special. Totuși, programul pe care vi-l veți face pentru această lună va fi dat peste cap de evenimente neașteptate. Situația financiară nu va fi nici pe departe cea pe care v-o doriți. Cheltuielile vor fi peste așteptări ceea ce vă va ține cu sufletul la gură mult timp.

Pești (19.02. - 20.03)

Prudența va trebui pusă pe primul plan întrucât puteți fi implicat în mai multe conflicte pe tot parcursul lunii. Eforturile dv. vor fi mari dar rezultatele nu vor fi chiar cele pe care vi le doriți. Nu luați decizii în chestiunile importante; ar fi de dorit să rămâneți în expectativă.

CONCURS

INCĂLZEȘTE INIMA

Nume: _____
 Prenume: _____
 Vârsta: _____
 Profesie: _____
 Stare civilă: _____
 Adresă: _____
 Telefon: _____

4

PREMIU „SANKT PETERSBURG” PE ADRESĂ DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei și veți reuși, într-un mod plăcut, să vă încălziți inima. Răspundeți corect la întrebarea de mai jos și puteți câștiga unul dintre cele 4 premii:

4

premiu a câte 1 box de vodcă „SANKT PETERSBURG” de 0,7 l.

Completati talonul și expediați-l, până pe data de 26 noiembrie 2003, împreună cu răspunsul pe adresa: Publicitatea Flacăra - București, sectorul 1, Poșta Presă nr. 1, cod 73343.

ÎNTREBARE

Unde s-au descoperit fosilele primului european?

RĂSPUNS:

.....

Castigatorii concursului organizat de

Sankt Petersburg

la data 10/11/2003 sunt:

Ioan Chiribez
 Dr. Tania Severin
Daniel Vișo
 Burcu
Cristian Vișan Știrbu
 Bucur
Bujor Cioranu
 București

NK CABLES

2, Expoziției Blvd., WTC,
Entrance F. 1st Floor
783341 Bucharest, Romania
Telephone: +4021 202 3057
Telefax: +4021 202 3100
e-mail: vladimir@nkcables.ro
Website: www.nkcables.ro

Clienți NK CABLES

ROMÂNIA - Romtelecom, Transelectrica, Astral, RCS
MOLDOVA - Moldtelecom, Telemedia
SERBIA - Srbija Telecom

**muz
ica p
ecare
oiub
ești**

delta rfi
93.5 fm

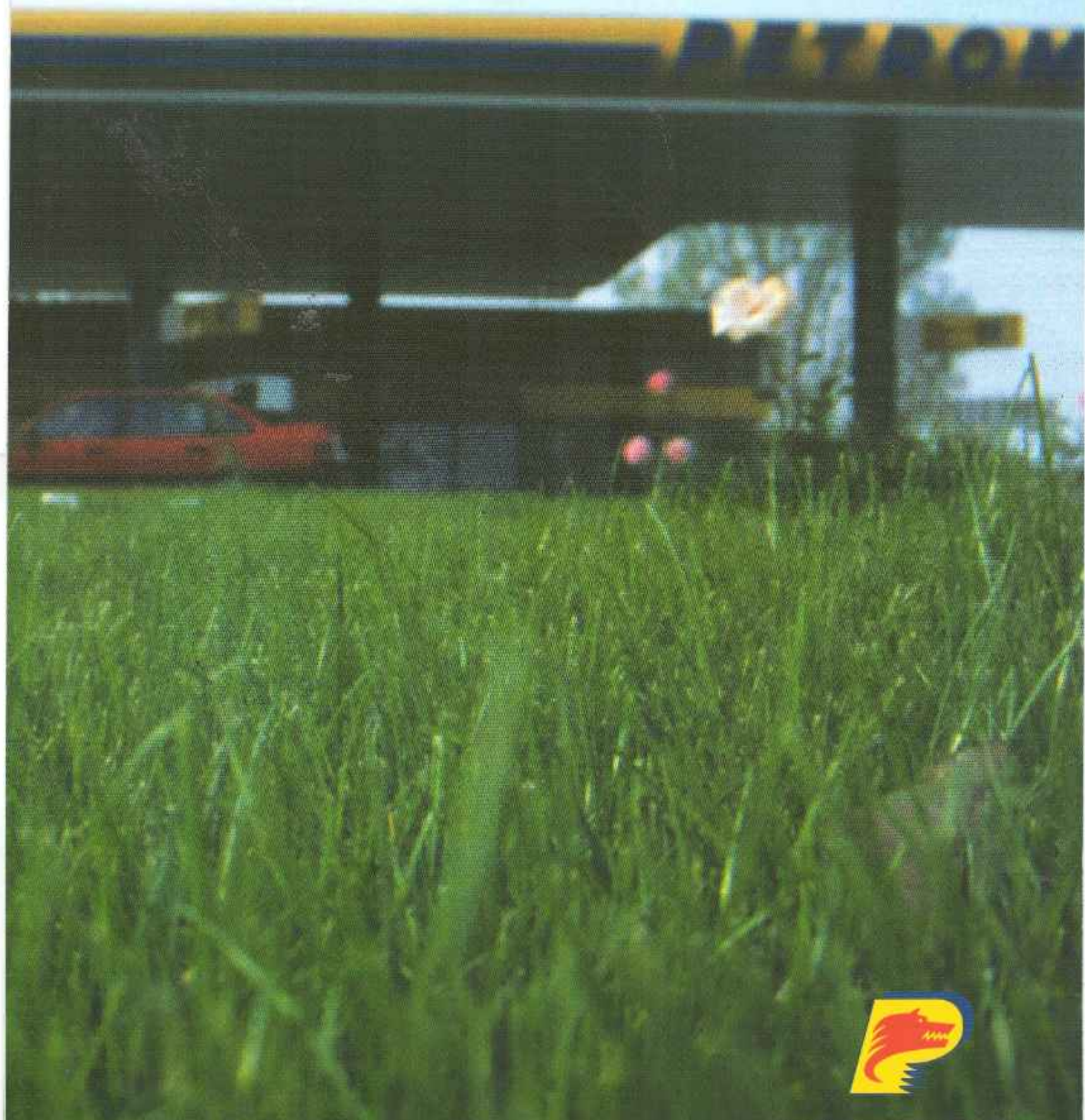

REFERENDUM!

22

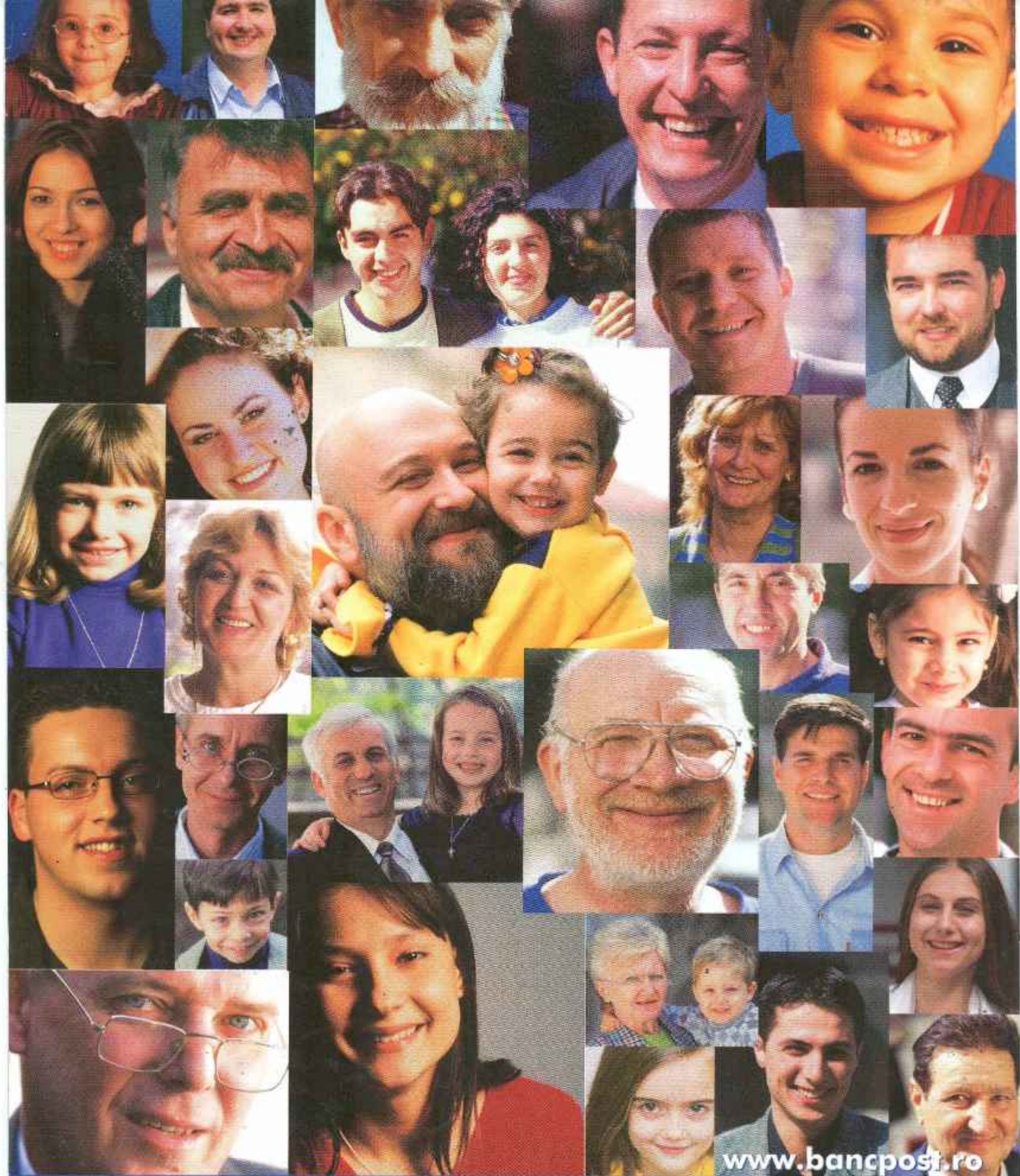

Benzina nu există în natură.

Pentru asta există PETROM.

PETROM
Esența mișcării

www.bancpost.ro

BANC POST
O bancă a tuturor